DZIENNIK HANDLOWY Y EKONOMICZNY

Zawieraiący w sobie wszystkie okoliczności, Pisma, Uwagi, y Myśli Patryotyczne do Handlu Fabryk i Ekonomiki ściągaiące się.

ROKU TRZECIEGO CZĘŚĆ I. II. i III.

TOM I.

STYCZEŃ, LUTY i MARZEC

1788.

W WARSZAWIE.

NAKŁADEM AUTORA *Dzien: Handlo:*

****

STYCZEŃ

III.

— *Donieſienie Dziennika względem potrzeby podawania Publiczney wiadomości, Dobr, Summ, iako y Domow po Miastach do Przedaży Zastawy Aręđy* &c

Dziennik Handlowy wciągu trzech letniego ſwego wyſługiwania ſię Kraiowi, umieściwſzy Artykuł o Negocyacyi Dobr różnego gatunku, ſpodziewał ſię, że przez ten ſpoſob uczyni tak wielką przyſługę Kraiowi, że wſzyſcy Obywatele maiący iakie Negocyacye względem Dobr y Sum, imią ſię tego ſpoſobu, y zechcą z ſiebie, przyłożyć ſię dotey wygody Publiczney, że bez iezdzenia po *Domach, Kontraktach, Kancellaryach,* wcelu wyſzukiwania Dobr, lub przenegociowania Summ, podawać będą do wiadomości Publiczney drogą Dziennika, ſwe Dobra y Summy, przez co y Sobie y Powſzechności dużo przyſkorzyliby wygody, bo zaiednym Oka rzuceniem w Tabellę Dziennikową, zaraz każdy mógłby widzieć gdzie ma Dobra lub Summy znachodzić; przecież tey Nadziei Dziennika, zupełnie nie odpowiada przyłożenie ſię Obywatelſkię, bo ledwo kto ieſzcze

w tym rodzain czyni donoſzenia, znać, że ſpoſob ten, albo niewſzyſtkim ſię podobał, zwłaſzcza tym, co chcą przez tayne Negocyacye oſzukiwać, iak iuż otym dość iaśnie ieſt w Dzienniku pierwſzorocznym fol: wyrażono, albo niewſzyſtkim ieſzcze wiadomy; przeto Dziennik Handlowy, ſpominowſzy pierwſzy Gatunek Ludzi, co chcą przez tayne Negocyacye oſzukiwać, nieſie przyſługę dla tych, co niechcą oſzukiwać, ale niewiedzą ieſzcze o tym Dziennika ſpoſobie, gdyby więc całą Powſzechność ten ſpoſob lepiey dóyść mógł, przyłącza o tym ſpoſobie przy zbiorze tresci Materyi darmo przy Gazecie dziſieyſzey, á w Ezpedycyi Dziennika zawſze rozdaiącym ſię, takowe Donieſienie.

Donoſi *Dziennik Handlowy*, że w krótce ma wydać Tabellę Dobr y Summ podanych w Dzienniku do Negocyacyi, iezliby więc kto, oprócz iuż podanych, miał ieſzcze podać co do Negocyacyi, niech przyſyła do *Expedycyi Dziennika* w Warſzawie na Krak: Przed: Nro: 438. adarmo tąm wſzelkie donieſienia przyięte będą.

Mianowicie obwieſzcza ſię wſzyſtkim Miaſtom, w których znaleść byſię mogły Domy do Przedania, *Zaſtawy*, lub Naięcia, aby donoſili do tey Tabelli Dziennika, a ſkąd two znaydą Żądaiących, zwłaſzcza w teraźnieyſzych Sąſiedzkich *Nieſpokoyno*ściach, bo nie ieden Pograniczny Obywatel, będąc w niebeſpieczeńſtwie czy to pozoru Woiennego, czy to Powietrza, u nośiłby ſię z Zyciem y Maiątkiem do tych Miaſt, gdzieby wiedział łatwo z Tabelli *Dziennika*, że w tym a w tym Mieście, ſą Domy do Przedania, Zaſtawy, Naięcia, za takie y takie Summy, z takiemi y takiemi wygodami &c.

Zyczyćby potrzeba, aby Polſka, niemogąca korzyſtać z Emigraty Zagranicznych uchodzących z bogactwami do innych Kraiow na oſiadanie, nieſzkodowała przynaymniey na ſwoich Obywatelach, wyiść mogących z Kraiu, dla uniknienia Niebeſpieczeńſtwa Pogranicznego, czemu łatwo zapobieżeć by ſię mogło, gdyby wcześnie im ogłoſzono zoſtało, że, ktoby chciał dla uniknienia iakiego niebeſpieczeńſtwa, prze-

nieść się z Pogranicza w głąb Kraiu, tedy w tych atych Miaftach, fą te y te Domy, z takiemi y takiemi wygodami, do Przedania, Zaftawy, lub Naięcia, tak n. p. iak Warszawa iuż po Części uczyniła, gdy tyle iuż podoła do Dziennika Doniefień oróżnych Domach, które w wyiść maiącey Tabelli, widzieć będzie można pokrutce, à w Dzienniku obfzerniey znayduiące fię iuż opifane. Wfzakże zdrowy rozfądek radzić będzie każdemu, przenofić fię d tych Miaft, o których będzie wiadomość, że maią Domy do Przedania, Zaftawy, Naięcia, a miiać te Miafta, o których żadney takowey wiadomości niebędzie.

NB. Jeśliby więc kto przez Pocztę chciał do Dziennika uczynić takowe lub tym podobne Doniefienia, tedy potrzeba, aby Lifty były *Franco*, to ieft: na mieyfcu opłacane y za odbieraiącego, inaczey Dziennik fwoim kofztem wykupować nie będzie, bo dość zdaie fię przyflugi czyni, gdy fame Doniefiienia fwoim Kofztem drukować każe.

LUTY

MARZEC

Donie.

— *o Sposobie nabyca Dziennika Handlowego.*

1mo. w Warszawie w Expedycyi *Dziennika Handlowego*, na Krakow: Przedmieściu Nro: 438. płacąc na Rok cały Złł: 18 a Częściami, wedle Ceny wyrażoney na Tomiku.

2do w Drukarniach Grölowskiey y Dufourowskiey, za tęż samą Cenę, iak w Expedycyi *Dziennika.*

3tio. Za Warszawą po wszystkich Pocztach całego Kraiu, adressuiącsię do Jchmość PP. Sekretarzow Pocztamtu Warszawskiego, lub do samego Autora *Dziennika Handlowego*, płacąc razem z Pocztą na Rok cały Złł: 24.

4to. A oprocz Poczt znayduie się to Dzieło w *Poznaniu* u Krzysztofowicza Bibliopoli — w *Krakowie* u Grebla Typografa — w *Lublinie* u Galli Kupca — w *Wilnie* w Sklepie Akademickim — w *Sandomierzu* u Rogowskiego Woyta, za Cenę iako wyżey w Expedycyi Dziennika.

NB. Ta Część *Trzecia osubno kosztuie* Złł: 3.

Donie-

DZIENNIK
HANDLOWY

Zawieraiący w ſobie wſzyſtkie okoliczności, Piſma, Uwagi, i Myśli Patryotyczne do Handlu ściągaiące ſię.

ROKU TRZECIEGO CZĘŚĆ I.

STYCZEŃ 1788.

I.
O Targach Kraiowych.

Chociaż w tym trzecim Roku pierwſzego Mieſiąca, naymnieyſza znayduie ſię wiadomość Targów, bo tylko kilku Miaſt, z tey małości Targów, y Tabella Targowa w tym Mieſiącu n... kładzieſię, wſzelako tę ſzczupłość wiadomości Targów, zastąpi wiele, nadzieia, ſpodziewanych obfitszych w póznieyſzych Mieſiącach takowych wiadomości, wypłynąć maiących, z nakazu Departamentu Policyi, którego następuiąca Rezolucya o tym zapewnić może.

— Rezolucya Departamentu Policyi przychylaiąca się dożądań Autora Dziennika Handlowego, względem nakazu Miastom raportowania Targów, y innych Okoliczności dopowszechnego pożytku ściągaiących się. —

„ Departament Policyi w Radzie Nie„ ustaiącey na Memoryał Uro„dzonego Wydawcy Pisma Peryodyczne„ go pod Tytułem — Dziennik Handlowy — „ Oświadcza; Jż przychylaiąc się do pró„ źby Jego, y pragnąc tak użytecznemu „ w czasie dla Kraiu dopomoc Dziełu, w „ naypierwszym do Miast dozorowi swe„ mu poruczonych Uniwersale, Rapporto„ wanie o Targach y innych okoliczno„ ściach, zaleci, tym czasem zaś znaydu„ iących się iuż w Aarchivum swoim o sta„ nie Miast niektórych Rapportów, czy„ nić wypisy temuż Uro: Wydawcy po

„ zwala. — Dan w Warſzawie na Seſsyi De„ partamentu Pollicyi dnia 12. Grudnia „ 1787. Roku„

(LS) *Kazimierz Raczyńſki*
Marſzałek Nadw: Kor: Prez: *Dep: Pol:*

— *Targi Prowincyi Wielkopolſkiey* —

— Targ Miaſta *Warſzawy* iaki był w Mieſiącu Styczniu zaświadcza *Wieſiołowſki* Inſtygatór Taxowy Juryzdykcyi Marszał: Koron:

		Zło:	*Gro:*
Zyta pieknego *korzec*		18.	15.
Mąki żytney	Do	23.	
Pſzenicy piękney	Do	24.	
Jęczmienia	Do	13.	
Owsa. - - -	Do	7.	
Gryki. - - -	Do	11.	
Kaſzy Jaglaney	Do	32.	
Dto Gryczaney	Do	24.	
Dto Dto drobney	Do	36.	
Dto Jęczmien:	Do	16.	
Dto Dto. drobney	Do	16.	15.
Grochu pięknego	Do	20.	

		Złł:	Gro
Dto zielonego	*Korzec*	22.	29.
Dto cukrowego	Dto	22.	29.
Jałowcu	*Czwierć*	-	6.
Gorzałki okowit:	*Gar:*	6.	15.
Oleiu Rzepako:	Dto	5.	7. ½.
Masła -	*Faſka*	36.	
Dto mnieyſza	Dto	26.	
Syrow - -	*Kopa*	26.	
Dto mnieyſzych	Dto	13.	
Jay - -	Dto	4.	Złł:
Łoiu topione:	*Kamień*	18.	19.
Dto nietopionego	Dto	12.	13.
Wół dobry	*Sztuka*	144.	
Dto podleyſzy	Dto	125.	
Ciele dobre	Dto	12.	18.
Dto Bukat	Dto	9.	12.
Wieprz dobry	Dto	90.	86.
Dto podleyſzy	Dto	36.	54.
Skura woło: dobra	Dto	18.	19.
Dto. podleyſza	Dto	13.	16.
Dto Cielęca	Dto	-	3.

Tyle tylko gatunków donoſi ſię ile bywa natym Targu, z którego zwykła Cena wypiſywać ſię.

Drożyzna Warſzawſka coraz wzmagà ſię, iuż to dla przeſzłorocznych Nieurodzaiów, już to dla złey Drogi do tąd około Warſzawy doświadczaney, przez nieſpokoyność Zimy, bo dotąd ieſzcze Wiſła nie ſtoi, iuż to, dla Przekupſtwa Warſzawſkiego, którego chciwości uſzkadzaiącey wygodzie powſzechney, czuła gorliwość Juryzdykcyi Marſzał: Koron: zawſze zmierzaiącey do dobra powſzechnego tey Stolicy, zapobiega, o to y teraz dwa obwołania w tey okoliczności, w teraźnieyſzym Mieſiącu ogłoſić raczyła, iak naſtępuią

— *Pierwſze obwołanie 7. Stycznia 1788. względem Przekupniów.*

Michał Wandalin z Wielkich Kończyc Hrabia Mniſzech Marſzałek Wielki Koronny, Lubelſki &c. Staroſta, Orderów Orła Białego, S. Jędrzeia, y S. Stanisława Kawaler —

„Gdy potylekrotnie wychodzącym
„ Obwieszczeniom, przekupstwa
„ Wiktuałów, y innych Produktów, na
„ mocy Prawa, tu w Warszawie, y iey
„ okolicach zabraniaiącym, y mimo dozo-
„ ru w tey mierze czynionego, Handla-
„ rze, y Zydzi Baraśnictwem bawiący się
„ sprzeciwiaią się, y na Targi, tak w War-
„ szawie, iako y Pradze, iako też za
„ Miasto na Gościńce wyieżdzaią, y wy-
„ chodzą, Wiktuały, oraz inne Produkta
„ przekupuią, y oneż potym dla zysku
„ wyższą ceną sprzedaią, a przez to Dro-
„ żyznę sprawuią; przeto ponawiaiąc
„ dawnieysze w tey mierze Obwołania,
„ iako to: pod Dniami 23. Września 1783.
„ 26. Czerwca 1786. 27. Stycznia y 13.
„ Lipca w Roku 1787. y oneż tak nayisto-
„ tniey chcąc mieć dopełnione, surowo
„ zalecam, y przykazuię, aby nikt, a tym
„ bardziey Zydzi Baraśnicy, tak za Oko-
„ py wyieżdzać, iako y na Targach w
„ Warszawie y Pradze, żadnych Wiktu-

„ałów y Produktów przekupywać, y oneż
„ potym dla zyfkn, wyźfzą przedawać
„ ceną, a przez to Publiczności przez fprawowanie
„ wowanie Drożyzny k zywdzić niewa-
„ żył fię, a to nietylko pod karami, powyż-
„ fzemi Obwołaniami wymierzonemi, za-
„ braniem przekupionych Produktów, ale
„ nawet y większym każdego, na czyjeż
„ kolwiek zaſkarżenie, w miarę przewinie-
„ nia ukaraniem. Które to obwieſzczenie,
„ aby do wiadomości każdego doſzło, toż
„ przy odgłoſie Trąby, w mieyſcach zwy-
„ czaynych publikować zalecam — Dan w
„ Warſzawie Dnia 7. Mieſiąca Stycznia
„ 1788. Roku. —

— *Drugie obwołanie Jurzdykcyi Marſzałkowſkiey Koronney względem Wolnicy.*

Michał Wandalin z Wielkich Kończyc Hrabia Mniſzech Marſzałek Wielki Korónny, Lubelſki &c. Staroſta. Orderów Orła Białego. S. Jędrzeia, y S. Staniſława Kawaler —

„ Wszem w obec, y każdemu z oso-
„ bna, komu otym wiedzieć na-
„ leży, do wiadomości podaię: Iż gdy do-
„ świadczenie coraz bardziey poznać da-
„ ie, że Nieurodzay zdarzony, niedostatek
„ dowozu wszelkich wiktuałów w tym Mie-
„ ście Rezydencyi J. K. Mci sprawuie,
„ tę zaś trudność w nabywaniu rzeczy
„ pierwszey potrzeby, szczegulnie niektó-
„ rych w tym mieyscu Zgromadzeń, swo-
„ body, y wolności, przez bronienie z pier-
„ wszey ręki przedaży, na Targach y Ryn-
„ kach, nie bez uszczerbku Publiczności
„ powiększaią, a te nawet Zgromadzenia
„ z okazyi nieurodzaiu, potrzebnych ży-
„ wności bez straty swoiey, Powszechno-
„ ści dostarczać nie zdołaią; Przeto przez
„ winną a wielorakiemi Prawami Urzę-
„ dowi Marszałkowskiemu poleconą sta-
„ ranność, ponawiaiąc dawnieysze w tey
„ mierze wyszłe y ciągle trwaiące Ob-
„ wołania, y do nich stósuiąc się z Władzy
„ tegoż Urzędu Marszałkowskiego Korón-
„ nego, zalecam y przykazuię, aby pod

„ żadnym pozorem nikt, dowozu z kądkol-
„ wiek Chleba, Mięsa, Ryb, y wſzelkiego
„ Rodzàiu Wiktuałów, bronić, trudnić y
„ przeſzkadzać, a tym bardziey zabierać
„ nieważył ſię, y owſzem wygodzie y po-
„ trzebie Publiczney dogadzaiąc, a tan-
„ ność, y łatwość w nabywaniu tychże
„ Wiktuałów iednaiąc, że każdemu ieſt
„ wolny dowóz y przedaż w tym miey-
„ ſcu, Chleba, Mięsa, Ryb, y wſzelkich
„ rzeczy do żywności, dla Obywatelów
„ y Mieſzkańców potrzebnych, obwie-
„ ſzczam; aby iednak pod tytułem tako-
„ wey wolności, nikt mięsa z Bydła za-
„ rażonego przywozić nie ważył ſię pod
„ karami oſobiſtemi y Konfiſkatą mięsa,
„ zaprzekonaniem w tey mierze, nieochy-
„ bnie naſtąpić mianą zalecam, y że z te-
„ go powodu Zydzi, do podeyścia nay-
„ ſkłonnieyſi, wolności, przywożenia, y
„ ſprzedaży mięsa ſamego, w Warſzawie
„ y Pradze, oraz tych mieysc okolicach,
„ ile Prawami zabronioney mieć nie mo-
„ gą, oſtrzegam, Które to Obwieſzcze-
„ nie, aby do wiadomości każdego doſzło,

„ tož przy odgłosie Trąby w mieyscach
„ zwyczaynych publikowane, y przy w Ia-
„ zdach Okopowych na słupach, w druko-
„ wanych Exemplarzach przybite mieć
„ chcę — Dan w Warszawie dnia 16. Miesią-
„ ca Stycznia 1788. Roku —

Michał Mniszech Marszałek Wielki Korònny mp. —

— *Targi Prowincyi Małopolskiey.*

— *Targ nastę puiący Miasta Sandomirza*, że był w Miesiącu Styczniu zaświadcza *Andrzey Rogowski Radca y Wóyt* Miasta Sandomirza.

			Zło:	Gro:
Zyta lepszego	*Korzec*	-	17.	
Dto podleyszego	Do	-	16.	
Pszenicy lepszey	Dto	-	16.	
Dto podleyszey	Do	-	15.	
Jęczmienia - -	Do	-	11.	15.
Owsa - - -	Do	-	5.	10.
Grochu - -	Do	-	16.	
Jagieł - - -	Do	-	28.	

		Zło:	Gro:
Krup Jęcz: ordynar:	Dto -	22.	
Dto Gryczan: Ordy:	Dto -	22.	
Siemienia Lniane:	Dto -	16.	
Dto Kónopnego	Dto -	16.	
Oleiu Lniane:	*Garniec* -	4.	8.
Dto Kónopnego	Dto -	4.	8.
Wódki okowitey	Dto -	7.	
Dto Ordynaryi:	Dto -	5.	
Masła - - -	*Funt* -	1.	
Saletry - -	Dto -	2.	
Mięsa świeżego	Dto -	—	6.
Kawy - -	Dto -	2.	15.
Cukru - - -	Dto -	2.	
Wosku żołtego	*Kamień* -	68.	
Miodu przaśnego	Dto -	17.	
Łoiu topionego	Dto -	22.	
Dto nietopione:	Dto -	16.	
Zelaza Kraiowe:	*Cetnar*	36.	
Soli Austryackiey	*Beczka* -	43.	10.
Wołu łepszego	*Sztuka* -	120.	
Skór Woło: suro:	Dto -	18.	
Dto Cielę: suro:	Dto -	1.	10.
Kapłón - -	Dto -	1.	
Kura dobra -	Dto -	—	20.

		Zło:	Gro:
Kaczka - -	Dto -	—	22.
Gęś dobra -	Dto -	2.	
Iay - -	*Kopa* - -	2.	

— *Uwaga Sandomirzanina względem pożnych wiadomości Targów.*

— Iak wyczytuię w Dzienniku Handlowym, iż Miasto Sandomierz ma pracowitego y gorliwego Męża, który co Miesiąc donosi Dziennikowi wiadomości o Targach tegoż Miasta. Takim Ludziom sprzyiaiącym Dobru Powszechnemu należałobyRządy Miasta polecać.

Niektórzy Czytelnicy Dziennika Han: zdaią się z nudnością czytać doniesienia o *Targach Kraiowych*, dla tego, iż one Miesiącem, a czasem dwiema później, dochodzą Czytelnikow, kiedy iuż Cena Produktów została odmienioną. Ale iakże temu zaradzić, zwłaszcza, że doniesienia z Miast po upłynionym dopiero Miesiącu, odesłane bywaią, a niektóre bardzo późno, powtóre iż rozległy Kray dla wielkich

odległości od Stolicy Królestwa niemoże mieć tak prędkich, iak żąda, doniesień. Wszakże odmiana Ceny Produktów niewielką ma różnicę w późnieyszych Miesiącach, chyba kiedy się wielka, a ta Publiczna odmiana stanie w Kraiu, iak *np.* teraz mały Urodzay *Zyta*, kto się Handlem bawi, potrafi z tych doniesień o Targach postrzedz, obrachowawszy wydatki na Transport Lądowy, lub Wodny, y inne, ieżeli w Handlu znaydzie zysk pewny, iak wielki. Więcey podobno żalić się należy na niektóre Miasta, iż się lenią czynić Handlowych doniesień Dziennikowi. Tablice Targów Kraiowych ukazuią Nam, iż z Całey Wielko Polskiey Prowincyi *iedno* tylko Miasto Warszawa te doniesienia statecznie czyni. Mało Polskich Miast iest 10. a Litewskich 8. — *Sandomierzanin*

— Targ Następuiący *Miasta Kurowa* w Woiewództwie Lubelskim, iż był 6*tego* Stycznia 1788. zaświadczaią — *Józef Dębicki* — *Józef Bolesławski*, Uczniowie Szkoły Parafialney Kurowskiey —

			Zło:	Gro:
Pszenicy - -		*Korzec*		
Zyta - - - -		Dto	16.	
Jęczmienia - -		Dto	10.	
Tatarki - - -		Dto	10.	
Owsa - - - - -		Dto	6.	
Koń Gospodar: dobry		*Sztu:*	100.	
Dto	Dto mierny	Dto	80.	
Dto	Dto podleyszy	Dto	50.	
Wół Gospodar: dobry		Dto	100.	
Dto	Dto sredni	Dto	80.	
Dto	Dto podley:	Dto	50.	
Krowa piękna		*Sztuka*	64.	
Dto	średnia	Dto	50.	
Dto	podleysza	Dto	40.	
Ciele piękne		Dto	11.	
Dto	mierne	Dto	8.	
Wieprz karmny		Dto	100.	
Dto	podły -	Dto	50.	
Olszyny -		*Fura*	2.	5.
Smoły -		*Garniec*	—	8.
Kożuch dobry		*Sztuka*	28.	
Dto	mierny	Dto	23.	
Dto	mnieyszy	Dto	20.	

		Zło:	Gro:
Bótów Goſpodarſkich	*Para*	6.	
Dto Dto podleyſzych	Dto	5.	15.
Słoniny Połeć mierny		14.	

— *Targi naſtępne Miaſta Tulczyna, y Mohilowa że były w Mieſiącu Styczniu, zaświadcza Wilſki Poczmiſtrz Tulczyński, y Mochylowſki* —

		w Tulczynie Zło:		*w Mohylowie.* Zło:
Zyta	*Korzec*	15.	- - -	18.
Pſzenicy	Dto	18.	- -	21.
Hreczki	Dto	10.	-	11.
Owsa	Dto	7.	- -	10.
Prosa	Dto	14.	- -	10.
Iagieł	Dto	22.	- -	20.
Jęczmienia	Dto	9.	- -	10.
Siemienia	Dto	14.	- -	15.
Grochu	Dto	13.	- -	12.

— Podług tey Ceny obwołano było, by w Miaſtach przedawali, lecz gdy Kupców doſyć dla kupowania zeſzło ſię; niemieli

czego kupować, prócz Korców 6. wſzyſtkiego na Targu w Tulczynie zkupiono Zboża.

Tey Drożyzny nadzwyczayney, a nadto niedoſtatku w kupowaniu Zboża doświadczamy, z przyczyn, iak dawniey na mieniłem w Dzienniku, tych. Że co mieliśmy Chleba to ochoczo do Chersonu, y w Kordón wyprowadziliśmy, a reſztę na Gorzałki Panowie z kochanemi ſwemi Zydkami przepędzili. Wypada teraz, że Chleb ſamo chcąc ſtraciwſzy, za tę pokutę Mieſzkańce tutęyſzego Kraiu Żołądź iuż iedzą, co podobno y Nas tu nie minie, ieżeli Pokoiu nie będzie; y Woyſko Zagraniczne z Kraiu nieuſtąpi.

w *Mohylowie* na Otakach, to ieſt: na Stronie Tureckiey, ſtoi doſyć Turków, bardzo ſpokoynie, y nie wypowiedzianie po Przyiacielſku obchodzą ſię z Naſzemi Woyſkowemi. Lecz iak Dnieſtr ſtanie, Bóg wie, czy niezawitaią do Nas w Gościnę, chociaż Naſze Polſkie Granice Woyſkiem mocno ubeſpieczone, y Patrole Nocne przy wielkiey pilności odprawiaią. — Tak

donioſł

donioſł o tym *Wilſki* Poczmiſtrz J. K. Mci Tulczyńſki y Mohilowſki — Dat: z Tulczyna dnia 18. Stycznia 1788.

— Ze Boh iuż ſtanął donoſzą różne prywatne Liſty, a zatym lękać ſię w padnienia Tatarów poczynaią, gdyż iuż Pikiety tak Tureckie, iako y Moſkiewſkie ukazywać ſię natym Lodzie zaczynaią.

— *O zmnieyſzeniu ſię drożyzny w Zytomierzu.*

— Targi Nasze nieco ſpadły

		Zło:	Gro-
Zyta	- *Kerzce* po		16.
Jęczmienia y Hreczki	Dto		12.

Pſzenica y Iagły w dawnieyſzey Cenie.

Za odgłoſem tylo poſtraſzenia Moſkiewſkiego, że gwałtem wymłacane będzie Zboże, ieśli Panowie *P*oddanym ſwoim zakazuią wyprzedawać, tedy przecie nieco poczęło ſię pokazywać więcey po Targach Zboża, chociaż ieſzcze nie tak gęſto, ale iednak ani w podobieńſtwie da-

wnym Targom, bo dawniey zgoła iuż nic poſtać nie można było, y gdyby nie ten dóſtrach, to iuż w Naſzym Mieście pewny do tąd mielibyśmy Głód, a zatym oſtatnie nieſzczęście — Dat z Zytomierza 20. Grudnia 1787. — *Korrespondent Dziennika Handlowego.*

— *Targi Prowincyi Litewſkiey.*

— Targ naſtępuiący Miaſta Brześcia Litt: że był w Mieſiącu Styczniu 1788. Roku zaświadcza Kazimierz *Tarnawiecki Lantwóyt* Miaſta Stołecznego Brześcia Litt:

		Zło:	Gro:
Zyta miary Kommis:	*Szanek*		9.
Pſzenicy -	Dto		15.
Jęczmienia -	Dto		8.
Owsa - -	Dto		5.
Grochu -	Dto		12.
Słodu na Piwo -	Dto		11.
Gryki -	Dto		10.
Iagieł -	Dto		18.
Siemienia Lnianego	Dto		11.
Krup Gryczanych	Dto		18.

		Złł:	Gro:
Dto Jęczmiennych	Dto	16.	
Anyżu -	*Kamień*	18.	
Wełny przedniey	Dto	36.	
Dto Podleyszey -	Dto	30.	
Wosku - -	Dto	80.	
Łoiu topionego -	Dto	20.	
Ditto nie topionego	Dto	16.	
Szczeciny czystey	Dto	30.	
Chmielu - -	Dto	20.	
Kónopi włokna -	Dto	14.	
Słoniny lub Sadła	*Fónt*	—	18.
Miodu Przaśnego Emes:	*Gar:*	10.	
Gorzałki Okowitey -	Dto	4.	
Ditto prostey podszumem	Dto	3.	
Masła - -	Dto	3.	
Oleiu - -	Dto	4.	
Soli Rozchodka zwaney	*Beczka*	10.	15.
Ditto Różniatowki	Dto	12.	15.
Ditto Pruskiey -	Dto	13.	15.

—— Targ następuiący Miasta *Mińska* że był w Miesiącu Styczniu 1788. Zaświadcza *Jgnacy Tarankiewicz Burmiśtrz Mińfki.*

Cena u Nas na Targach różnego Zboża podczas teraznieyſzey ſanney drogi nie ſpadła.

		Zło: Gr:	Zło: Gr:
Zyta Kommis:	*Beczka*	48.	
Jęczmienia	Dto	32.	
Pſzeni: iak do gatun:	Dto	60. —	70. i 80.
Owsa -	Dto	20.	
Grochu -	Dto	48.	
Siemienia Lnianego	Dto	50.	
Ditto Konopnego	Dto	48.	
Gorzałki Kommis:	*Gar:*	2.	
Ditto dubeltowy	Dto	4.	
Oleiu Ditto	Dto	5.	
Miodu przaśnego od *Garcy* Kom:	*Miednica*	48.	
Maſła od *Garcy* Kommis- 6.	*Faſka*	24.	

NB Garniec Dubeltowy zawiera w ſobie Kommis: *Garcy* 2. a Kwart 8.

Woſku od fóntow wagi Kommiſſyiney 50.	*Kamień*	84.	
Łoiu nietopio: takiż	Dto	24.	

Złł:

Chmieln takiż Dto 5.
Ditto podley: Dto Dto 3.
Siana od *Kamieni* 5. *Wóz* 8.

W naſtępuiącym Mieſiącu obſzernieyſzą wiadomością Targów y Handlu wewnętrznego ſpodziewa ſię przyſłużyć Kraiowi Dziennik Handlowy, a teraz przyſtępuie do iakieykolwiek wiadomości Handlu Zagranicznego.

II.

O Targach y Handlach Zagranicznych.

Nim Kray Autentyczną wiadomość ą od Kónſulów Cherſońſkiego y Gdańſkiego o Handlu Zagranicznym y Targach zaſilać ſię będzie, czego iuż ieſt bliſka nadzieia, tym czasem z prywatnych wiadomości co ma Dziennik udziela Kraiowi.

— *O Handlu Woiewództwa Sandomirskiego z Galicyą.*

W Galicyi drogość Zboża iest daleko większa, niż u Nas w Sandomierskim, lubo tam Zakaz palenia Gorzałek z swoiego Zboża, iest sposobem wielkim do wstrzymywania drogości. Zyta korzec w Galicyi płaci się po Zło; Pol: około 20. w tych Dniach przysyłano z tamtąd do Nas, aby Im choc do Wisły przystawić Zyta kilkastet Korcy, gdyż się tam spodziewaią drogości ieszcze większey —

Zydzi z Galicyi przyieżdzaią, y wykupować Polskiego Zboża nie przestaią dotąd, lubo w tych czasach mniey niż dawniey biorą Zboża. Ci Zagraniczni Zydzi są przyczyną drogości Zboża na Targach, gdyż więcey daią niż iest w Targu. Zakaz w Gallicyi robienia Gorzałek z Zboża Kraiowego iest przyczyną, że tam zniżaią się Targi, lecz podobno Dóbr Possessorom zmnieyszy się oraz Intrata z Propinacyi. U Nas w Wolnym Narodzie trudno się spodziewać zakazu ta-

kiego, który luboby oddalił od Kraiu Naszego Głód y Drogość, atoli znaczniebyzmnieyszył Dochody szczególne y Publiczne. Nienależy w prawdzie tamować wolności handlowey sprzedawania Zagranicznym Zboża, wszakżeby można pozwolić nato, aby póty Zagranicznym nie przedawać, pókiby w przód Kraiowi nie skupili na swoią potrzebę —

Pograniczna część Woiewództwa Sandomierskiego będąc ogołocona z Lasów, potrzebuie onych naywięcey z Kordonu, gdyż Kraiowe Lasy y oddalone są dużo y zamknięte. Ztego powodu sądzę tu być słusznością, aby od Drew Cło Kraiowe uchylone było w tym mieyscu, przez coby się drogość onych zmnieyszyła.

W Kordonie Cessarskim iest Uniwersał zakazuiący wywozu Zboża oraz nakazuiący aby skupowano do Magazynu.

Zyta Korcy 600,000.

Owsa Korcy 900,000.

Nasi Sandomierzanie myślą otym gdzieby sprzedać mogli swoią Pszenicę, bo Targi Zagraniczne małe obiecuią.

Do Kordónu Cessarskiego ieszcze z tąd wykupnią Zboże, z właszcza Zydzi.

Na Targach bywa dostatkiem Zboża, drogość iednak nie ustaie, wodlegleyszych Miastach od Wisty, daleko tańsze Zboże. — Dan z *Sandomierza* 5. *Stycznia* 1788. *Sandomierzanin*.

— *Wiadomość Drożyzny Zboża około Rygi.*

Pewny z Kurlandyi donosi, że około Slozberga droższe Produkta, niż w samey Rydze, dla czego wielu po Zyto do Rygi posyła, tam skupować wolą niż na Wsiach, Nieurodzaie iuż Lat kilka trwaią, a tak na Włościach chcąc kupić płaci się.

Zyta	Pur	Tal: bi: 1. i	Złł:	Pol:	6.
Pszenicy	Dto	Tal bi: 2. i	Złł:	Pol:	
Jęczmie:	Pur	Tal: bi: 1. i	Złł:	Pol:	
Owsa	Pur	—— -	Złł:	Pol:	4.
Siemie:	Pur	—— -	Złł:	Pol:	10.

Zaś w Rydze samey Zyto przedaią Kupcy na odwrot do Kraiu po Talarze bitym 1. Pur ieden — Dan z *Slozberga* 27. Grudnia 1787.

Tak małych donieſień o Targach y Handlu Zagranicznym, w cale nie ieſt winnym *Dziennik*, bo ten chciałby nayobſzernieyſze czynić, ale cóż gdy mało ieſt gorliwych Obywateli, aby tak Inteteſſowane Materye kommunikowali. Dość *Dziennik* z daie ſię czyni, gdy chęćſwoią *o*świadcza, darmo umieſzczania takowych *Donieſień*, y wſzelkiego ſtarania przykłada do doſtania onych, ale nieſzczęście że tey chęci y ſtaraniom ſkutek ieſzcze nie odpowiada — Wkrótce iednak może odpowie —

III.

O Fabrykach Kraiowych.

Że do Artykułu Fabryk Kraiowych, podciągnione ſą w Dzienniku wiadomości, y o wſzyſtkich Rzemioſłach Kraiowych, przeto ſpodziewa ſię Dziennik wygodę Powſzechności uczynić, gdy umieſzcza wſwym Piśmie Ordynacyą Departamentu Policyi Rzemioſła Złotniczego, naſtępuiącą —

— *Ordynacya Departamentu Policyi wzglę. dem Proby Złota y Srebra roboty Warszawskiey.*

Departament Policyi w Radzie Nieustaiącey za zezwoleniem Nayiaśnieyszego Pana, y za zdaniem teyże Rady, wiadomo czyni komu o tym wiedzieć należy —

„ Wiara Publiczna, Bespieczeństwo Ma-
„ iątków Obywatelskich, y sam dobry po-
„ rządek wyciągaią tego po Rządzie Kra-
„ iowym, aby gdy używanie Złota, y
„ Srebra, staie się komu potrzebą, znaki
„ któremi się w gatunkach swoich różni,
„ nie podpadały żadney wątpliwości. Do
„ tąd, albo nie było żadnych znaków, al-
„ bo ieżeli były, tedy nie miały w sobie Ce-
„ chy zaręczenia Publiczego. Zaradzaiąc
„ temu Departament Policyi, naypierwey
„ w Stolicy Królestwa, z Władzy Prawa-
„ mi Roku 1775. y 1776. nad Miastami
„ Królewskiemi sobie nadaney, następuią-
„ ce czyni Rozrządzenie —

„ 1mo Zaden Złotnik, Jubiler„ Zegar-

„ miſtrz, Szeydarz, lub iakimkolwiek na-
„ zwiſkiem bawiący ſię w tey Stolicy,
„ około wyrabiania, przetapiania, y od-
„ dzielania na przedaż Złota y Srebra,
„ nie będzie mógł przedać, y wydać wy-
„ robionego, przetopionego lub oddzielo.
„ nego Złota y Srebra, do póki na nim nie
„ będą wybite od wyznaczonych na to Pro-
„ bierzów znaki, czyli ſtemple Publiczne,
„ próbę czyli gatunek onego wyrażaiące.
„ 2do Każda Sztuka Złota y Srebra ro-
„ boty Warſzawſkiey, dwa razy odtąd ma
„ bydź probowaną y ſtemplowaną, Nay-
„ przód przez Mieyſkiego potym przez
„ Mennicznego Skarbu Kor: przyſięgłych
„ Probierzów. Mieyſkiego Probierza wy-
„ znaczy Magiſtrat Miaſta Starey War-
„ ſzawy, z pomiędzy Starſzych Złotni-
„ ków, y tego Stempel zamykać w ſobie
„ bedzie probę y Serenę, Herb Miaſta
„ Starey Warſzawy. Menniczynym do
„ tey próby umocowanym Probierzem bę-
„ dzie zawſze ten, którego Prześwietna
„ Kommiſſya Rzeczypospolitey Skarbu
„ Koronnego, za Próbierza Skarbowego
„ wyznaczy, y oſobną Inſtrukcyą oraz przy-

„ sięgą na wierne zaświadczanie Próby obo-
„ wiąże, a tego Stempel wyrazać będzie
„ probę, y Orła Herb Rzeczypospolitey.

„ 3tio Gdy dawna Ustawa Złotników
„ Warszawskich, Ceny od stempla po dwa
„ Grosze miedziane od Łóta upadła, prze-
„ to, że była uciążliwą, praca także oko-
„ ło wyciągania Próby nie może bydź bez
„ wydatku y nadgrody; zaczym godząc
„ wygodę z sprawiedliwością, będzie od
„ tąd Cena od stempla po półgrosza mie-
„ dzianego od Łóta Warszawskiego, y
„ tym pół groszem obydwa Próbierze za-
„ równo dzielić się, y niewyciągaiąc nic
„ nadto, kontentować się powinni —

„ 4to Ponieważ proba Złota więcey da-
„ leko zabiera czasu, pracy y expensy,
„ niżeli próba Srebra, zaczym umiarko-
„ wana wyżey cena od stempla po puł
„ Grosza miedzianego od Łóta służyć ma
„ tylko do probowania Srebra; Co zaś
„ do probowania Złota, od sztuk nieprze-
„ chodzących wagę dziesięciu Czerwo-
„ nych Złotych Holenderskich, płacić się
„ będzie razem dla obydwóch Próbierzów
„ Publicznych, od wagi iednego Czer-

„ wonego Złotego Hollenderſkiego po
„ Groſzy miedźianych trzy; a od Sztuk
„ większych przeważaiących Czerwonych
„ Złotych Hollenderſkich dzieſięć, od wa-
„ gi iednego Czerwonego Złotego po
„ Groſzy miedzianych dwa.

„ 5to A iako robota Złotnicza, nie mo.
„ że bydź ſpzedaną y wydaną bez tych
„ dwoch ſtempłów Publicznych, tak obo-
„ wiązek oddawania do ſtempla, należeć
„ będzie do Złotników. Wzaiemnie Pró-
„ bierze naydłużey we dwudzieſtu czte-
„ rech godzinach każdą próbę expedyo-
„ wać powinni, y dopóty niebędą mogli
„ żądać ułożoney dla nich zapłaty, dopó-
„ ki Sztuka do próby oddana, nie okaże ſię
„ bydź zgodnie przez obydwóch wypro-
„ bowaną, Zaſtęplowaną y tęż ſamą Wagę,
„ w której podana była, trzymaiącą

„ 6to Ponieważ różność gatunków Zło:
„ ta y Srebra Kraiową robotę upodla, y
„ doſtrzeganie fałſzuiących zatrudnia. Za-
„ czym odtąd niebędzie wolno używać do
„ roboty Srebney, y pod pozłotę Srebra
„ podleyſzego, iak Próby dwunaſtey, Zło-
„ ta podleyſzego, iak Ceny Złotych Pol-

„ skiem dwunastu w proporcyą, czyli na
„ wagę Czerwonego Złotego Hollender-
„ skiego, tak do roboty Złotniczey, iako
„ y Jubilerskiey. Dla różnicy zaś Złota
„ od Srebra pozłacanego, na Stemplu od
„ Złota szczerego będzie znak (Zł: 12.)
„ na Stemplu od Srebra pozłacanego
„ (Sr: 12.) —

„ 7mo Do tey Próby stosować się maią
„ powszechnie wyrabiaiący Złoto y Sre-
„ bro. Na sztukach zaś danych tylko do
„ przetopienie, lub oddzielania, kiedy te
„ powracaią się Właścicielowi w surowym
„ Srebrze lub Złocie, na tenczas taka pró-
„ ba wybita bydź ma, iaka się bydź w ga-
„ tunku surowego Złota, lub Srebra okaże.

„ 8vo Ze Wiara Publiczna zasadza się nie
„ tylko na Gatunku, lecz y na Wadze Złota
„ y Srebra, powinnością więc będzie Pró-
„ bierzów publibznych, przestrzegać Wagi
„ sprawiedliwey Prawem ustanowioney, y
„ dla tego ciż Próbierze u wszystkich
„ Złotników, Jubilerów y Szeydarzów Wa-
„ gi y Gwichty co Rok, a podług potrze-
„ by y częściey rewidować, y przestę-

„ pnych w tey mierze do Juryzdykcyi
„ Marſzałkowſkiey Korònney donoſić, bę-
„ dą pownni —

„ 9no Nie będzie także wolno godzić ſię
„ Złotnikóm od roboty Złotniczey na ſztu-
„ ki, lecz na Wagę —

„ 10mo Każde Obwieſzczenie pokra-
„ dzionych ſztuk Złotych, Srebrnych, lub
„ Kleynotów, Próbierze Publiczni nietyl-
„ ko ſami dopełniać, ale y do wſzyſtkich
„ Złotnikòw, y Jubilerów rozſyłać będą,
„ a dla łatwieyſzego doſtrzegania takich
„ Kradzieży, nie będzie odtąd wolno prze-
„ tapiać, danych albo przedanych do prze-
„ topienia ſztuk Złotych, y Srebrnych, do
„ póki wprzód Próbierzom Publicznym
„ donieſione nie będą. Dla teyże oſtró-
„ żności, każdy Złotnik, Jubiler, na każ-
„ dey wyrobioney przez ſiebie Sztuce,
„ powinien wybić Literę początkową Na-
„ zwiſka ſwego, co y Moſiężnicy w ten-
„ czas czynić powinni, kiedy ſztuki ſwo-
„ iey roboty pozłacać, albo poſrzebrzać
„ będą —

„ 11mo Proffeffya Szeydarzów czyli Złotników, oddzielaiących Złoto, y Srebro od innych Krufzczów, gdy do tąd okazuie fię bydź tylko prawie między famemi Zydami, y to Imie wielu na fobie nofzac Zydów, tym famym trudnieyfzą do odkrycia podeyścia fprawuią drogę, zaczym żeby odtąd wiadoma Ich była liczba, y żeby Urząd Marfzałkowfki Koronny, a pod Niebytność Iego Królewfkiey Mości, Urząd Grodzki Warfzawfki mogli wiedzieć, którzy z Zydów iako Szeydarze od niemiefzkania w Warfzawie excypowani, y w fprawowaniu fwych Proffeffyi, doftrzegani być powinni, będzie odtąd w tey Stolicy pięciu wyznaczonych Zydów Szeydarzów, którzy wprzód przez Probierzów publicznych examinowani, y zaświadczeni być powinni.

„ 12mo Przeftępuiący tę Ordynacyą, Probierz Menniczny do Kommiffyi Rzeczypofpolitey Skarbu Koronnego, Probierz Mieyfki, Złotnicy, y podiakimkolwiek Nazwifkiem wyrabiaiący Złoto y Srebro,

IV.

O Transporcie Spławnym.

Wiadomość ſpławnych Rzek, potrzebna ieſt nietylko do Handlu Zagranicznego, ale y Wewnętrznego, mianowicie do tranſportowania z tych Prowincyi, gdzie ieſt czego podoſtatkiem, do tych, gdzie czego zbywa, np: na Ukrainie ieſt wielka teraz karyſtya Zboża, a w Brzeſkim Litt: y Pinſzczyznie, ieſt podoſtatkiem, y niekoniecznie drogo, gdyby więc z Brzeſkiego Litt: y Pinſzczyzny, do ſtarczyć można Spławami na Ukrainę, potrzebna wiadomość Spławów, *Kanału Muchawieckiego*, *Prypeci*, *Słuczy*, *Horynia*, *Teteterowy &c.*

Iaki ieſt ſpław *Kanału Muchawieckiego*, iuż ieſt dokładna y naypuznieſza wiadomość w Dzienniku drugo rocz: Fol: 582. Tit: Luſtracya *Kanału Muchawieckiego.*

Iaka ieſt ſpławność *Prypeci*, y o tym iuż w kilku mieyſcach Dziennika nayduie ſię, wiadomość.

Iaka zaś ieſt *Sluczy, Horynia*, y innych, w pad ſwóy do Prypeci, y Piny maiących, nim dokładnieyſze wiadomości wyczyrpną ſię z wielce pożytecznego dla Kraiu Raportu Luſtracyi J, W. Czackiego Staroſ Nowogrockiego Kommiſſarza Skarbu Koronnego, iako Delegowanego do zluſtrowania Handlu, od Scian, Galicyi, Tureckiey, y Moſkiewſkiey, tym czaſem kładzie ſię tu Raport Rzek Horynia, Słuczy, uczyniony do Kommiſſyi Skar: Koron: 18. Sierpnia 1786. iak naſtępuie —

— *Rapport Luſtrowanych Rzek Horynia y Sluczy, z wyrażeniem liczby Młynow, Grobel, Iazòw, Moſtów, Palów, y innych Zawad; oraz obſerwacyi wielości y zdatności na Handel Laſów, nad temiż Rzekami położonych.*

Rzeka Horyń od Granicy Woiewodztwa Wołyńſkiego, przez Litwę do uyścia w Rzekę Prypeć, płynie mil 6. Lądu,

Wodą naymniey będzie mil 30. — Wieś Kuraſz *J.* O. X. Radziwiłła Woiewody Wil: leży nad Horyniem od Granicy Woiewdztwa Wołyńſkiego.

Rzeka Słucz od Granicy Woiewodztwa Wołyńſkiego, przez Litwę do uyścia w Rzekę Horyń, we Wſi W. Platera Wieluniu, płynie mil 6. Lądu; Wodą naymniey 10. — Wieś Sarny W. Pruſzyńſkiego leży nad Rzeką Słuczą od Granicy Wdztwa Wołyńſkiego.

Na Rzece Horyniu od Granicy Wdztwa Wołyńſkiego do uyścia w Rzekę Prypeć, znayduie ſię Młynów rożnych *P*oſſeſſorów - - 27.
Na Rzece Słuczy do uyścia w Rzekę Horyń Młynów - - - 8
Na Rzekach Horyniu i Słuczy Młynów 35.
Na Rzekach Horyniu i Słuczy Grobel 35.
Na Rzece Horyniu Faluſzow 2.
Na Rzekach Horyniu i Wietlicy Iazów 21.
Na Rzece Horyniu Moſtów - 2.
Palów y zawad Drzewa leżącego w Wodzie, wielka liczba.

Rzeka Horyń od Miaſta Zaſławia w Wo-

iewodztwie Wołyńſkim leżącego, do uyścia w Rzekę Prypeć, płynie mil 35. Lądu głębokim korytem, y ieſt do Spławu zdolna aż do Wſi Holcow W. Kuniewicza. Wyżey tey Wſi, za Młynem dzieli ſię Rzeka Horyń na 2. koryta: iedne Horyń, drugie Wietlica zwane, Horyń od wſpomnioney Wioſki Holcow płynie mimo Miaſteczko Dawidgrodek JO. Xcia Radziwiłła Kaſztelana Trockiego do Prypeci kręto y wąſko, a nadewſzyſtſko do Spławu niezdolną. Doświadczenie nad tą Rzeką Mieſzkaiących upewnia, iż w ſuche Lato w wielu mieyſcach przechodzą y przeieżdzaią. Drugim zaś korytem toieſt Wietlicą, płynie głęboko y ſzeroko, mimo Wieś Orły, y wpada do Rzeki Prypeć.

Rzeka zaś Slucz od Miaſta Zwiahla Dobr J. O. X. Kalixta Ponińſkiego w Voiewodztwie Wołyńſkim leżącego, do uyścia w Horyń w Wioſce Wieluniu mil 22. Lądem, w Wiośnianey porze y czaſu wielkiey Powodzi do ſpławu ſpoſobna. Rzeka ta płynie piaſzczyſtemi płaſzczyznami, ſzeroko rozlewa, zaſypuie koryto; a zatym

niezawſze do Spławu pomyślną czyni ſię.

Rzeki Horyń y Slucz większą częścią przez Wdztwo Wołyńſkie płynące, równie Młynami, Gróblami, Palami y Drzewem zawalony Spław ſprawuią niepomyślny; przeto do wyczyſzczenia tych Rzek, nieodbita ieſt potrzeba, znieſienia ſię Skarbu Litt: z Koronnym.

Wiadomość Obſitości Lasów nad Rzekami Horyniem y Sluczą leżących.

Nad Rzeką Horyniem leżą Lasy, iakoto: w Dawidgrodku Miaſteczku *J.* O. Xcia Radziwiłły Kaſztelana Trockiego, niewiele zdatne do Handlu — w Wyſocku Dobrach W. Podkomorżyney Wyganowſkiey ſą zdatnieyſze do Handlu Lasy — Procz tych Lasów nad Horyniem w Wieł: Xtwie Litt: aż do Granicy Wdztwa Wołyńſkiego, Sianożęcie, Zarośle, y Pola, Brzegi ſkładaią — Nad tąż Rzeką w Woiewo: Wołyńſkim w Dobrach W. Urbanowſkiego Cepcewiczach — w Stepaniu w Dobrach J. W. Worcella — w Rafałowce w Dobrach J. W. Olizara — w Czartoryſku y Bereścianach Dobrach J. O. Xięcia Radziwiłły W. Wileń:

znayduią ſię Laſy zdatne na Bale, Maſzty, Klepki y Potaże — Naywiękſze y naylepſze we wſzelkich gatunkach do Handlu w Dobrach J. W. Piaſkowſkiego Podkomorzego ſą Laſy — w Puſzczy tey nad rznięciem Bali, Klepek, y palenia Potażu, zawſze kilkaſet Ludzi ſtoi — Pomieniona Puſzcza od Horynia mil 2. a od Bugu mil 17. leży — Zaczyna ſię od Wſi Poſtronnego, ciągnie ſię przez wieś Chonowicze, Cipne, Maydan, Czerniſz Miaſteczko, kończy ſię w kołkach Dobrach J. O. Xcia Radziwiłła — Znayduią ſię ieſzcze pomnieyſze Puſzcze nad Rzeką Horyniem.

Nad Rzeką Słuczą w Wielkim Xtwie Litt: zarośle z różnego Drzewa, Sianożęcie y Pola, Brzegi ſkładaią — w Wdztwie Wołyńſkim zaś, w Dobrach J. O. Xcia Kalixta Ponińſkiego, Las Cwet zwany mil kilkanaście ciągnący ſię, we wſzyſtkie Gatunki Handlownego Drzewa obfituie — w Smodyrowie Dobrach J. O. Xcia Czartoryſkiego Stolnika Litt: — w Dobrach J. W. Bużyńſkiey — w Dobrach W W. Korzeniewſkich — y Czudnowie Dobrach J. O. Xięcia

Podſkarbiego W. Koron: wielkie y Zwiahelſkim dorownywaiące ſię ſą Laſy.

Rzeka Horyń zdolnieyſza ieſt do Spławu, lecz ma mniey Laſow ſobie przyległych, a Rzeka Slucz więcey ma Lasow przyległych, lecz ne w każdym czaſie ieſt do Spławu zdolna.

Prowincyia Mało Polſka Rzekom Horyniowi y Sluczy przyległa, lubo we wſzyſtkie Produkta obſitnie, toieſt: Zboże rożne, Zelazo, Woſk y inne, iednakże do Cherſonu, żadnego, procz Drzewnego nikt niepraktykował Handlu, przeto nie w pierwiey Przeświet: Kommiſſyą uwiadomić można, aż Szyper J. O. X. Kalixta Ponińſkiego niepowróci z Cherſonu, którego Kommiſſya Skarb: Koron: do zaſiągnien ia we wſzyſtkim wiadomości, naznaczonym Præmium obowiązała.

Powrot Statkami z Cherſonu przeciw wody Prypecią będzie przykry, ponieważ taż Rzeka Prypeć ma Brzegi nieprzyſtępne, a zatym do holowania Statkow trudna

Prowincya Małopolſka w wielkiey części wodległości od Bugu położona, niema

zręczności Handlu do Gdańſka; a przez uprzątnione Rzeki Horyn y Slucz, Prypecią, Piną, Kanałem, Muchawcem, Bugiem y Wiſłą, kommunikacya do Gdańſka ułatwiłaby ſię — Ieżeliby życzącym Handlować do Gdańſka Prypecią przeciw wody, mil kilkanaście ku Pińſkowi przytrudno było; tedy Błota Moroczne zwane, od Horynia do Styru ciągnące ſią mil 4. możeby do złączenia tych Rzek poſłużyły — Rzeką Styrem y innemi, niedoſić żeby ſię aż do Pińſka Spław z wodą ułatwił, ale też kilkanaście mil Droga ſkróciłaby ſię.

Złączenie tych Rzek ponieważby dla Prowincyi Małopolſkiey, ſtanowiło wygodę, przeto ſpodziewać ſię należy, że Skarb Kommiſſyi Kor: Expenſem ſwoim to Dzieło przedſięwziąć zechce.

Oraz ieśliby Kanał J. W. Hetmana Ogińſkiego, był zreparowany, z Wołynia wodą Horyniem, Sluczą, Kanałem wſpomnionym, Spław ułatwiłby ſię.

Naoſtatek pomimo te wſzyſtkie wſpomnione pożytki, oſuſzone Grunta, Sianożęci, przez znieſienie Młynów, Grobel y

nnych Zawad uprzątnienie, Obywatelom Brzegi tychże Rzek dziedziczącym, wedwoie Intraty Młynow nadgrodzą.

Odgłos wyznaczoney Lustracyi Rzek Horynia y Słuczy, między Obywatelami umieiącemi Pożytki swoie kalkulować, wielką dla Prześw: Kommis: szerzy sławę.

Tych Rzek Mappa Jdealna zewszystkiemi patrzenia Obserwacyami w czasie Lustracyi sporządzona, Przeświętney Kommissyi składa się.

Rapport zaś ten podług wydaney od Prześw: Kommissyi Dyspozycyi sporządzony, podpisuiemy — Dan w Dąbrowicy Dnia 18. Sierpnia 1786. Roku — Ian *Niewodowski* Chor: J. K. Mci J. *Kraszkowski* Jnten: Komo: Dąbrowickiey

V.

O Tranſporcie Lądowym.

O Tym Artykule nic niema teraz nowego do doniesienia.

VI.

O Iarmarkach y Kontraktach Kraiowych.

— *Iarmarki w Mieście Kurowie.*

W Mieście Kurowie Wtwie Lubelſkim leżącym, bywaią co Mieſiąc barzo dobre Iarmarki Goſpodarſkie, naktorych można doſtać Koni, Wołów, Krow, Swiń, Słonin Sadeł, Smoł, Owoców, wſzelkiego gatunku Statkow Rolniczych y dómowych, co wielką tuteyſzym y okolicznym Mieſzkańcom wygodę przynoſi — O czym donoſzą — *Józef Dębicki* — *Józef Boleſławſki* — Uczniowie Szkoły Parafialney Kurowſkiey.

———

— Kontrakty Dubieńſkie.

O Teraznieyſzych Kontraktach Dubieńſkich, lubo żadney do tąd niema od nikogo ſzczegulney wiadomości, a bardzo od całey Powſzechności żądaney, mianowicie względem Dobr y Sum, które iuż ſą znegocyowane, a które ieſzcze pozoſtały do negociacyi, wſzelako Dziennik iaką ma od kilku z Kontraktow przybyłych wiadomość, taką udziela Powſzechności — Na Kontraktach teraznieyſzych Dubieńſkich tak wiele było Pieniedzy, iż ieſzcze niepamiętaią o równey wielości, między któremi nay więcey dyſtyngwował ſię J. W. Potocki Staroście Guzowſki.

VII.

O Miaſtach Kraiowych.

— Dalſzy ciąg Numerowania Warſzawy.

---

124. *Ulica Zielona.*

Nro:

2059. Dwor: Ur: Kozłowſkiego.

2060. D. Ur: Fetterego Kapi: Gwar: P. Ko:

Nro:

2061 D. Ruſzkowſkiego Kurnika.
2062. D. 2. Krauza.
2063. D. Kazmierſkiego.
2064. *Pałac Sukceſs: Oſſolińſkich.
2065 D. Truszkowſkiego.
2066 D. Ur: Bi łobrzeſkiego Patrona.
2067 D. P. Cieślikiewicza.
2068. D. Domagalſkiego.
2069 D. J. O. X. Radziwiłłowy M. L.
2070. D. Keſtnera.
2071. D. P. Łądzowicza.
2072. D. P. Olſzewſkiego.
2073. D. Ur: Karſki.
2074. D. Wencla.
2075 D. Łukaſzewicza.
2076. D. P. Kucharſkiego.
2077. K. i D. P. Tomaſzewſkiey.
2077. D. Teyże.
2078. D. Ur: Antoſzewſki.
2079 D. Ur: Bortniewſkie: Ma. Gwar: P.K.
2080. D. Ur: Hełkowſkiego.
2081. D. P. Kamieńſkiego.

Nro:

2082. D. Ur: Mikłaſzew: Kapi: Gwar: P.K.
2083. D. P. Ledoux.
2084. D. i Br: Ur: Pruſzaka,

---

125. *Ulica Inflantſka.*

2085. D. Sulugowſkiego.
2086. D. P. Malinowſkiego.
2087. D. P. Kełczewſkiego.
2088. D. Tedycha.
2089. D. Sukceſs: Krżyżewſkich
2090. D. Gobiaty.
2091. D. Szeleżyńſkiego.
2092. D. Woyciechowſkiego.
2093. K. Kraſuckiego.
2094. D. Popławſkiego.
2095. D. Kozlarzewſkiego.
2096. D. Weſołowſkiego.
2097. D. Wrzoſka.
2098. Plac Ur: Grzybowſkiego.
2099. D. Domoſławſkiego.
2100. D. Podgurſkiego.
2101. K. Rubiſzewſkiego.

Nro:

2102. D. Gilmayſtra.
2103. D. Michalſkiego.
2104. D. Ur: Promińſkiego.
2105. Plac Ur: Stokowſkiego.
2106 D. Chałupy Prezy: Mias: No: War:
2107. K. i B. Ekerkunſta.

---

126. *Ulica Zółwia.*

Nro:

2108. D. i B. Baranowſkiego.
2109 D. Botwińſkiego,
2110. D. Skalſkiego.
2111. D. Jwarowſkiego.
2112. K. i D. Dyadyńſkiego.

---

127. *Ulica Sucha.*

2113. D Tormińſkiego.
2114. Offi: i Ceg: Ur. Kowalſkiego.
2115. D. Wierzbickiego,
2116. D. Grabińſkiego.
2117. D. Szmigoſa.
2118. D. Radziewicza.
2119. D. Woyciechowſkiego.

128. *Ulica Wesoła.*

Nro:

2120. D. Sokolińskiego.
2121. Ogr: Sukcessor: Tomaszewskiego.
2122. D. M. S. Warszawy.
2123. D. 2. Ur: Gzowskiego.
2124. D. Tymińskiego.
2125. D. Pożarskiego.
2126. Plac Topczewskiego.
2127. Buda Krynickiego.
2128. D. Kapuścińskiego.

---

129. *Ulica Kłopot.*

Nro:

2129 D. Laskowskiego.
2130. D. Múlera.
2131. D. Rawińskiego.
2132. D. Ur: Iastrzembskiego.
2133. D. 2. Ur: Roguskiego.
2134. Plac Iankowskiego.
2135. D. Kęczkowskiego.

Nro;

2136. D. Ur: Rozwadowſkiego.
2137. D. Malewſkiego.
2138. D. Michałkiewicza.
2139. D. Pierowicza.
2140. D. Borowſkiego.
2141. D. Celnera.
2142. Mag: Dekerta Kupca Warſzaw:
2143. D. P. Kłopocki.
2144. D. i Br: Adams.
2145. D. Ur. Cybulſkiego.
2146. D. Babecki.
2147. D. Brzezickiego.
2148. D. Nimińſkiego.
2149. D. Lachowſkiego.
2150. D. Kaſzubińſkiego.
2151. D. Grzybowſkiego.
2152. D. Palmowſkiego.
2153. D. Maduchowy
2154. D. Strzemińſkiego.
2155. D. Pietraſzko.
2156. D. 2. Raczkowſkiego Cyrulika.

Następuie Ulica Bonifraterſka oc zym później.

— *Opiſanie.*

—— *Opisanie Miasta Połocka, na tey Stronie Polski pozostałego, czyli bardziey Obraz nieszczęśliwego Stanu iego.*

Mości Panie Autorze Dziennika Hondlowego!

Mieszkaiącemu mnie dawniey wsrzód Woiewodztwa Połockiego, a teraz przy samey Granicy Polskiey z Państwem Moskiewskim, nad portową Rzeką Dzwiną, doszło szacowne Dzieło Jego? Czytałem z radością, a kilkakrotnie go myślą przebiegłszy, znalazłem w nim uczynioną przez WMPana ofiarę, nader pożyteczną dla Kraiu.

Otwierasz WMPan przez zamiar i ciąg swego Dzieła Narodowi zrzódło, zkąd tworzą się bogactwa; Handel iest to tym zrzódłem, które przez Rolnika, Manufakturzystę y Kupca w Mieście mieszkaiącego wspierane, ogulną dla całego Kraiu i wszczegulności dla każdego Obywatela przynoszą szczęśliwość.

Miło mi było czytać ten Artykuł, w którymeś WMPan, Obywatelów w Miastach mieszkaiących, za śrzodkuiące Ogniwo dla Handlu naznaczył, iakoż w samey istocie, dwa rodzaie Obywatelów nayistotniey Mieyską składaią osiadłość: Rzemieślnicy, y Kupcy: przez

pierwszych Produkta Kraiowe wyrabiane, a przez drugich przedawane w Kraiu y Zagranicą bywaią.

Zaludnienie Miast temi dwoma rodzaiami Ludzi, inaczey następować niemoże, iak nadaiąc im pewne wolności i bespieczeństwo własności, a naywięcey obmyślaiąc ochronę od prywatney przemocy, przez ustanowienie pewnego Rządu; i WMPan też, toż samo w swoim Piśmie ogłaszasz.

Lecz WMPan temu nieuwierzysz, że iego te prawidła niemaią mocy Perswazyi w naszey okolicy; Znaczny albowiem Obywatel naszego Woiewodztwa, śmie utrzymywać, iż lepiey iest dla Kraiu, żeby wzrastaiące zniszczyć Miasta; i własnym przykładem to uskutecznić zamyślił; Co WMPan dokładnie poznasz z Opisania krótkiego, iaki iest:

Stan Miasta Połocka.

Miasto Połock Główne swego Woiewodztwa z Obustron Rzeki Portowey Dźwiny w Kraiu nayzyźnieyszym leżące, od niepamiętnych Wieków założone w Roku ieszcze 1498. przez Alexandra, a w Roku 1509. przez Zygmunta Pierwszego Krolów Polskich i Dzie-

dzi-

dzicznych Xiążąt Litewskich, z pod Prawa Litewskiego wyięte, a pod Prawo Magdeburskie poddane, w swych Prerogatywach z Miastami Wilnem, Grodnem, &c. porównane, Obywatele onego po Obapół Rzeki mieszkaiący, z pod wszelkich Sądow wyięci, a pod Sąd i Rząd Wóyta, Burmistrzów, i Radzców poddani, i wielkiemi co do Wolności, Handlów, Składów, i Rzemiosł nadaniami udarowani zostali. Zachęcone Miasto nadanemi Wolnościami, znacznie się i w Obywatelow i w Handlu rozkrzewiło, o czym nawet Kraiowe Dzieie daią świadectwo. Po wypłynieniu blisko Półtora Wieku, od czasu tworzących w Połocku Rząd Magdeburski Przywileiow, nieiaki Bachański osadziwszy na tey stronie Rzeki Dźwiny kilkudziesiąt Juryzdyczan, chciał onych od Przesądu Wóyta i Burmistrzow Połockich wyłamać, lecz Mieszczanie Połoccy pozwawszy go na Sądy Relacyine, zyskali na mocy pierwiastkowych Przywileiów 1498. i 1509. Rząd Magistratowy nad Obywatelami po Obapół Rzeki Dźwiny mieszkaiącemi, przeznaczaiących, Dekret nakazuiący, iż ci Juryzdyczanie nie inney iak Magistratowey Juryzdykcyi ulegać powinni. Tey Zwierzchney Juryzdykcyi Magistratowey ulegaiąc, wszelkich wolności zarówno z Obywatelami po tamtey Stronie mie-

szkaiącemi podlegli byli mieszkańce po tey stronie Rzeki Dźwiny mieszkaiący, bez naymnieyszey od nikogo przeszkody dotąd; póki przypadkiem przezemnie dotąd niedocieczonym, tamta a znacznieysza część Miasta Połocka za Rzeką Dźwiną leżąca, Przywileiami Dziedzicznych Xiążąt Litewskich rozkrzewiona, z Ratuszem pod Panowanie Rossyiskie dostała się.

Od tey daty ta Część Miasta Połocka w Kraiu Polskim pozostała, lubo mnieysza, lecz równemi Przywileiami ztamtą upoważniona, odszczepiona gałązka od Współ-Braci bez żadnego Rządu zostawała, błąkała się iak Dziecie osierociałe bez Matki, niewidząc iakiego pewnego celu chwycić się miały, a wtym wątpliwości i żalu Stanie, na prześladowanie prywatnych wystawiona była.

Zaczęli pod swą władzę pozostałych Obywatelów Mieszczan, przywłaszczać, iuż to Szlachta Juryzdyki swoie w Mieście maiąca, iuż to Stan Duchowny część znaczną Miasta posiadaiący, iuż to Subalterni Woiewodow Połockich, którzy zarządzali, cząstką Osady w Mieście Połocku będącey do Ekonomii Połockiey należącey; w tym niepewności Stanie rezygnował Woiewodztwo Połockie JO. Xże Jmć Sapieha teraźnieyszy Kanclerz W. W. X. Lit:

a po-

a ponim iednomyślnie na też Woiewodztwo Połockie obrany został JW. Sosnowski, że zaś z mocy Prawa 1775. Ekonomie i Dobra do Urzędow przywiązane poddane, zostały pod Prawo Emphiteutyczne, część Ekonomii Połockiey po tey stronie pozostała, szczególnie składała się z niewielu Juryzdyczan w Mieście Połocku na tey Stronie Rzeki Dzwiny mieszkaiących, Place Dziedziczne maiących, na Czynszu Grunta trzymaiących, temu równie Prawu uledz musiała; Lustrator od Kommissyi zesłany, zweryfikował opłacany Czynsz przez Mieszczan, i nalazł go na zysk Woiewody do Złł: 249. opłacany, ta z Czynszu pochodząca i przez Dworzanina wyciągnięta Jntrata podana na Licytacyą została; Zeszły JW. Sosnowski życząc sobie, ażeby ta Juryzdyka przy Urzędzie iego Woiewodzińskim została dla szczegulnego tytułu Ekonomii, postąpił nad wyciągnienie Dworzanina 14. Złł: Pol: i wziął Prawem Emphiteutycznym na Lat 50. takowy Czynsz, stało się to R. 1781. Oddalony od Woiewodztwa i razem od Juryzdyki wziętey per Emphiteusim JW. Sosnowski, polecił Rząd nad nią W. Zienowiczowi Podkomorzemu Połockiemu, ten maiący swóy Dworek w Mieście Połucku i Dobra Dziedziczne nieopodal, zaczął Mieszczan na Jurydyce Woiewodzińskiey

skiey mieszkaiących, Ludzi Wolnych i pod Prawem Magdeburskim żyiących, na Pańszczyznę, na Stróże, w Drógi pędzić, Czynsze powiększać, opieraiących się nieludzkiemi Sposoby naginać, wreszcie Sam Cessyą Emphiteutycznego Prawa od JW. Woiewody Połockiego wziąwszy, nayniezno śnieysze począł im przykrości wyrządzać, i nietylko używał tey imponowaney Władzy nad Obywatelami na Jurydyce Woiewodzińskiey mieszkaiącemi, ale też ią rozciągał do tych, którzy na dziedzicznych Mieyskich i Ratusznych Placach mieszkali, w ostatku Prawa, Przywileia, Dekreta im służące, gwałtownie pozabierał, odeymuiąc do obrony sposob — Niemogąc znieść tey Tyranii, niektórzy Obywatele Zakordon Rossyiski wyszli, inni po Miastach dziedzicznych rozsypali się, a reszta znacznieysze Possessye swoie maiąca, szukała w takim ucisku Protektora, ktoryby ich z tak cięźkiey wyrwał przemocy, i do przywrócenia dawnego Stanu wolności podał sposoby.

Wielu było lituiących się nad Stanem uciśnionych, iuż tracących nayszacownieyszy Skarb Człowieka wolność, lecz nikt nieśmiał podać Ręki do ratowania; iedni naprzykrzać się pierwszemu swego Woiewodztwa Urzędnikowi obawiali się, Drudzy lękali się iego zemsty; inni

inni niebyli w sposobności, dalszych odciągał prywatny Interes, od dobrze czynienienia.

Ucisk ten i tyrania doszły uszu W. Przysieckiego Woyskiego Orszańskiego Statosty Bieckiego, do tegoż Miasta dla oglądania Jurydyk swoich przybyłego, Stan uciśnionych przeraził skłonne do litości serce, a przedsięwzięcie dobrze czynienia dla Kraiu, ażeby niedać upadać gnębionemu Stołecznemu Miastu, było bodźcem do podania uciśnionym Ręki; Ten Obywatel przekładaiąc Dobro Publiczne, nad narażenie się prywatney Osobie, wszelkiego przyłożył starania do podźwignienia niewinnie cierpiących. Kazał powyimować Extraktami z Xiąg Zakordonowanych nadawcze Magistratowi Połockiemu 1498. i 1509. Przywileie, wysłał z niemi kilku Obywatelów do Tronu Nayiaśnieyszego Pana, z naypokornieyszą proźbą, ażeby Pan Nayiaśnieyszy dawnieysze Przywileie Miastu Połockowi potwierdzaiąc, dozwolił łaskawie na tey stronie Rzeki Dźwiny pozostałemu Miastu Magistrat ufundować, Wóyta obrać, i wszystkich wolności według dawnych Przywileiow używać.

Król Pan Nasz Miłościwy o pomnożenie pomyślności dla swego Ludu troskliwy, widząc iż przez ten srzodek Miasto rozkrzewić się, Handel rozszerzyć się, Rękodzieła i Rze-

miosła

miosła wzrost wziąć mogą; przychylił się do ich prożby, dawnieysze potwierdzaiąc Przywileia, wszelkie wolności Prawom Magdeburskim służące, im nadał R. 1783. A pośledniey (przez wdzięczność obranego Woyta od Miasta W. Przysieckiego) Przywileiem swoim łaskawie utwierdził.

Z naywiększym uczuciem radości tę dobrotliwego Pana łaskę, Miasto z popiołów wydobyte przyiąwszy, postanowiło dzień wymierzaiący dla nich wieczystą i na naypoźnieyszych Szczątków zlewaiącą się szczęśliwość, przez uroczysty obchodzić Festyn; i na ten koniec wybudowało tryumfalne podług krzewiących się sił Bramy, a przez wszystkie powierzchowney a nayrzetelnieyszey wdzięczności oznaki, też radość wszystkim okazać, a Gospodarza Miasta nowo przez Nayiaśnieyszego Pana utwierdzonego na Urząd Woytowski, przez uczynić się maiący Wiazd wprowadzić.

Lecz wtenczas, kiedy Obywatele Miasta Połocka, postanowili cieszyć się skutkiem samym z Darów i Łask Nayiaśnieyszego Pana, podówczas W. Zienowicz widząc obalaiące się swoie zamiary, przez które chciał ich w Poddaństwo obrócić, postanowił przeciąć Pasmo powszechney radości, wnocy

albo-

albowiem przed nastaniem tego obchodu radośnego, nasławszy Ludzi, kazał Bramy Tryumfalne popodcinać, Jzbę Sądową Ratuszną odbić, Xiążki, Regestra Sądowe, Protokuł, i inne Papiery zabrać, kilku Mieszczan wdetencyą zabrać, związanych trzymać, bić i naysroższe okrucieństwa nad niemi wyrządzać, które wszystkie iego czynności przez Radę Nieustaiącą postrzegaiącą Dobra Publicznego, wniesądzeniu się Juryzdykcyi Assessorskiey zganionemi zostały 1785. R. (a)

A niedość na tym, będąc zapozwany od Miasta Połocka, o zgwałcenie Praw sobie dobrotliwie nadanych y służących, przed Sąd Assessorski, wydał Pozwy i wyniosł Wpisy po Mieszczan w Regestrze Włościańskim in Ordine dowodzenia, iż oni są ulegli powinnościom Włościańskim. Sąd iednak Assessorski

---

(a) *Rezolucya ta tak chwalebna, i pożyteczna Kraiowi, warta iest nietylko wzmiankowania, ale i udziału swoiego całey Publiczności, a że Obywatel Połocki przysyłaiący ten opis nieszczęśliwości Stanu Miasta tego, nie przyłączył tey Rezolucyi, przeto Dziennik Handlowy pryyłącza onę na końcu tego opisu.*

sorski Exekwuiący Wolę Nayłaskawszego Monarchy, i w nayprzyzwoitszym sposobie administruiący sprawiedliwość, zapatrzywszy się na Przywileie Miastu służące, uznał Regestr Włościański na tę Sprawę za niewłaściwy w R. 1785. — W drugim przypadnieniu Sprawy, lubo żądał suspendowania Urzędów Wóytowskiego i Burmistrzowskiego na pierwszym terminie przeciwko wszelkiey prawności, Sąd atoli Zadworny Assessorski, uchyliwszy żądanie iego, *in causa Juris* Kommuuikacyą Dokumentów i Komportacya nakazał, a *in causa Facti*, Jnkwizycyą przeznaczył Roku 1787.

Na takim stopniu gdy zawieszony iest progress Prawny przez W. Zienowicza, chcącego wszelkie Miastu Połockowi służące Prawa i Przywileie zruynować. Racz WMPan z miłości Dobra Powszechnego, przełożyć z Politycznych i Prawnych Uwag temuż to W. Zienowiczowi, ażeby i siebie na niepotrzebne Expensa, i wzrastaiące Miasto, nienarażał.

Remonstruiąc mu, że Miasto Połock nad Rzeką Dźwiną leżące, a w srzodku samym znaczną Rzeczkę Bielczycę maiące, obok Zagranicznego Guberniowego Miasta Połocka sytuowane, w nayszczęśliwszey Pozycyi do

Han-

Handlu zostaiące, Dwa Kościoły, ieden Bernadyński, drugi Bazyliański, i kilka Cerkiew Ruskich posiadaiące, dawnieyszemi Przywileiami i teraźnieyszym od Nayiaśnieyszego Pana w Roku 1783. łaskawie wydanym w Wolnościach swoich zasłone, przez Konstytucyą 1775. Roku i przez ustanowienia, od Kommissyi Skarbowey w nim Exakcyi, za Stołeczne swego Woiewodztwa przyznane, na odcelanie Towarów przez ustanowienie tam Komory od Kommissyi Skarbu Litewskiego przeznaczone, podchlebne czyni Polityczne widoki, że w krótkim Czasie do znaczney wielkości przyidzie, za powiększeniem którego, widzialne dla Kraiu spłyną pożytki; Utrzymywanie zaś Juryzdykcyi iako w Mieście Pogranicznym koniecznie iest na mocy Traktatów dla dopełnienia prędkiey sprawiedliwości potrzebne, a którą nawet Rezolucya Rady Nieustaiącey w tym Roku zapadła, administrować zaleciła, od tey zaś żaden Obywatel na iakieykolwiek Jurydyce mieszkaiący wyłamać się niemoże, podług brzmienia wielu Praw, mianowicie Konst: 1764. i 1768.

Jeśli zaś będzie iść W. Zienowiczowi ażeby mu Czynsz Emphiteutyczny nie upadł, oświadcz mu WMPan iż Miasto za uczynioną Ces-

Cessyą Prawa swego chętnie na opłacane przez niego, płacących się 261. Złł: Pols: przystanie, a za tak małą cenę, nieprzystoi Przywileie Nayiaśnieyszych Monarchow łamać, Wolność Człowieka gwałcić, Rozkrzewienia Handlu, Manufaktur, Zaludnienia Miasta, ozdobie Kraiu i Publicznemu użytkowi, położyć tamę usiłować. Rozumiem, że perswazya przez WMPana iako nie interessowaną Osobę uczyniona, (b) więcey w iego sentymentach uczyni wrażenia, gdyż znam Go, ż gotow wiele iest dla Dobra Publicznego iakryfikować, i przekonany iestem, że ie-

s żeli

(b) *Perswazya moia, iako prywatney Osoby, nie pottafi tyle skutkować, ile Perswazya całey Powszechności, iako Sądu i Patryotycznemu nayniepartcyalnieyszego. Ta iedna naysilnieyszą iest do utrzymywania wszystkich w swoich Karbach, iużto przez przekonanie, iuż to przez zawstydzenie, aby tylko zawsze była uwiadamiana, przez Publiczne Pisma; i gdyby tylo Kray miał takie Pisma, w którychby można było wszystko wcześnie przełożyć przed Powszechnością, niemielibyśmy tyle, ani tak niesprawiedliwych Dekretów, ani tak szko-*

żeli iaka w tym zachodzi prywata, chętnie iey dla Dobra Powszechnego odstąpi.

NB. Wyczytałem w Dzienniku WMPana, że Nayiaśnieyszy Pan przez wszystkie kroki zmierzaiący do uszczęśliwienia Ludu pod Rząd swóy poddanego, a który dla tego iest szczęśliwy, że ma nad sobą razem Rządcę i Oyca, Prenumerować kazał dla 30. Miast 30. Exemplarzy Dzieła WMPana; Z tych ponieważ nie wszystkie są rozdane, Upraszam Łaski iego, ażebyś ieden z tych Exemplarzy raczył przesyłać do Miasta Połocka, które nayprzyzwoiciey o ten dar Nayiaśnieyszego Pana doprasza się, bo przez szczegulną i Oycowską iego Łaskę z popiołów wydobyte, naysłuszniey może się zwać Miastem *Stanisławo-Augustowskim.* Ja zaś zaręczam,

dliwych Przemocy, ani takiego Tyraństwa nad Poddanemi, bo każdy wystrzegałby się wystąpić z granic swych, gdyby był pewny, że o wszystkiem przez Pisma Publiczne Powszechność wiedzieć będzie, mogąca śmiało, i naganić, i zawstydzić, i te nawet opisanie Połocka, gdyby było wcześnieysze, może wstrzymałoby od tak dalekiego Prześladowania Miasta tego.

czam, że Magistrat co Miesiąc będzie WMPanu przesyłał Cęnę Targów tuteyszych, właśnie też z tey strony od naszych Zagród, niemasz WMPan wiadomości o Handlu naszym potrzebney, a dość Kray interessuiącey. —

Proszę wybaczyć, że piszę co czuię, bo wkrzywdzie tey prywetney nalazłem szkodę Publiczną. WMPanu zaś ieśli podoba się włożyć to moie Opisanie do Druku, własney Jego oddaię woli, a mnie Patryotycznemu sercu. Pisan w Połocku. *Demian Służka*,

Obywatel Woiewodztwa Połockiego.

— Rezolucya Rady naganiaiąca Miasta Połocka uciążliwość.

„ EXtrakt Rezolucyi Nayiaśnieyszego Pa-
„ na za zdaniem Rady przy Boku Je-
„ go Nieustaiącey, na Memoryał Miasta Po-
„ łocka wydany z Protokułu Expedycyi in
„ Publicum wyszłych Roku 1786. w te
„ Słowa :

„ Na Memoryał, w którym Miasto Na-
„ sze Połock z tey strony Rzeki Dźwiny
„ pozo-

„ pozostałe wyraża. Gdy na mocy dawnych
„ Praw, świeżym Przywileiem Naszym Kró-
„ lewskim Roku 1783. stwierdzonych, ufun-
„ dowało Magistrat i Woyta osobnym Przy-
„ wileiem Naszym potwierdzonego. Gdy
„ pod Strażą tey Sprawiedliwość i rozkrze-
„ wiło Handel, Rękodzieła i Ludności w
„ troynasób pomnożyło, Urodz: Zienowicz
„ Podkomorzy Połocki, zostawszy Emphi-
„ teutycznym Possessorem cząstki Ekono-
„ mii Połockiey, Obywatelów tego Miasta
„ w Poddanych obraca, i pod swóy Sąd nie-
„ wolnie podciąga, niesłychane Danini i po-
„ winności wymusza, Grunta, Łąki, Lasy
„ zabiera, nakoniec nawet i na życiu Oby-
„ watelów nastaie, dowodem są tego przy-
„ łączone z Processu zażalenia na tegoż
„ Ur: Zienowicza zaniesione, List zaręczny
„ z Sądow Assessorskich W. X. Lit. Roku
„ 1784. z napomnieniem o zaprzestanie tych
„ gwałtów do rozprawy wydany, i rozpra-
„ wa w tymże Sądzie rozpoczęta. Lecz
„ Ur: Zienowicz zamiast poprzestania tych
„ gwałtowności, rozdrażniony owszem De-
„ kretem, Regestr Magdeburski Miastu Po-
„ łock przyznaiącym, Bramy Tryumfalne przy
„ fundowaniu Jurysdykcyi, Wóyta i Magi-
„ stratu, porozwalał, Dom Sądowy gwał-
„ tem

„ tem odbił, Akta zabrał, a nayprzyncypal-
„ nieyszych Obywatelów, iednych pochwy-
„ tał, powięził, i bić kazał aż do niebe-
„ śpieczeństwa życia, a drugich porozpę-
„ dzał na Stronę Miasta Rossyiskiego. Nie-
„ mogąc się więc ratować z tey przemocy
„ w Sądzie Assessorskim Lit: który się te-
„ raz nie agituie, udaie się toż Miasto Po-
„ łock przez wysłanych Delegatów do Nas
„ Króla, i Rady przy Boku Naszym z pro-
„ źbami:

„ 1*mo.* Ażeby Juryzdykcya tego Mia-
„ sta bez przeszkody Ur: Zienowicza ad-
„ ministrowana była.

„ 2*do.* Abyśmy My Król za zdaniem
„ Rady przy Boku Naszym wydać raczyli
„ List upominalny do tegoż Ur: Zienowi-
„ cza. My Król za zdaniem Rady przy Bo-
„ ku Naszym Nieustaiącey: iż trzymaiąc
„ się przepisów Prawa, uznaiemy potrzebę
„ kommunikować ten Memoryał Ur: Zieno-
„ wiczowi, że iednak z iedney Strony zło-
„ żone przez Miasto Połock Dokumenta, do-
„ wodzą istotę zarzuconych bez Prawności
„ Ur: Zienowiczowi, z drugiey strony Sy-
„ tuacya Miasta Połocka na samym Pogra-
„ niczu, każe się obawiać, żeby się Oby-
„ watele nierozeszli, i Miasto wcale nieu-

„ padło;

„ padło ; na czym szkodowałby Skarb Rze-
„ czypospolitey, i Ziemianie Woiewodztwa
„ Połockiego.

„ Z tych więc powodów osądziliśmy
„ za rzecz potrzebną wydać z Kommunika-
„ cyą ostrzeżenie takówe : Gdy złożone
„ przez Miasto Nasze Połock z tey strony
„ Dźwiny, położone Processa, List Zarę
„ czny, i Dekret Sądów Naszych Zadwor-
„ nych W. X. Lit: Regestr Magdeburski te-
„ muż Miastu przyznaiący, przeświadczaią
„ o istocie podanych przeciwko Ur: Zie-
„ nowiczowi zażaleń ; Przeto My Król za
„ Zdaniem Rady przy Boku Naszym, kom-
„ munikuiąc takowe zażalenia wspomnione-
„ mu Ur: Zienowiczowi, ostrzegamy go,
„ aby się od wszelkich zaskarżonych bez-
„ prawności wstrzymał nie odwłocznie, Przy-
„ wileiów, Nadań, i Juryzdykcyi Miastu te-
„ mu służących nienaruszał, nadzwyczay-
„ nych Danin i powinności od niego nie
„ wymuszał ; ale spokoynie Rozprawy w Są-
„ dzie Naszym Zadwornym W. X. Litews:
„ oczekiwał ; w przypadku bowiem dalszych
„ podobnych *in facto* bezprawności, Exeku-
„ cya stosownego w tey mierze Prawa ry-
„ goru, rozciągnąć się nie omieszka. Re-
„ zolucyą tę za Zdaniem Rady *&c.* Dan w
Styczeń 1788. E „ War-

„ Warszawie Dnia XXVIII. Lipca, Roku
„ MDCCLXXXVI. Panowania Naszego
„ XXII. Roku. (c)

„ Michał *Poniatowski* Xiąże Pry-
„ mas.
„ Jozef *Chrapowicki* Marszałek
„ Rady.
„ Adam *Naruszewicz* B. K. S.
„ Sekretarz Rady.

VIII.

(c) *Przez Kommunikowanie tey Rezolucyi sądzi Dziennik, że przyniesie znaczny pożytek Kraiowi, bo nie ieden Nasz Polski, czy ze zwyczaiu, czy z uprzedzenia nad Poddanemi swemi Tyran, przeczytawszy w tym Publicznym Piśmie takową Rezolucyą, zastanowi się, acz z gniewem, lękaiąc się, aby i na Niego nie przyszła ta koley, że Poddaństwo w ostatnim uciemiężeniu swoim uda się do tey Naywyższey Władzy Kraiowey, znaydzie podobną swą obronę, i protekcyą, y to wszystko ogłoszone zostanie przez Publiczne Pisma.*

Dałby Bóg, gdyby ten postrach, zmnieyszył i resztę takich Nieludzkości, coraz iuż zapeł-

VIII.

O Dobrach do Przedaży, Arędy, i Summach, iako też o różnych Negocyacyach.

— *Wieś przenegocyowana w Rawskim.*

Wieś w *Rawskim* do przezastawienia w Summie 10,000. Złotych podana w Dzeinniku drugo rocznym fol: 529. iuż iest przenegocyowana.

---

nego Ludzkości teraznieyszego PANOWANIA, umnieyszaiący się, a tym sposobem znacznie w Kraiu umnieyszyłaby się i Depopulacya, którey naywiększą iest przyczyną, Tyraństwo, ucięmiężenie, i gruba nieludzkość, niektórych Panów nad Poddanemi swemi, czyli bardziey Niewolnikami. Przywiódłbym tu trzy tylo przykłady tey Niewoli, doświadczaiącey się u trzech Znakomitych Panów, iednego w Woiewodztwie Połockim, drugiego w Powiecie Łuckim, a trzeciego w Ziemi Rożańskiey,

Cieszy się mocno *Autór Dziennika Handlowego*, że przedaniem przez to Dzieło, iuż kilku Wsi, przysłużyć się mógł Obywatelom. —— Może i więcey iuż iest drogą tego Dzieła co przenegocyowanego, ale że nie raczą ci Jchmość co iuż przenegocyowali o tym uwiadamiać, przeto i Autór tego Dzieła nie może takowemi wiadomościami przysługiwać się Powszechności, chyba, aż ze strony dowie się o czym, natenczas nieubliży donieść. —— Do takowego niedonoszenia może iest przyczyna i ta, że doniosłszy Dziennikowi o iakim przenegocyowaniu przez pomoc tego Dzieła, trzebaby czynić iakieś nadgrody Autorowi takowego wynalazku, gdyby więc takowa przyczyna nie czyniła trudności w tak potrzebnych donoszeniach, oświ dcza się Pnblicznie *Autór Dziennika*, iż za żadne przenegocyowania iuż uczynione drogą tego Dzieła, nie żądał

---

a upewniam, że wzdryguełaby się cała Natura na takowe Jch nieludzkości, ale wstrzymam się ieszcze, dopóki niebędę miał nadesłanych Autentycznie, a tym czasem może postrach ten (ażeby cały Narod o ich tym Tyraństwie nie wiedział) acz cokolwiek zechce ich poprawić.

żądał od nikogo żadney nadgrody, ani żąda, ani żądać będzie od mogących ieszcze czynić iakie Negocyacye przez to Dzieło, bo sposób ten ułatwiania Negocyacyi Kraiowey, ieżeli podał Powszechności, to wcale nie dla swoiey korzyści iakiey, ale iedynie dla przysługi i pożytku powszechności tey Oyczyzny, ktòrey każdy Jey Syn, tyle winien życzyć i czynić dobrze, ile komu sposobność posłużyć może.

— *Dokładnieysze opisanie Folwarku Grochowa pod Warszawą leżącego, a do przedania dawniey w Dzienniku Handlowym podanego.*

Folwark Grochow.

ZA Prawem wieczystym Emphiteutycznym za Pragą przy Warszawie o ćwierć mili, na Trakcie wielkim Litewskim Pocztowym i Ruskim Wozowym leżący, ma obszerności miary Chełmińskiey Włok Nro: 10. z ktòrey łąk Włok 9. ieszcze poczęści ze wszystkim niewykrudowanych, reszta Roli obszerney.

Zabudowanie tego Folwarku.

1*mo*. Dom mieszkalny murowany, z piętrem i Piwnicami pod całem Domem, z Ogro-

dem

dem ſnowo założonym, zasadzonym Drzewami Owocow w dobrych gatunkach.

2do. Officyna czyli Folwark o kilku Jzbach, z Wozowniami, z Stayniami dla Koni i Bydła także murowana.

3tio. Stodoła w Pruski wiązanek Tarcicami obita z Stayniami dla bydła.

4to. Dwa Dworki w Węgieł, każdy o dwoch mieszkaniach.

5to. Młyn wodny.

Jntrata Folwarku Grochowa kładzie się niżey taka, iaka bez użycia Jndustryi, i nie w tak szczęśliwym położeniu, iak ten Folwark chybić nie powinna. Nad którą w czasie dalszym, Speranda iest takowa,

1mo. Z wydobytych do reszty Gruntów na Łąki, powiększenie Melkarni, Spaśnego, lub przedaż sian, albo trawy.

2do. Z postawioney Austeryi na Traktach tak wielkich Litewskim, i Ruskim, na Gruntach tego Folwarku schodzących się.

3tio. Z Ogrodu Owocowym Drzewem, Szparagami, Winem zasadzonego, gdy do swoiey przyidzie pory.

4to. Z zarybienia Stawu przy Młynie, Kanału w Ogrodzie, i z pomnożenia więcey Stawów na Strudze do Młyna idącey.

Jntra-

Intrata Folwarku Grochawa.

1mo. *Intrata z Krescencyi.*

Z Pszenicy	czystey	Intraty	-	Złł:	290.
Z Zyta	Ditto	Ditto	-	-	968.
Z Grochu	Ditto	Ditto	-	-	96.
Z Jęczmienia	Ditto	Ditto	-	-	846.
Z Owsu	Ditto	Dtto	-	-	48.
Z Gryki	Ditto	Ditto	-	-	45.

2do. *Intrata z Melkarni.*

Podług Kontraktów z Paktarzami z Krowy iedney bez naymnieyszego Expensu, prócz Pastørza, płaci Paktarz Złł: 60. i Cielaka odchowanego oddaie. Efficit. Paktu od 60. Krów à Fl. 60. - - - - 3,960

3tio. *Intrata z Spaśnego.*

Spaśnego dla Wołów Ukraińskich, Koni, z Chmielami, Gorzałkami przychodzących, na Ugorach, Potrawach, i Rzyskach pasących się, ut Regestra zaświadczaią - - 1,800.

4to. *Intrata z Propinacyi.*

Arędy z Wódki, Wypieku Chleba - - - - - Fl: 600.

Zy-

Zysku na 50. Beczkach Piwa Dubeltowego à Fl: 5. - - - 250.

Zysku na 50. Beczkach Piwa Ordynaryinego à Fl: 1. gr: 15. - 75.

5to. *Jntrata z Czynszu.*

Z Młynu prócz wolnego mliwa Czynszu, i karmienia Wieprza à fl. 400. Z Dwóch Dworków, a z iednego mieszkania po Fl: 50. Fl: 200.	600.
Z przedaży warzywa z Ogrodów nad potrzebę Gospodarską, z przychowku Ptastwa, Swiń naymniey -	300.

Summa Jntraty wszystkiey Fl: 9,888.

Odpada od tey Jntraty Expens Gruntowy.

1*mo*. Na zapłacenie Kanonu od 16. Włók po Fl: 90. - Fl: 1,440.

2*do*. Na zapłatę Ekonoma, Czeladzi ut Tabella - - - 610.

3*tio*. Na kupno Soli, Postronków, zapłatę Kowala, Kołodzieia Fl: 100.

4*to*. Na Naiemników do żniwa, Ogrodów - - - Fl: 700.

Summa Expensu Gruntowego Fl: 2,850.

Remanet czystey Jntraty Fl: 7,038.

Acta.

Nota. Wyciągnięta z Krescencyi Jntrata kwestyi niepodpada, wielość Wysiewów dowodzi obszerność gruntów. Zbiór zapewnić może daleko większey niż Jntracie likwidowany, dobroć Gruntu, dobra iego uprawa, i obfite Nawozy, tak od Bydła na gruncie chowanego, iako i te, które tysiąc Wołów pasąc się nocuiąc po sobie zostawuią.

Mełkarnia, że na 9. Włókach Łąk, 60. Krów utrzymać się może, niema kwestyi, że ieszcze Siano do sprzedaży zostanie. Spaśne Czynsze, i Arędę Regestra i Kontrakty dowiodą.

Nota. W Jntratę nierachuie się przedaż słomy prostey nad potrzebę zostaiącey, oraz przedaż zboża w Snopie nie wziarnie dla przychodzących Wołów opaśnych w Jesieni i na Wiosnę, *np.* Kopy Jęczmienia, z którey byłoby omłotu naywięcey Korzec po fl. 24. a z 26. Kopy Owsa po fl. 18. a z 22. podobnie różne przypadkowe nierachuią się dochody. Referencya do *Dziennika.*

— *Kamienica między Ulicami Przeiazd, i Nowolipki doprzedania.*

ZNayduie się do przedania za gotowe Pieniądze Kamienica o dwoch Piętrach

pod

pod Nrem 645. maiąca prospekt na dwie Ulice Przeiazd i Nowolipki, w niey Pokoiów 14. Officyna drewniana, w którey Pokoiów 5. także Kuchnia z Spiżarnią i Izbą, z Placem obszernym, dwóma Dziedzińcami, i Ogrodem, z Wozowniami murowanemi, i Stayniami na 30. Koni obszernemi, i z innemi wygodami, iako to: z dobremi Piwnicami, Drwalniami, i Kloaką. Ktoby sobie życzył nabyć rzeczoney Kamienicy, ma się udać do *Autora Dziennika Handlowego*, gdzie się dowie o Cenie oney.

— *Kamienica w Starey Warszawie w Ulicy Nowomieyskiey przy Krzywym Kole do Przedania.*

KAmienica ta leży w Starey Warszawie w Ulicy Nowomieyskiey przy Krzywym Kole Nro 159. na Gruncie własnym Dziedzicznym, wzdłuż Łokci 46. o 2. Piętrach na dole z Sklepami Kupieckiemi, na pierwszym Piętrze Suffity, Dach nowy spadzisty przed 4. Laty dawany, długu żadnego na tey Kamienicy niema, i wszystkie Podatki generalnie i na Koszary są opłacone, iest fundamentalna, w dobrym mieyscu sytuowana, i

nigdy

nigdy nie próżnuiąca, słowem ze wszystkiemi wygodami, Procent dobry zawsze od Kapitału wartości swey wynoszący, iest do sprzedania, a że Dziedzic tey Kamienicy nie z nagłey potrzeby przedaie, przeto uczynić może i tę łatwość, że pewnemu iakiemu Kontrahentowi chcącemu zostawić do iakiego Czasu iaką Część Solucyi na tey Kamienicy, dozwoli pod pewnemi Kondycyami. — O co wszystko Referencya do *Dziennika Handlowego.*

— *Pałac na Ulicy Bonifraterskiey Nro 2,162. do Przedania.*

PAłac ten z dwoma wielkiemi Dziedzińcami, Magazynem, Browarem, Stayniami, Szpichlerzami, Oficynami, Ogrodem na Ulicy Bonifraterskiey visavi Xięży Boni fratrów, w Dziedzictwie W. Szymanowskiey Podczaszyny Wartzawskiey, do przedania. — Referencya do *Dziennika Handlowego.*

— *Dworek na Solcu Nro 2,913. do przedania.*

DWorek ten na Solcu leżący Nro 2913. niegdy Byczkowskiey zwany, od Uli-

cy

cy murowany, w Dziedzińcu, Rezydencya z Pokoiami dolnemi, na Górze Sala, przy tey Officyna z Pomięszkaniami, ex opposito tey, Wozownie, i Staynie wygodne, w tyle Rezydencyi Ogród z Drzewami Fruktowemi rodzaynemi osobliwszych gatunków, w tymże Ogrodzie Sadzawka z Rybami. Ten Dworek może bydź kupiony przez różne faciendy; Zyczący go sobie nabyć, ma uczynić referencyą do W. Perneta Półkownika W. Kor: w Pałacu JW. Ogińskiego Hetmana W. W. X. Lit. mieszkaiącego.

— *Ządanie pożyczenia Summy* 63,000.

PEwny Pan maiący Dobra odległe od Warszawy, życzy zaciągnąć długu Złł: Pol: 63,000. a że nie każdyby miał wolą na te Dobra dać, ile odległe; więc tuteyszego pewnego Obywatela maiącego w Warszawie Possessyą znaczną, wystawić zechce na wzwysz pomienioną Summę Skrypt z Prowizyą po 7. od Sta. — Referencya do *Dziennika Handlowego*.

— *Dwo-*

Dworek w Warszawie na Ulicy Miłey do Przedania.

DWorek na Ulicy *Miłey* Nro: 2,274. sytuowany, iest do sprzedania — z Ogrodem na Ulicę drugą *Moranowską* wychodzącym, maiący w sobie Jzby 2. — z drugiey Strony Jzba Szynkowna — z Sklepikiem — Piwnicą — Staynią. — Jntraty czystey (wytrąciwszy Podatki wszelkie) Złł: Pol: 200. przynoszący. — Referencya do JJ. PP. Matuszewskich na Nowym Mieście Nro: 333. na drugim Piętrze w Kamienicy Krauzowska zwaney mieszkaiących.

Wieś Gniewkowo z Przydatkiem Summy Zł: 50,000. *w Ziemi Wyszogrodzkiey do Przedania.*

W Woiewodztwie Mazowieckim Ziemi Wyszogrodzkiey Dobra *Gniewkowo* o mil 2. od Wisły leżące, z przydatkiem 50,000. Złł: Pol: za Dobra, ktoreby były blisko Portu, chociaż o kilkanaście mil od Warszawy położone, na Zamian. — Cena tey Wsi 50,000. Złł: Pol. — Ta Wieś ma dobroć Gruntu, Łąk, Opał swoy, Pań-

szczy-

szczyznę wystarczaiącą Gruntowi. — Referencya do *Dziennnika Handlowego*.

— *Summy nowo podane.*

— *Summa od 5. do 7. Tysięcy Czer: Złł: na Kupno Dobr koło Warszawy.*

KToby miał Wieś czystą z tey Strony Wisły o mil 3. lub 4. od Warszawy leżącą do zbycia, za Summę od 5. do 7. Tysięcy Czer: Złł: niech się referuie do *Dziennika Handlowego*, a dowie się tam o maiącym takową Summę.

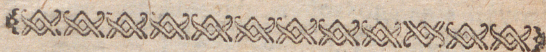
— *Summa od 200,000. Złł: na Kupno Dóbr w górze Wisły lub Pilicy leżących.*

PEwny maiący w gotowiźnie takową Summę, życzyłby sobie kupić iakie Dobra nad Wisłą lub Pilicą, Ląd swoy maiące po wyżey Warszawy, z Lasami — Łąkami — Bezdłużne — z Dobrą Ewikcyą — z Granicami pewnemi — Intraty roczney od 5. do 10. lub 12. Tysięcy czyniącemi. — Niedalsze iednak iak do Puław nad Wisłą,

się, a nad Pilicą, iak do Nowego-Miasta. — Referencya do *Dziennika Handlowego.*

— *Summa 60,000. Złł: Pol: na Zastawę Dóbr.*

Summa 60,000 Złł: Pol: znayduie się w Warszawie determinowana na zastawę Dóbr gdziekolwiek będących. — Referencya do *Dziennika Handlowego.*

IX.

O Rozrządzeniach różnych Jurydykcyi, iakoteż różnych Pismach i Proiektach.

— *Odpowiedź na Zapytanie względem Wagi Warszawskiey w poprzedzaiącym Tomiku 1787. Roku Dziennika uczynioney.*

W Dzienniku Handlowym na Miesiąc Grudzień Roku zeszłego wydanym, obiecałem uwiadomić Publiczność względem

Wag

Wag w Warszawie, czyli te zmnieyszone zostały, lub podwyższone; zasiągnąwszy więc dokładney wiadomości, a oboiętne odrzuciwszy, donoszę; Iż Wagi w Warszawie, podług Prawa Roku 1764. z Wagą Originalną przez Prześw: Kommissyą Skarbu Koronnego z Wrocławia tym celem sprowadzoną, ieszcze w Miesiącu Październiku Roku zeszłego uregulowane zostały, tak co do Złota, Srebra, iako i wszelkich Effektów.

—*Pismo I. Wyszogrodzianina o Potrzebie Kompanii na uszczęśliwienie Oyczyzny, i Ofierze swego maiątku na tęż Kompanią.*

Mości Panie Autorze Dziennika Handlowego!

NA wysoką prawdziwie w całey Powszechności WMPan zarabiasz wdzięczność, gdy Przemysłem i Pracą swoią podaiesz Obywatelóm sposoby do podźwignienia słabey i zemdloney Oyczyzny, przez co zagrzewasz kochaiących Synów do współmyślenia nad polepszeniem iey Stanu; tknię-

ty czule tym losem z powództwa iego, mam honor niektóre otworzyć Myśli. (d)

Polska do tych czas o zlepszenie wewnętrznego Maiątku, czułych niemiała Obywatelów, podłey Ambicyi i próżnego Ducha cechę od Postronnych odbierała Narodów, w ciemności iednak umysłu zostaiąc, śladem tylko swoich postępowała Poprzedników.

Teraz pod Słodkim i Mądrym Nayiaśnieyszego STANISŁAWA AUGUSTA Panowaniem, iaśnieć zaczęła; spostrzegła zaraz nikczemną o Uszczęśliwienie swoie starannośc, do którego wydoskonalenia używimy wszyscy w powszechności Przemysłu.

Rolnictwo Kraju Naszego naywiększym staie się Bogactwem, przeciesz ledwie gdzieś wzrost brać poczyna, i dotąd wydoskonalone nie będzie, aż póki łatwego Pracy Rolnikom nieobmyślemy odbytu.

Okropna w Kraiu naszym każdego wskróś przenikaiąca Karystya, iuż nieraz zdarzała się, i bywała nieznośnego Głodu przyczyną, nie zagrzała serca do przemyślnego nadal

Styczeń 1788. F Go-

(d) *Smie i* Dziennik, Handlowy *niektóre Uwagi swoie w Notach tak szacownego Pisma umieścić.*

Gospodarowania, obfite gdy po niey nastąpiły Zniwa, przeszłe nieszczęście w głębokiey zagrzebały niepamięci; a Ludzie niemaiąc gdzie sprzedać Produktu swego, w nikczemność puścili Rolnictwo.

Zastanawiam się nad tym, że my Polacy maiąc tak drogi swoy Produkt, bo życie utrzymuiący Ludzkie (bez którego obce Kraie obeyść się nie mogą) nie myśleliśmy o sposobie powiększenia łatwego i pewnego onemu, ani w Kraiu, ani za Granicą odbytu. Czyż słuszna rzecz iest, aby Rolnik z tak drogim i w pocie czoła wypracowanym Produktem nie raz kłaniał się, by go choć za bezcen kupiono? często ze wzgardą został odrzucony. Pytam się, kto powinien Cenę stanowić? czyli przedaiący, czyli kupuiący w nieodbitey potrzebie? Zdami się: że ten co rzecz pracowicie zrobił, ma Prawo oney ustanowić szacunek, bo wie iak wiele kosztuie; przecież u Nas opacznie się dzieie.

Chłop biedny Filar Rolnictwa, bo na tym Stanie wspiera się cało-roczney ciężkiey pracy zysk, Korzec zbywaiącego od żywności zboża wiezie do Miasta, i na inne potrzeby by mógł sprzedać, pragnie; Żyd zaskakuie mu drógę, mami, szachruie, łaie,

nako-

nakoniec daie podług od siebie ustanowionego Targu, wyłudza potym za obmierzły Trunek Gorzałki, i Chłop w zysku do domu bezecne przywozi Piiaństwo, traci ochotę do przemysłu, gdy widzi, że równo z Bydlęciem pracuie, a ledwie Duszą różni się od niego, częstokroć nieludzko od Panów rządzony bywa; w niepewności do tego własności swoiey. (e)

Obywatel oburzony na Miasta, w których naywięcey iest Zydów, że albo nie są w stanie zapłacenia Towaru, albo niepo-

 dobną

(e) *Ta nieludzkość Panów nad Poddanemi swemi, iak w tysiącznych sposobach wyrządza się w Kraiu naszym, okryślić niepodobna; są iuż niektóre acz w powszechnym wyrazie wytknięte i w* Dzienniku *w różnych mieyscach, ale będą i szczególnie, bo okropna iest patrzyć i słyszeć te Barbarzyńskie nieludzkości, któremi Prowincye, odległeysze od Warszawy, od światła Edukacyi teraźnieyszey, od Sentymentów Ludzkości, napełnione są, ażali przez wytknięcia szczególne, nieodzwyczaią się od tych okropnych samym tylko Nieoświeconym Narodom służących Zwyczaiów Nieludzkości.*

dobną stanowią Cenę, bo czasem za Robotnika niestaie, wywóz: niebacznie ostatek maiątku swego za Granicę, acz z wielkim niebespieczeństwem; małoż rozbiia się mocnych Statków na Bugu, dla trudnych zawad, które przezorna mógłaby ułatwić Publiczność, ustąpiwszy powinnie prywatnego z Młynów zysku, dla powszechnego Dobra. — Wielka ginie liczba na Wiśle Staktów, Galary czyli Byki zwiących się, temi większa część Obywatelów Nadwiślanych dla śmiesznego menażu, spławia do Portów; staią się przyczyną zguby nie małą Fraktarze, dla zysku podłego, taiąc słuszności na Komorach, pod Konfiszkatę Zagraniczną poddaią Zboża, i swoim Pryncypałom, nie będąc w stanie zapłacenia, niezmierną przynoszą szkodę. — A Zydzi wieleż Obywatelstwu, a ztąd całemu Kraiówi, osobliwie w tych drogich latach porobiwszy się Kupcami i Fraktarzami, krzywd narobili, przykro wspominać.

Te niezmierne trudności możnieyszy Obywatel odbywszy, z większym ieszcze umartwieniem kłaniać się z tak ciężko wypracowanym Towarem, Portowemu misi Kupcowi, który od czasu do czasu uwodzi go, obiecuiąc drozsze z Zagranicy Targi przez

siebie

siebie stanowione, kupuie iak mu się podoba. I lubo zna Obywatel, że z wielką przedaie stratą, często taniey iak w własnym Kraiu, dla tego tylko, aby mógł mieć razem Pieniądze; i że Wołki ziadłyby mu do dwóch lat Zboże, od których Szpichrze są uwolnione Gdańskie z Drzewa Polkiego budowane, lub Materyału w Polszcze znayduiącego się. (f)

Możnaby tey całey nierządności nieszczęście dla Kraiu ściągaiącey za sobą, tym zapobieżeć sposobem.

Zostaie się w Skarbie przeszło Miliona Złotych, te niechby obrócone były na założenie Magazynów Kraiowych, które że ieszcze niezostaną zupełnym funduszem zapłacenia zbywaiącego od Konsumpcyi Zboża, tym możnaby uskutecznić zamiarem.

Magazyny wszędzie założone niech będą pod Tytułem Skarbu Publicznego, do nich szczególni Obywatele mogą przykładać swoie Kapitały, zamiast na Procent, i for-

(f) *Na wygubienie Wołków doświadczony sposób przez* Sandomierzanina *podany, iuż znayduie się w* Dzienniku *drugo-rocznym fol:* 15. §. 4. *co do przyczyny Wołków.*

formować Kompanią Handlową *per Regulam Societatis*, Handlem Wełny i inszemi Produktami zatrudniaiąc się przytym, bo na coż próżniackiemu Ludowi Zydostwu dać się oszukiwać, mogą Kompanie odebrawszy naycznacznieyszy Handel, bydź im do Rolnictwa pobudką, szczególni Obywatele, Szynków Karczemnych niech im zabronią, Zwierzchność Naywyższa łatwo ich wtenczas do Pracy przymusi, co uskuteczniwszy; zaodłożałe i zarosłe Pola, wkrótce Ręką próżniaka wzbogacone uyrzemy. (g)

Te

(g) *Już to niemal powszechnym oświecenszych iest żądaniem, aby Zydów obrócić do Roli, ale ieszcze pono nikt im niewyznaczył Roli, prócz chwalebnego przykładu Xiążęcia Kalixta Ponińskiego, opisanego w* Dzienniku drugo-rocznym fol: 78. *A gdy nigdzie niemaią Zydzi wydzieloney sobie Roli, iakże po nich żądać Rolnictwa? Niemożna spodziewać się, ażeby Prywatni Obywatele wydzielali Role Zydom, iako Narodowi wolnemu, boby ią oderwali od swych Niewolników Poddanych, a wolą zawsze mieć Niewolników, iak wolnych; tego więc nigdy nieuczynią, ani*

Te gdy się po całym Kraiu Handlowne uformuią Kompanie. — Będą z wszystkich Prowincyi Urodzaie donosić sobie. — Obywatel wtenczas mieć Prawo będzie stanowienia proporcyonalnych Targów, do których Miasta stósować się muszą. — Rolnik łatwość z sprawiedliwością łączoną maiąc w przedaniu, nierównie powiększy Pracę. — Targi równo ważne utrzymywać się mogą, i choć w nieu-

Szlachta, ani Panowie, z dawnieyszey i Edukacyi i Sentymentów będący, a po teraz biorących Edukacyą, dla małoletności ich, nie tak ieszcze prędko można się spodziewać; a tymczasem Zydzi niemaią nigdzie wolney Roli, a gdy niemaią, iakżeż ich do Roli musić. Zdaie się, iż czy niepożyteczniey byłoby, gdyby acz po dwa iakie obszerne Starostwa w Koronie i Litwie, oddać na osiadanie Zydom, na Wzór Konstytucyi Seymowey 1786. Roku, Tatarom dwa Starostwa wyznaczaiącey, z warunkiem, ażeby Zydzi sami, nienaymuiąc Chrześcian, wyrabiali Rolę. Gdyby zaś Zydowstwo udzielnie osiadłe, niepociągnęło iakiego niebespieczeństwa, mogłoby bydź po Zamkach tych Starostw

w nieurodzaynych Latach, Karystyi nigdy Kray niedozna, bo uformowawszy Kompanie, możemy wygodne i obszerne pobudować Szpichrze, (h) w których na lat przynaymniey dwa, mogłyby się konserwować Zboża wystarczaiące na żywność całego Kraiu, co łatwo wyrachować można, wiedząc wiele dla iedne-

---

iakie Zwierzchnictwo z Konsystencyi Woyska Rzeczy-Pospolitey, z mocą nawet rozsądzania ich Spraw, a z wolną Appellacyą do Assessoryi —— Takowa Dzierżawa Starostw, może pożytecznieysza byłaby Skarbowi, aniżeli teraz od iednego Posiadaiącego Obywatela, nie przez iakie Zasługi, ale przez Licytacyą; czy zaś kilka Tysięcy Zydów, czy ieden Obywatel będzie licytował, wszystko to dla Skarbu iedno, a większey spodziewaćby się potrzeba Intraty z kilku Tysięcy Osob osiadaiących Starostwo, aniżeli od iednego teraz Starosty

(h) *Dla uniknienia w samych początkach, formuiącey się takiey Kompanii, znaczney Expensy, na budowlą Szpichlerzów, możnaby uprosić Prześw: Kommissyi Edukacyiney, pozwolenia choć do czasu pustu-*

iednego potrzeba Człowieka; a przecież żadnego Roku nie będzie, żeby coś nieurodziło się. — Przytym droższy stanie się odbyt, bo Portowe Miasta wiedząc o tak Rządney Społeczności naszey, drożey nam postępować muszą, i My im stosownie do naszego Kraiu Targi wypowiadać możemy; pomógłoby do tego przemysłu, gdybyśmy Korrespondentów i w cudzych Kraiach ustanowili sobie. Przyszlibyśmy może z czasem do tey doskonałości stopnia, że do naszych Magazynów obce przywoziliby nam Towary, gdybyśmy na iaki przynaymniey czas, szczerego Patryotyzmu Ducha na Cel wystawili sobie, a blaskiem tytułu Zagranicznych rzeczy nierazili oczu.

Napełniymy serce pełną Oyczyzny miłością, zaraz wszyscy płodów naszych, a przy-

---

iących mieyscami po Jezuitach obszernych Gmachów i Kościołów, *iak się znayduie* w Dzienniku pierwszo-rocznym fol: 546. *Doniesienie, o próżnuiącym Kościele w Łęczycy* — *Lub naięcia po Zakonach nie tak teraz iak dawniey zaludnionych, obszernych i do zsypu Zboża wygodnych ich Murów.*

przynaymniey równy obcym uyrzemy szacunek. Czegoż nan brakuie? Mamy Piwa, Miody, Wiszniaki, Wódki, Likiery dobre, (i) Wino za przemyślną staranuością mieć możem, Sukna, Kamloty, Płótna, &c. Bławaty po niektórych znayduią się mieyscach; wszystko w dobrym zostanie gatunku, gdy Rękodziełom łatwy zrobiemy odbyt.

Kruszcze mamy swoie, i Srebrobyśmy mieć mógli, gdybyśmy na odkrycie Gór Olkuskich użyli sposobu, i ten mógłby się wynaleść, chętney przyłożywszy Myśli, a nicby niebyło nadto, gdyby Publiczną zrobić Składkę. Niechby Maiętne Klasztory, Miasta, i cały Stan Duchowny do tey Patryotyczney przyłożyli się Przysługi, wielką dla ukochaney Oyczyzny, to iest: dla nas i Potomków naszych przynieślibyśmy pomyślność.

Co

(i) *O Trunkach Kraiowych iuż iest Doniesienie* w Dzienniku pierwszo-rocznym fol: 359. *o Fabrykach Kraiowych także w każdym niemal Tomiku* Dziennika *są piękne Doniesienia, których Tabellą wkrótce* Dziennik *spodziewa się przysłużyć powszechności.*

Co wszystko uskuteczniwszy, widzielibyśmy wrókce Rolnictwo zlepszone. — Handel wzmocńiony — Rękodzieła liczne, — Skarb wzbogacony — A nas samych w zupełney uyrzelibyśmy szczęśliwości.

Niemogę niewyznać z wdzięczności Obywatelskiey, do którego Osoby WMPanu prawdziwie Patryotyczney, powziąłem szacunek. Żalę się tylko, że ieszcze niemamy do tych czas tkliwych o Dobro Publiczne Obywatelów. Dzieło Jego godne wiekopomney chwały, rzadko rąk czyich dochodzi, rzadszy ieszcze przyzwoity odbiera szacunek. Miewamy Publiczne Pisma w różnych Umieiętnościach oświecaiące Obyczaie, wybornym Stylem Romanse Niewieście łechcące serca, o Polepszeniu zaś wewnętrznego Rządu, pierwszy dopiero pomyśliłeś WMPan. Ja sam dopiero pierwszy raz Dzieło Jego z nienasyconym czytałem ukontentowaniem i zaraz myśli przykładam do tego Dzieła.

Powtarzam znowu, że w innym Stanie uyrzelibyśmy Oyczyznę, gdybyśmy Żydów do Rolnictwa obrócili, bo niemamy dostarczaiących na uprawę Gruntu Robotników. — Kompanie Handlowe poformowali. — I na odkrycie Gór Olkuskich nieżałowali przemysłu i pracy. — Jeśliby to bydź mo-

gło,

gło, pierwszy ia łożyłbym część, wreście i cały maiątek na wsparcie ukochaney Oyczyzny, bo dla tey, nikt wiele nie czyni iak naywięcey czyniąc. (k)

W tey Okoliczności radzę się iego, gdy podobna ten uskuteczniť Zamiar, trzebaby gwałtem zachęcać Obywatelów (ieśli zdawać mu się będzie) możnaby oświadczyć

NAY-

(k) *Ofiara ta Maiątku iego na Wsparcie Oyczyzny dążąca, do uformowania Kompanii, nazwać się powinna prawdziwie Patryotyczną; a zatym i cała Kompania, któraby się z takich Akcyi składać mogła, nazywać się powinna* Kompania Patryotyczna, *czyli* Towarzystwo Patryotyczne; *i spodziewam się gdy Powszechność wyczyta z tego* Dzieła *tę Heroiczną Iego ofiarę, tak daleko przeieta i zbudowana zostanie, że wkrótce wielu poydzie za Iego Przykładem. Zdarzeniem tylo ieden będąc w* Expedycyi Dziennika *przeczytawszy Pismo te WMPana, tak prędko iął się do naśladowania, iż zaraz podpisał oświadczenie swoie, że chce acz z szczupłego Maiątku swego udzielić na tę Kompanię Czer: Złł: 200. To ieżeli*

NAYIASNIEYSZEMU PANU chęć i myśl moią, a J. K. Mość, iako ukochony Oyciec od Dzieci, może tym Przykładem zachęci serca Obywatelskie, i do wieczney Kraiu szczęśliwości utoruie drógę.

Te moie myśli posyłam pod Uwagę WMPana, iako tchnącego Patryotyzmu Duchem. — Dań w Koszutach Dnia 21. Września 1787. Roku. — *Wyszogrodzanin.*

— *Zapy-*

żeden za pierwszym tylo weyrzeniem gorliwey ofiary Tego, zaraz powziął chęć do naśladowania, a czegóż się dopiero niespodziewać można, kiedy to puydze przez Pismo Publiczne na Powszechną Uwagę? wiele to wkrótce liczyć można będzie Patryotycznych Akcyonatorów? *a to gdy nastąpi, dopiero Kray nazwiemy szczęśliwym i pewnym, że nie dozna Głodu, nie tylko tey Wiosny, ale i nigdy. —— Ja też z moiey strony nim będę mógł umieścić się w tey* Patryotyczney Kompanii *przez Udział iakiey Akcyi, za wydobyciem z pod Processu moiey Substancyi, ofiaruię tym czasem to co mogę, to iest: chęć służenia Pismami* gratis, *które będą*

— *Zapytanie* Dziennika *u Powszechności, względem zaarędowania Soli Austryackiey przez Kompanią Pruską.*

Z Prywatnych wiadomości dowiedzawszy się *Dziennik Handlowy*, że Kompania Pruska przedaiąc dotąd Sol w Emulacyi Soli Cesarskiey, umyśliła Zakontraktować całą Sol z Austryi do Polskiey wchodzącą, ażeby tym sposobem uniknąwszy od Emulacyi, zdzierała potym iak chciała Polaków, iako ani maiących własney Soli, ani maiących iuż żadney Dywersyi brania zkąd inąd, prócz iedney Rygi, na ieden tylko Kont Litwy ten, gdzie Lądem dostarczyć może. Jeśli-

---

potrzebne do wygody takowey Kompanii. — *Autór Dziennika Handlowego.* —

NB. *Nim przyidzie do uformowania tey pożądney Kompanii, czy niezdałoby się Gorliwemu* Wyszogrodzaninowi, *tę ofiarę swoią przyłączyć do Kompanii Formuiącey się w Warszawie, pod tytułem Kontraktowania, znayduiącey się* w Dzienniku drugo-rocznym fol: 792. *która z czasem może stanie się tą Kompanią, iakiey życzy* Wyszogrodzanin.

Jeśliby więc była prawdziwa ta wiadomość, że Pruska Kompania, albo iuż Zakontraktowała, albo Zakontraktować Proiektuie całą Sol Austryacką do Polski wchodzić mogącą, tedy Proiekt ten iako wielką stratę dla Polski za sobą ciągnie, powinien Polaków silnie zastanowić, do pomyślenia, albo o sposobach przeszkodzenia ieśli można, na mocy Traktatów, tak szkodliwemu Proiektowi; albo o sposobach wynachodzenia własney Soli, która czy się iuż znayduie? gdzie? i w iakiey wielości? o czym ieszcze dotąd niema dokładney Publiczney wiadomości.

Czeka *Dziennik Handlowy* od gorliwey Powszechności rychłey w tak ważney Materyi wiadomości, ażeby można było zaradzić wcześnie, tak wielkiemu złemu, które, że ieszcze może iest tylko w Proiekcie a nie w Exekucyi, wnosić można ztąd, że żadnego względem tego niema Publicznego ostrzeżenia od Kraiowey Zwierzchności, która iak czuła i gorliwa iest o wszelkie Dobro Kraiowe, tak zapewne y w tey tak ważney Materyi, nieubliżyłaby Publicznego przynaymniey ostrzeżenia, ieśli nie iest w Stanie oparcia się.

— *Tabilca wzoru wszystkich Rublów.*

W Ostatnich Roku zeszłego Tomikach, były udzielone 2. iuż Tablice o Wzorze różnych Talarów, stosowne do Uniwersału Ewalucyi Monet, znayduiącego się w *Dzien: fol: 616.* teraz zaś udziela się trzecia Tablica o wszystkich Rublach Moskiewskich, także stosowna do pomienionego Uniwersału.

— *Tabella wybitych Pieniędzy w Polszcze od Roku* 1766. *do Roku* 1787.

Wiadomość wybitych w Polszcze Pieniędzy, sądzi *Dziennik* za pożyteczną dla Powszechności, udziela więc teraz tylo Tabellę Wybitych Pieniędzy od Roku 1766. do 1787. iako tylo wiadomość Starych Pieniędzy zaymuiącą, w następuiącym zaś Tomiku przysłuży się Tabelią nowych Pieniędzy inny walor wedle Prawa zeszłego Seymu Zaymuiących.

Obie te Tabelle znayduią się przy końcu tey Części, iak następuią.

KONIEC CZĘŚCI I. ROKU TRZECIEGO DZIENNIKA HANDLOWEGO.

Wszystkie gatunkie Rublow

Walor

14. Dawne Ruble — Złt. 7. gr. 2.

15. Dawne Ruble — Złt. 7. gr. 6.

16. Nowe Ruble — Złt. 6. gr. 5.

17. Dawne pol Ruble — Złt: 3 gr 10

No. 19 Nowe pol Ruble — Złt: 3 gr

18. Dawne ćwierć Ruble — Walor Złt: 1 gr 20.

No. 20 Nowe ćwierć Ruble — Złt. 1 gr 15

TABELLA GENERALNA WYBITYCH PIENIĘDZY

Od 1. Stycznia 1766. aż do ostatniego Dnia Miesiąca Lutego 1787. a zatym przez Lat 21 1/6.

Moneta Złota.

Waga Złota		Proba		Czyste Złoto			Wartość 1. Grzywny	Summa	Wartość 1. Cz: Zł	Summa			Proporcya Srebra do Złota według Prawa		
Grzywny	Łoty	Kar	Gran.	Grzywny	Łoty	Gr.	Cz: Zł:	Czerw: Zł:	Zł.	Złotych	Gr.	D.	Grzy:	Łot	Gr.
1,606	11 31/67	23	7	1,578	13	2 50/67	6 52/283	107,650	16 3/4	1,803,137	15	-	14	4	7

Moneta Srebrna.

Nazwisko Gatunkow Monet.	Waga Srebra		Proba		Czyste Srebro			Wartość 1. Grzywny	Miano wybić		Wybito		Więcey	
	Grzywny	Ło	Ło.	Gr.	Grzywny	Ło:	Gr.	Złotych	Złotych	Gr.	Złotych	Gr.	Złotych	Gr.
Talary bite	35,159	5	13	6	29,299	6	15	80	2,343,954	5	2,345,064		1,109	25
Półtalary bite	8,911	6	13	5	7,426	2	6	-	594,091	20	594,296		204	10
Dwózłotowki	334,539	8	10	[illegible]	209,087	3	-	-	16,726,975	-	16,737,508		10,533	-
Poiedyńcze Złotowki	294,707	15	8	[illegible]	159,633	7	8	-	12,770,677	6 2/3	12,784,251		13,573	23 1/3
Półzłotowki	284,290	-	7	-	124,376	14	-	-	9,950,150	-	9,965,194	15	15,044	15
Srebrne Grosze	46,456	5	5	16	17,098	8	1	-	1,367,880	8 1/3	1,372,516	22 1/2	4,636	14 1/6
SUMMA	1,004,064	-	-	-	549,921	9	12	80	43,753,728	10	43,798,830	7 1/2	45,101	27 1/2

Moneta Miedziana.

Nazwisko Gatunków Monet.	Waga miedzi		Wartość 1. Funta	Miano wybić		Wybito		Więcey		Mniey	
	Funty	Łot:	Złotych	Złotych	Gr.	Złotych	Gr.	Złotych	Gr.	Złotych	Gr.
Trzygroszowki	940,277	16	4	3,761,110	-	3,765,054	15	3,944	15	- -	-
Jednogroszowki	901,825	16	-	3,607,302	-	3,607,850	-	548	-	- -	-
Pułgroszowki	83,838	24	-	335,355	-	336,278	2 1/2	923	2 1/2	- -	-
Szelągi	32,747	16	-	130,990	-	130,200	7 1/2	- - -	-	789	23
SUMMA	1,958,689	8	4	7,834,757	-	7,839,382	24 1/2	5,415	17 1/2	789	23

Ex Officina Monetaria Regia Varsaviense, 1ma Die Mensis Decembris, Anno 1787.
Antonius de Schroeder *Probator & Inspector generalis Monetarum, ex parte Commissionis Thesauri Regni Reipublicæ.*

DZ
HA

EKO

Zawieraięc
sma, Un
Fabryk,

ROKU

Wstęp

DZieni
Han
iako nie ro
dnak pod T
to wszystk
nie iednemu
ale tylo sł
wym, czyni
Luty 17

DZIENNIK HANDLOWY Y EKONOMICZNY,

Zawieraiący wszelkie okoliczności, Pisma, Uwagi Patryotyczne, do Handlu, Fabryk, i Ekonomiki ściągaiące się.

ROKU TRZECIEGO CZĘŚĆ II.

LUTY 1788.

— *Wstęp łączący Dziennik Handlowy z Ekonomicznym.*

DZiennik ten, lubo zaymowal Materye *Handlowe, Fabryczne, i Ekonomiczne*, iako nie rozdielne od siebie, wychodził iednak pod Tytułem iednym *Handlowym*, iako to wszystko razem zaymuiącym; że iednak nie iednemu nieczytaiącemu tego Dzieła, ale tylo słyszącemu o samym tytule *Handlowym*, czynił wstrzymanie czytania tego Dzie-

ła, dla tego iedynie, że same tylko Materye *Handlowe* zaymuie, a on żadnego Handlu niema. Gdyby więc i sam ten Tytuł nie zrażał wielu od czytania tego *Dziennika*, umyślił *Autór* onego, dodać ieszcze Tytuł *Ekonomiczny*.**

A że mógłby ieszcze kto sądzić o niestosowności takowego połączenia czyli dodania, w mniemaniu tych Materyi wcale oddzielnych od siebie, a zatym niepowinnych łączyć się w iednym Piśmie, osądził *Autór Dziennika* za rzecz potrzebną, uczynić w tym mieyscu obiaśnienie, czyli bardziey przekonanie, o nierozdzielnym związku między *Handlem*, *Fabrykami*, *i Ekonomiką*. —— Obiaśnienie zaś te, gdyby lepiey upoważnione zostało zdaniem cudzym, iak *Autora Dziennika*, kładzie się tu stosowne w tey mierze zdanie, pewnego wielkiego i światłego Statysty, znayduiące się w Xiążce iuż drukowaney Roku 1774. pod Tytułem: *Zbiór niektórych Materyi Politycznych*, *p.* A. P. . . —— iak następuie.

—— *Uwa-*

—— *Uwaga pomienionego Statysty o naturalnym między Rolnikami, Rzemieślnikami, i Kupcami Związku.*

„ZEby wszystkie urodzaie dobrowolnie „ na ziemi płodzące się, a każde„ mu człowiekowi potrzebne, mogły bydź „ nayprzyzwoiciey od niego zażyte, żeby „ i te drugie, których on iest przyczyną „ przez oranie i sianie, były z roli wypro„ wadzane, i corocznie odnawiane przy zna„ cznym iego zarobku, bez którego niktby „ darmo niechciał pracy podeymować; dla „ tych dwóch istotnych Kondycyi dobrego „ Rolnictwa, trzeba koniecznie uformowa„ ney Społeczności między ludźmi, to iest: „ iż wyraźniey powiem, póty obroty Go„ spodarskie nie będą doskonałe, póty wszel„ kie Potrzeby Ludzkie z uprawney ziemi „ od Rolników nie będą opatrzone, póty „ naostatek Konsumpcya Urodzaiów łatwa i „ wygodna nie nastąpi, póki Stan Towarzy„ stwa w Kraiu iakim, względem wyżywie„ nia Obywatelów, nie będzie złożony z „ troistego gatunku Robotników. —— Takie„ mi nayprzód są *Rolnicy*, powtóre *Rzemie„ ślnicy*, potrzecie *Kupcy* i *Handlarze*: po„ mówmy nieco o każdym z osobna, ile

 „ się

„ się ściąga do naszey przedsięwziętey Ma-
„ teryi.

„ Przez *Rolników*, rozumieią się Gospo-
„ darze, Dóbr Possessorowie, Dzierżawcy,
„ Czynszownicy, albo Sołtysowie, Chłopi,
„ Parobcy, Naiemnicy. W Początkach ka-
„ żdego Narodu, gdy osiadał w Kraiu ia-
„ kim, i pewną Towarzystwa Cywilnego
„ u siebie Pospolitość zakładał, musiało to
„ bydź zapewne, że prawie każdy Obywa-
„ tel miał dla siebie wyznaczony kawałek
„ Ziemi, z któreyby pożywienie Familii swo-
„ iey opatrywał. Takowa własność Grun-
„ tu, albo raczey własność szukania z nie-
„ go pożytku, Prawami Cywilnemi stwierdzo-
„ na, odmieniła się w wieczne i nieodwo-
„ łane dla każdego Possessora Dziedzictwo,
„ i dla Potomstwa iego. To Dziedzictwo
„ z różnych przyczyn, w które tu niewcho-
„ dziemy, dało z czasem okazyą do wiel-
„ kiey nierówności Fortun; ta nierówność
„ nietylko sprawiła nierówną kondycyą mię-
„ dzy Cywilnemi Stanami, ale nawet, co
„ nam tu uważać potrzeba, uczyniła nieró-
„ wną Fortunę między Rolnikami. Jedni
„ z nich są Dziedzicami, drudzy Dzierżaw-
„ cami, to iest: ci, którzy od Dziedziców
„ za Kontraktem biorą w Arędę Dobra; insi

„ Czyn-

„ Czynszownikami, którzy trzymaią iaki ka-
„ wałek Pola na rok, lat kilkadziesiąt, al-
„ bo na zawsze, płacąc z niego pewny Czynsz
„ Dziedzicowi: Koniec i Cel tych Rolników,
„ iest coroczne wyprowadzenie Urodzaiów
„ Ziemskich z Pola uprawnego.

„ A ponieważ niemogą Rolnicy pilno-
„ wać roboty wieyskiey bez Jnstrumentów
„ i Gospodarskich Budynków, ponieważ nie-
„ mogą zażywać Ludzie wyprowadzonych z
„ ziemi Urodzaiów, bez iakiegoś przygoto-
„ wania i przysposobienia onychże: zaczym
„ przy Rolnictwie trzeba koniecznie przy-
„ zwoitych Rzemiosł, któreby nayprzód wszel-
„ kie dla niego sporządzały Naczynia, tak
„ żelazne, iako i drewniane, któreby po-
„ wtóre Materyał z ziemi, albo z roli wy-
„ prowadzony, wyrabiały na gotowy i spo-
„ sobny do zażywania Towar. Ma naprzy-
„ kład Rolnik na Gruncie swoim drzewo zda-
„ tne do Budowli, ale go bez Cieśli na Sto-
„ dołę, Szpichlerz, i Budynek, na Wóz
„ Gospodarski bez Kołodzieia, nie zażyie,
„ sieie na roli Pszenicę, żeby z niey mógł
„ mieć Chleb, musi zażyć do tego Młyna-
„ rza i Piekarza. Ci, którzy takowemi i tym
„ podobnemi bawią się Robotami, nazywaią
„ się *Rzemieślnicy*. Jedni z nich wyrabiaią

„ przez

,, przez ręczną robotę, do potrzeby służą-
,, ce rzeczy, drudzy do wygody, trzeci do
,, okazałości i świetności. Rolnicy będąc
,, pewni, że znaydą w każdym czasie po-
,, trzebne Instrumenta Rolnicze od Rzemie-
,, ślników zrobione, Rzemieślnicy zaś wie-
,, dząc niezawodnie, że im Rolnicy udzie-
,, lą Ziemskich Urodzaiów za ich robotę: z
,, tey mówię wzaiemney wygody to nastąpi-
,, ło, że każdy z nich iedney roboty pil-
,, nować może. Do którey wydoskonalenia,
,, trzeba Nauki, trzeba wolnego czasu, i
,, przyrodzoney sposobności, iaka się nie-
,, iednostaynie wewszystkich znayduie.

,, Trzeci nakoniec gatunek Ludzi w Kra-
,, iu kwitnącym przez Rolnictwo i Rzemio-
,, sła, iest złożony z *Kupców*. Ci iako bez
,, Rolników i Rzemieślników zostawać nie
,, mogą, takteż dopiero po zupełnym ufor-
,, mowaniu onychże, powstać musieli. Ka-
,, żdy bowiem Kupiec tym tylko iednym han-
,, dluie, to zakupuie, lub przedaie, co się
,, Rolnikowi na Roli urodzi, co Rzemieślnik
,, na Warsztacie wyrobi. Nie wszystko ka-
,, żda ziemia, i nieiednakowo każdego roku
,, wydaie, nie wszystko ieden Człowiek zro-
,, bić może, nieiednakową do każdego
,, Rzemiosła ma sposobność, nie iednych do
,, War-

„ Warsztatu swego potrzebuie Instrumentów;
„ Kupcy więc, od każdego Rolnika to, co
„ mu zbywa, od każdego Rzemieślnika, co
„ wyrobi, zakupuiąc, czynią Skład z tych-
„ że Materyałów i Towarów, z iednego miey-
„ sca na drugie przewożą, i potym każde-
„ mu z nich zostaiącemu w iakiey potrze-
„ bie, przedaią za pewną cenę.

„ Uważmy teraz proszę, co przy koń-
„ cu tey Materyi przydać nie zawadzi. Ka-
„ żdego Rolnika, Rzemieślnika, i Kupca,
„ żywi i żywić powinna własna Praca, któ-
„ rą iedynie z potrzeby podeymuie, a bez
„ którey nikt mu nić darmo nieda. Każdy
„ wprawdzie dla siebie pracuie; lecz oko-
„ ło Dobra własnego chodzi, tym samym i
„ inszym Ludziom staie się ku pomocy i
„ wygodzie. Nie iestże to cudowny Mą-
„ drości Boskiey skutek w rozporządzeniu
„ Społeczności Ludzkiey! która nas do ży-
„ cia zobopolnego przeznaczaiąc, nierozer-
„ wanie ziednoczyła przez potrzeby i inte-
„ ress własny. A lubo tego tak przeciwne-
„ go niby sposobu zażywa, iakim się on na
„ pozor bydź zdaie, iednak przezeń rzeczą
„ samą Uczestnikami nas czyni Darów i
„ Dóbr Ziemskich, w których z Opatrznością

„ swo-

„ swoią ukrywaiąc się, iednę tylko Rękę
„ Ludzką, i oney robotę ukazuie.

„ Wyznaymyż tedy tę prawdę, że interes każdego Obywatela, iest interessem wszystkich, że ieden drugiemu przynosząc szkodę albo krzywdę, iakimkolwiek sposobem, oprócz wielkiey niesprawiedliwości, którą popełnia, oprócz z nieważenia zuchwale Prawa Natury od Boga nadanego, sam dla siebie takowy Łotr z pożytku własnego wyzuwa się."

Z tego naturalnego między sobą związku, Rolników, Rzemieślników, i Kupców, wypada konieczna potrzeba mówienia o tym troistym Gatunku Ludzi w tym iednym Piśmie.

I lubo dawniey *Dziennik Handlowy* pod iednym tym Tytułem wychodzący, zaymował udzielny Artykuł o Fabrykach, inne zaś Artykuły zaymowały Handel, wszelako między temi Artykułami mieściły się Wiadomości i *Ekonomiczne*, iako nierozdzielne od tamtych dwóch Gatunków. Odtąd zaś będą kłaść się te Wiadomości iuż wyraźniey i obszerniey. A z czasem gdy Rozkład tego *Dziennika* w wygodnieysze rozporządzenie Artykułów przemieni się, może i dla wiadomości *Ekonomicznych* udzielny Artykuł uformuie

muie się. A teraz tym czasem dawnieyszego Planu trzymaiąc się, przystąpmy do Artykułu Targów i Handlu Kraiowego.

I.

O Targach i Handlu Krajowym.

— *Targi Prowincyi Wielko-Polskiey.*

TArg Miasta *Warszawy* iaki był Dnia 21. Miesiąca Lutego, zaświadcza *Wiesiołowski* Jnstygator Taxowy Juryzdykcyi Marszałkowskiey Koronney. — I oprócz Gatunków w Tabelli umieszczonych, te ieszcze donosi.

		Złł:	Gr:	do Złł:	Gr:
Mąki Zytney Targowey -	*Korzec*	23.	-	-	-
Pęcaku -	*Cwierć*	4.	7½.	-	-
Grochu zielonego	Ditto	5.	-	-	-
Ditto cukrowego	Ditto	5.	7½.	-	-
Kaszy Owsianey	Dito	12.	-	-	-
Ditto obwarzaney	Ditto	7.	-	-	-
Anyżu naypięknieyszego -	Ditto	18.	-	-	-
Maku siwego -	Ditto	8.	-	-	-

Sza-

		Złł:	Gr: do	Złł:	Gr:
Szabelhonu -	Ditto	8.	21½.	-	-
Oleiu Rzepakowego -	*Kwarta*	1.	15.	-	-
Masła - -	*Faska*	25.	-	-	-
Sera Workowego	*Kopa*	26.	-	-	-
Jay - -	Ditto	3.	7½.	-	-
Jndyków - -	*Para*	8.	-	-	-
Jndyczków -	Ditto	6.	-	-	-
Gęsi - -	Ditto	4.	-	-	-
Kapłanów -	Ditto	3.	-	-	-
Kaczek - -	Ditto	2.	-	-	-
Kur - - -	Ditto	2.	-	-	-
Ryb Lwowskich	*Beczka*	198.	-	-	-
Ditto Pińskich	Ditto	90.	-	108.	-
Miodu przaśnego	Ditto	144.	-	162.	-
Wołu podleyszego - -	*Sztuka*	108.	-	126.	-
Wieprza dobrego	Ditto	108.	-	-	-
Ditto podleysze:	Ditto	54.	-	-	-
Cieląt dobrych	Ditto	18.	-	-	-
Ditto podleyszych -	Ditto	12.	-	-	-
Wyzyny (a)	*Kamień*	22.	-	-	-

Kno-

(a) *U Moskalów zaś Wyzyny Kamienia dostać można po Złł:* 18. *i* 16. *bo oni mniey*

TABELLA TARGOW CAŁO-KRAIOWYCH NA MIESIĄC LUTY ROKU 1788.

All prices are given in Zł: Gr:

Miasta Prowincyi Wielko-Polskiey.

Gatunki, Zboża, Produktow i Towarow.	Wagi. Miary.	Warszawa	Kalisz.				
Zyta lepszego.	Korzec.	16 - 15	-	-	-	-	-
Ditto podleyszego.	Ditto.	-	-	-	-	-	-
Pszenicy lepszey.	do	20	-	-	-	-	-
Ditto podleyszey.	do	-	-	-	-	-	-
Jęczmienia.	do	11 - 15	-	-	-	-	-
Owsa.	do	7	-	-	-	-	-
Grochu.	do	18	-	-	-	-	-
Gryki.	do	10	-	-	-	-	-
Jagieł.	do	32	-	-	-	-	-
Krup Jęczm: Ordyn	do	18	-	-	-	-	-
Dit: drobnieyszych.	do	20	-	-	-	-	-
Dit: Gryczanych ordyn:	do	24	-	-	-	-	-
Dit: ditto drobniey:	do	36	-	-	-	-	-
Siemienia Lnianego.	do	16	-	-	-	-	-
Ditto Konopnego.	do	12	-	-	-	-	-
Oleiu Lnianego.	Garniec	-	-	-	-	-	-
Dit: Konopnego.	do	-	-	-	-	-	-
Wodki okowitey.	do	7	-	-	-	-	-
Dit: ordynar.	do	3 - 15	-	-	-	-	-
Masła.	Funt	-	-	-	-	-	-
Słoniny.	do	-	-	-	-	-	-
Szczeciny.	do	-	-	-	-	-	-
Saletry.	do	-	-	-	-	-	-
Mięsa świeżego.	do	- 6	-	-	-	-	-
Dit: solonego.	do	-	-	-	-	-	-
Makaronu Włos: Kraiow:	do	1	-	-	-	-	-
Dit: ditto Zagrani:	do	2 - 15	-	-	-	-	-
Kawy.	do	2 - 15	-	-	-	-	-
Cukru.	do	2	-	-	-	-	-
Wosku żołtego.	Kamień	64	-	-	-	-	-
Dit: białego czyli iarzę:	do	-	-	-	-	-	-
Miodu praśnego.	do	-	-	-	-	-	-
Anyżu.	do	-	-	-	-	-	-
Kminu.	do	-	-	-	-	-	-
Łoiu topionego.	do	20	-	-	-	-	-
Dit: nietopionego.	do	14	-	-	-	-	-
Wełny lepszey.	do	-	-	-	-	-	-
Dit: podleyszey	do	-	-	-	-	-	-
Lnu.	do	-	-	-	-	-	-
Konopi.	do	-	-	-	-	-	-
Chmielu.	do	-	-	-	-	-	-
Tytuniu.	do	-	-	-	-	-	-
Zelaza Kraiowego.	Cetnar	37	-	-	-	-	-
Dit: Moskiewskiego.	do	-	-	-	-	-	-
Dit: Pruskiego.	do	-	-	-	-	-	-
Miedzi Kraiowey	do	-	-	-	-	-	-
Dit: Zagraniczney.	do	-	-	-	-	-	-
Potaziu Węgierskiego.	Szaffunt	-	-	-	-	-	-
Dit: Kotłowego.	do	-	-	-	-	-	-
Dit: korytowego Koron:	do	-	-	-	-	-	-
Dit: braku.	do	-	-	-	-	-	-
Soli Austryackiey.	Beczka	-	-	-	-	-	-
Dit: Pruskiey.	do	-	-	-	-	-	-
Ditto Moskiewskiey.	do	-	-	-	-	-	-
Smoły.	do	-	-	-	-	-	-
Wołu lepszego.	Sztuka	162	-	-	-	-	-
Skor Wołowych suro:	do	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do	-	-	-	-	-	-
Skor Kozłowych suro:	do	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do	-	-	-	-	-	-
Skor cielęcych suro:	do	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do	-	-	-	-	-	-

Miasta Prowincyi Mało-Polskiey.

Gatunki, Zboża, Produktow i Towarow.	Wagi. Miary.	Krakow	Sandomirz.	Kurow w Lubelsk:	Kamieniec Podol:	Zytomierz.	Mohilow nad Niestr:	Radzin w Lubelsk	Tulczyn	Bohusław.	Białystok.
Zyta lepszego.	Korzec.	20 - 10	16	16	15	16	18	15	15	-	12
Ditto podleyszego.	Ditto.	19 - 6	15	15	-	-	-	-	-	-	-
Pszenicy lepszey.	do	21	18	20	16	20	21	18	18	-	17
Ditto podleyszey.	do	20	17	19	-	-	-	-	-	-	-
Jęczmienia.	do	13 - 15	12	10	7	12	10	8	9	-	9
Owsa.	do	7	5 - 15	6	4 - 15	-	10	6	7	-	6
Grochu.	do	19	18	20	12	18	12	12	13	-	14
Gryki.	do	-	-	10	9 - 6	12	11	8	10	-	8
Jagieł.	do	32	28	-	20	22	20	24	22	-	-
Krup Jęczm: Ordyn	do	16 - 15	24	25 - 18	14	-	-	-	-	-	-
Dit: drobnieyszych.	do	19 - 6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Gryczanych ordyn:	do	20 - 8	20	22	20	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto drobniey:	do	22 - 12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Siemienia Lnianego.	do	19	12	-	-	-	15	16	14	-	-
Ditto Konopnego.	do	9	10	-	8	-	-	-	-	-	-
Oleiu Lnianego.	Garniec	6	3 - 22	-	-	-	-	6	-	-	-
Dit: Konopnego.	do	-	3 - 22	-	3 - 15	-	-	6 - 20	-	-	-
Wodki okowitey.	do	6	7	-	5 - 15	-	-	-	-	-	-
Dit: ordynar.	do	3 - 16	5	-	-	-	-	-	-	-	2 - 22
Masła.	Funt.	1 - 15	1	-	- 16	-	-	-	-	-	-
Słoniny.	do	- 26	-	-	- 18	-	-	- 18	-	-	-
Szczeciny.	do	1 - 7	-	-	-	-	-	-	-	-	1 - 6
Saletry.	do	1 - 6	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Mięsa świeżego.	do	-	- 6	-	- 3	-	-	- 4	-	-	-
Dit: solonego.	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Makaronu Włos: Kraiow:	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto Zagrani:	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kawy.	do	-	2 - 10	-	2 - 20	-	-	2 15	-	-	-
Cukru.	do	-	2	-	2	-	-	2	-	-	-
Wosku żołtego.	Kamień	70	69 - 10	64	72	-	-	64	-	-	64
Dit: białego czyli iarzę:	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miodu praśnego.	do	18	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Anyżu.	do	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-
Kminu.	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łoiu topionego.	do	18	22	-	18	-	-	19 - 6	-	-	-
Dit: nietopionego.	do	10	16	-	16	-	-	16	-	-	20
Wełny lepszey.	do	41	-	70	-	-	-	35	-	-	-
Dit: podleyszey	do	30	-	-	-	-	-	-	-	-	36
Lnu.	do	15	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Konopi.	do	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chmielu.	do	-	-	19	-	-	-	10	-	-	12
Tytuniu.	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zelaza Kraiowego.	Cetnar	-	36	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Moskiewskiego.	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Pruskiego.	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miedzi Kraiowey	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Zagraniczney.	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potaziu Węgierskiego.	Szaffunt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Kotłowego.	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: korytowego Koron:	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: braku.	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Soli Austryackiey.	Beczka.	-	34 - 10	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Pruskiey.	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ditto Moskiewskiey.	do	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Smoły.	do	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Wołu lepszego.	Sztuka	-	108	-	72	-	-	144	-	-	-
Skor Wołowych suro:	do	18	18	17	18	-	-	12	-	-	11
Dit: ditto wypraw:	do	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-
Skor Kozłowych suro:	do	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-
Skor cielęcych suro:	do	1 - 6	1 - 10	2 20	-	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-

Miasta Prowincyi Litewskiey.

Gatunki, Zboża, Produktow i Towarow.	Wagi. Miary.	Wilno.	Pinsk	Brześć Litewski.		Mi		
Zyta lepszego.	Beczka	66	48	36	-	48	-	-
Ditto podleyszego.	Ditto.	58	-	-	-	-	-	-
Pszenicy lepszey.	do	90	64	60	-	80	-	-
Ditto podleyszey.	do	72	60	-	-	70	-	-
Jęczmienia.	do	44	32	32	-	32	-	-
Owsa.	do	28	16	20	-	20	-	-
Grochu.	do	50	48	48	-	48	-	-
Gryki.	do	40	38	40	-	-	-	-
Jagieł.	do	-	80	72	-	-	-	-
Krup Jęczm: Ordyn	do	80	70	64	-	-	-	-
Dit: drobnieyszych.	do	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Gryczanych ordyn:	do	80	80	72	-	-	-	-
Dit: ditto drobniey:	do	-	-	-	-	-	-	-
Siemienia Lnianego.	do	64	48	44	-	50	-	-
Ditto Konopnego.	do	36	-	-	-	48	-	-
Oleiu Lnianego.	Garniec	6	2 - 12	4	-	5	-	-
Dit: Konopnego.	do	-	-	-	-	-	-	-
Wodki okowitey.	do	4 - 24	5	4	-	-	-	-
Dit: ordynar.	do	3 - 24	2 - 20	3	-	2	-	-
Masła.	Funt	- 24	-	-	-	-	-	-
Słoniny.	do	- 15	- 15	- 18	-	-	-	-
Szczeciny.	do	- 16	- 24	- 22	-	-	-	-
Saletry.	do	-	-	-	-	-	-	-
Mięsa świeżego.	do	-	- 4	-	-	-	-	-
Dit: solonego.	do	-	-	-	-	-	-	-
Makaronu Włos: Kraiow:	do	-	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto Zagrani:	do	-	-	-	-	-	-	-
Kawy.	do	-	2 5	-	-	-	-	-
Cukru.	do	-	2	-	-	-	-	-
Wosku żołtego.	Kamień	66 - 20	80	88	-	84	-	-
Dit: białego czyli iarzę:	do	-	-	-	-	-	-	-
Miodu praśnego.	do	-	-	-	-	-	-	-
Anyżu.	do	10	-	-	-	-	-	-
Kminu.	do	-	-	-	-	-	-	-
Łoiu topionego.	do	18	20	20	-	-	-	-
Dit: nietopionego.	do	14	15	16	-	24	-	-
Wełny lepszey.	do	-	-	36	-	-	-	-
Dit: podleyszey	do	-	-	30	-	-	-	-
Lnu.	do	18	-	-	-	-	-	-
Konopi.	do	11	-	14	-	-	-	-
Chmielu.	do	5	6	20	-	5	-	-
Tytuniu.	do	-	-	-	-	-	-	-
Zelaza Kraiowego.	Cetnar	-	40	-	-	-	-	-
Dit: Moskiewskiego.	do	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Pruskiego.	do	-	-	-	-	-	-	-
Miedzi Kraiowey	do	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Zagraniczney.	do	-	-	-	-	-	-	-
Potaziu Węgierskiego.	Szaffunt	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Kotłowego.	do	-	-	-	-	-	-	-
Dit: korytowego Koron:	do	-	-	-	-	-	-	-
Dit: braku.	do	-	-	-	-	-	-	-
Soli Austryackiey.	Beczka	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Pruskiey.	do	-	-	13 - 15	-	-	-	-
Ditto Moskiewskiey.	do	-	-	-	-	-	-	-
Smoły.	do	12	-	-	-	-	-	-
Wołu lepszego.	Sztuka	-	60	-	-	-	-	-
Skor Wołowych suro:	do	-	10	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do	-	14	-	-	-	-	-
Skor Kozłowych suro:	do	-	6	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do	-	10	-	-	-	-	-
Skor cielęcych suro:	do	-	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do	-	-	-	-	-	-	-

Informacya.

1mo. Podpisy zaświadczaiące pewność Targow w Tabelli wyrażonych znayduią się na początku Tomiku pod Artykułem Targow Kraiowych.

2do. Gatunki nieumieszczone w Tabelli dla odmienności tak Miar, iako i Wag, znayduią się także pod Artykułem Targow Kraiowych.

Miary.

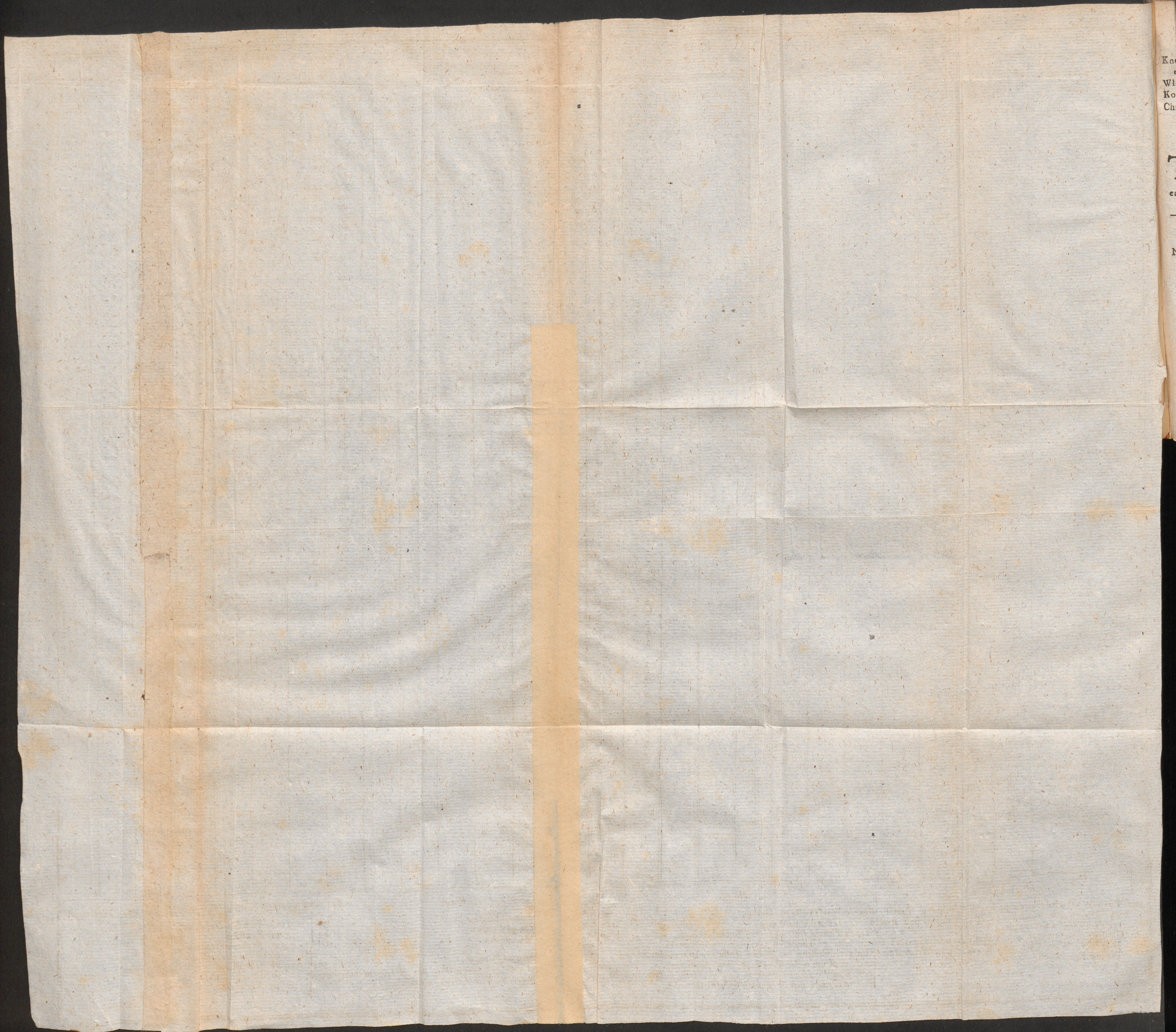
Korzec Warszawski ma Garcy, - - - 32
Beczka Litewska ma Garcy, - - - - - 144
Szanek *Brzeski Litt:* ma Garcy Kom: Litt - - - 36
Ale w Tabelli iest zredukowany na Beczki.
Garniec dubeltowy *w Mińsku* wiele zaymuie niedoniesiono.
Garniec Kom: *w Grodnie* wedle Skali ma Kwart, - - 4
NB. *Ktoby o innych Miarach doniosł, tedy w tym mieyscu w następuiących Miesiącach będą drukowano.*

Wagi.

Kamień w Koronie od Funtuw, - - - - 32
Kamień w Litwie od Funtow, - - - - 40
Cetnar Polski ma Funtow, - - - - - 160
Szaffunt
Kamień *w Mińsku* od Funtow, - - - - 50
NB. *Ktoby o innych gatunkach Wag doniosł tedy w następuiących Miesiącach będzie wydrukowano.*

Proporcya Funtow Warszawskich tow Miast Portowych.

100 Fun: Warsza: czyni.
90. Rygskich.
100. Krolewieckich dawney
80. Ditto nowey Berlińskiey
86 Gdańskich.
92. Chersońskich.
89. Elbląskich.

		Złł: Gr: do	Złł: Gr:		
Knotów Bawełnianych	Ditto	130.	-	-	-
Włosów	Ditto	22.	-	-	-
Konopi	Ditto	10.	-	-	-
Chmielu	*Wańtuch*	270.	-	288.	-

— *Targi Prowincyi Mało-Polskiey.*

TArg Miasta *Krakowa* w Tabelli znayduiący się, że był Dnia 1. Miesiąca Lutego, zaświadcza z Dyspozycyi Magistratu

---

od naszych Kupców expensuiąc na życie, mniey też zarobku wyciągaią.

NB. *Tych tylo Gatunków Cena Targu* Warszawskiego *kładzie się, które były na tym Targu, z którego ta Specyfikacya przez Jnstygatora Taxowego wyciągniona; innych zaś Gatunków Ceny, trzebaby chyba po Magazynach, Sklepach, i Przekupniach wypytywać się, a na to* Dziennik *nie ma, ani czasu, ani zręczności tey, gdy te Miasto niema tego Porządku, iaki miewaią Zagraniczne w wydaniu* Prey-scurantów.

stratu Miasta *Krakowa* przy zwykłey Pieczęci Prowentowey *Jan Zeydler* J. K. Mci Konsyliarz, Pisarz i Exaktor przysięgły Miasta *Krakowa*. —— I oprócz Tabelli to ieszcze donosi.

		Złł:	Gr:	do Złł:	Gr:
Anyżu - -	*Korzec*	50.	-	52.	-
Saletry - -	*Kamień*	36.	-	38.	-
Soli - - -	*Cetnar*	7.	-	7.	15.
Skór Krowich surowych	*Sztuka*	8.	-	-	-
Skór Jałowiczych surow:	Ditto	4.	-	-	-

Tenże donosi, że Cena Zbóż i Wiktuałów idzie w górę, gdyż mocno za Granicę wykupuią oneż.

—— Targ Miasta *Sandomierza* w Tabelli znayduiący się, że był w Miesiącu Lutym, zaświadcza *Rogowski* Radca i Woyt Miasta J. K. Mci *Sandomierza*. —— I oprócz Tabelli to ieszcze donosi.

		Złł:	Gr:
Jay - - -	*Kopa*	2.	-
Gęsi dobrych -	*Sztuka*	2.	-
Kapłunów -	Ditto	1.	-

Ka,

		Złł:	Gr:
Kaczek - -	Ditto	-	20.
Kur - -	Ditto	-	20.

——— Targ Miasta *Kurowa* w Województwie Lubelskim leżącego, w Tabelli znayduiący się, że był w Miesiącu Lutym, zaświadczaią *Józef Bolesławski* i *Jan Dębicki* Uczniowie Szkoły Parafialney Kurowskiey. —— I oprócz Tabelli to donoszą.

		Złł:	Gr:
Mąki żytney przedniey od 4½. Cwierci	*Korzec*	80.	-
Mąki Pszenney przed:	*Cwierć*	12.	-
Ditto podleyszey -	Ditto	5.	-
Maku - - -	*Kwarta*	-	7.
Wołów Gospodarskich	*Para*	220.	-
Ditto podleyszych	Ditto	185.	-
Krów srzednich -	*Sztuka*	56.	-
Skór Wołowych -	Ditto	16.	-
Ditto Krowich -	Ditto	12.	-
Gęsi karmnych -	Ditto	2.	15.
Ditto podleyszych	Ditto	2.	-
Kur - -	Ditto	-	25.
Wieprzów karmnych trzech-letnich	Ditto	100.	-
Wieprzów podleysz:	Ditto	80.	-

Wie-

		Złł:	Gr:
Wieprzów podkarmianych dwoch-letnich	*sztuka*	50.	-
Klocow Sosnowych Bednarskich -	Ditto	4.	-
Klocow Dębowych Będnarskich -	Ditto	10.	-
Klocow Dębowych podleyszych Będnars:	Ditto	8.	-
Jay - - -	*Kopa*	2.	-
Drew dobra -	*Fura*	3.	-
Ditto mierna -	Ditto	2.	-
Ditto mała -	Ditto	1.	15.
Lasek na Obręcze	Ditto	3.	-
Siana dobra -	Ditto	12.	-
Słomy Ditto -	Ditto	8.	-
Ditto - -	*Snop*	-	2. do 3.

—— Targ Miasta *Radzynia* w Ziemi Łukowskiey leżącego, w Tabelli znayduiący się, iż był w ostatkach Miesiąca Stycznia, zaświadcza *Marcyan Buczyński* Burmistrz Miasta *Radzynia*. —— I oprócz Tabelli to ieszcze donosi.

		Złł:	Gr:
Prosa - - -	*Korzec*	26.	-
Anyżu pięknego -	Ditto	60.	-
Kartofli - -	Ditto	6.	-

Rze-

		Złł:	Gr:
Rzepaku - -	*Cwierć*	5.	-
Krup Jeczmien: ordynar:	*Kwarta*	-	10.
Ditto Gryczanych -	Ditto	-	12.
Kminu pięknego -	Ditto	1.	15.
Maku - - -	Ditto	-	8.
Smoły - -	*Garniec*	-	12.
Dziegciu - -	Ditto	-	24.
Masła - - -	Ditto	6.	-
Miodu przaśnego -	Ditto	8.	-
Jay - - -	*Kopa*	2.	-
Cebuli - -	*Wieniec*	-	12.
Soli - - -	*Funt*	-	3.
Wołów podlevszych	*Sztuka*	72.	-
Krów doynych -	Ditto	54.	-
Jałowic - -	Ditto	36.	-
Cieląt dobrych -	Ditto	10.	-
Baranow tłustych	Ditto	8.	-
Ditto pomiernych	Ditto	4.	-
Wieprzów karmnych	Ditto	54.	-
Ditto Chudców	Ditto	16.	-
Kapłonów - -	Ditto	1.	-
Kur - - -	Ditto	-	24.
Skór Jałowiczych suro:	Ditto	8.	-
Ditto Baranich wypra:	Ditto	2.	-
Kożuchow -	Ditto	18.	-
Jndyków karmnych	*Para*	12.	-
Jndyczek Ditto -	Ditto	6.	-

Gęsi

			Złł:	Gr:
Gęsi	- - -	*Para*	4.	-
Kaczek	- -	Ditto	1.	18.
Płotna Lnianego		*Łokieć*	1.	-
Ditto Zgrzebnego		Ditto	-	18.

O kontynuacyi Doniesień Targowych z tegoż Miasta na następuiące Miesiące, że *Autór Dziennika Handlowego* zapewnić się może; lubo nieodmienności na potym niektórych Targów powtarzać się w Tabelli nie będzie, oświadcza tenże.

— *Wstęp do wiadomości Drożyzny Woiewodztw Wołyńskiego, Podolskiego, i Ukraińskich.*

Z Pomienionych, Targów, gdy iest pewna wiadomość o robiącey się bardzo nagłey Drożyźnie Woiewodztw Krakowskiego, Sandomirskiego, Lubelskiego, słusznie zdaie się wiedzieć i o Drożyźnie Woiewodztw Wołyńskiego, Podolskiego, i Ukraińskich, czy spada od dawnieyszey Ceny? czy idzie ieszcze w górę? — Gdy dotąd z Woiewództwa Wołyńskiego niema żadney publiczney Wiadomości o Targach, z którychby można pomiarkować Drożyznę tame-

meczną, trzeba zasiągać tey wiadomości zkąd można; niemożna zaś niskąd pewniey i Autentyczniey, iak z Memoryału do Prześwietney Rady Nieustaiącey podanego, od Delegowanych Wołyńskich w Roku przeszłym Miesiąca Grudnia, naysilniey nieszczęśliwy Stan swoiego Woiewodztwa z doświadczania Karystyi wyłuszczaiących, którego wyraz co do słowa był taki, iak następuie.

— Memoryał Delegowanych od Woiewodztwa Wołyńkiego do Nayiaśnieyszego Króla Jmsi, i Prześwietney Rady przy Boku Jego Nieustaiącey.

NAyiaśnieyszy Królu Panie Nasz Miłościwy — i Prześwietna Rado przy Boku Jego Nieustaiąca! — Od rozpoczęcia Łaskawego W. K. Mci Panowania, Woiewodztwo Wołyńskie w nienaruszoney zawsze trwaiące Wierności, niesie Hołd winny swemu Monarsze Uszanowania i Posłuszeństwa, w dopełnieniu ktorego, za wolą W. K. Mci Pana Naszego Miłościwego, z Zlecenia Rady Nieustaiącey, Listem Okolnym przez J. W. Marszałka Rady, wezwani Obywatele i Zgromadzeni, z pomiędzy siebie Nas Delegowa-

nych do przełożenia Stanu okropnego Woiewództwa naszego wysłali.

Znane Woiewództwa Wołyńskiego dawniey obficie od natury użyczane Urodzaie, nie tak troskliwym czyniły Obywatela o onych dostatek, iak o ciężki Odbyt: Dziś Woiewództwo nasze smutnym staie się niedostatku wyobrażeniem.

Gallicya, to dla liczby Konsumuiących powiększoney, to przez zmnieyszenie Pańszczyzn, a zatym mnieyszą o uprawę roli staranność, to nakoniec przez Gmin nieznaiący cenić Wolności, a w próżniactwie znayduiący upodobanie, Zboża od nas w znaczney części wielości zakupowała, Szpiklerze nasze wypróżniła, daiąc wprawdzie Pieniądze, a z Chleba na utrzymanie życia wyzuwaiąc.

Podwyższenie Ceny w tym niegdyś naszym, a teraz cudzym Kraiu, zakupywanie do Magazynów samych tylko Zbóż Polskich, nadgroda wożącym, żyto, zachęciła do wywozu, a dla czasowego zysku, nayokropnieyszemi Głodu i Moru zagroziła skutkami; gdy Właściciel niegdyś obszernych Zbiorów, z Żołędzi teraz szukać swego Pożywienia przymuszonym będzie, kiedy z Gallicyi za własny grosz odkupować niebędzie wolno tego,

go, co tańszą ceną dawniey przedawano było: atoli Somsiad Somsiadowi wywiązywać się powinien.

Wszędzie Głód ma okropne skutki, wszędzie nieszczęście współ-Człowieka czuły wzrusza umysł. Pozwol więc W. K. Mość P. N. Miłł: i Prześw: Rado Nieustaiąca, aby przełożona Siedlisk współ-Ziemian naszych posada, ziednała szczególne Zastanowienie.

Kmiotek we srzodku Kraiu przechodząc, nie czyni swym przechodem szkody Kraiowi; wychodząc zaś za Granicę, umnieysza liczbę Mieszkańca, Rola traci swego Uprawiacza —— Gallicya ofiaruie Wolność i Maiątek zbiegłym Chłopom naszym, te dwie nayważnieysze dla zachęcenia Ludzi ponęty; boiaźń rekrutowania względem nich oddalona; a ieżeli przywiązanie do własnego Pana (co rzadko bywa) lub mieysce Grobow Oyców, i swego urodzenia, nieiako ich zatrzymuie, to niepewność życia w ciągu głodu, to boiaźń w odległe Kraie wożenia Prowiantów, smutnemi doświadczona Przykładami, te onych zastanowienie odmienia, i Oyczyznę im tam obierać radzi, gdzie mogą Dobrodzieystw spokoynie używać, a o niedoli tylko słyszeć —— Zyią ci ieszcze

Chłopi, żyią ich Synowie, którzy prawie do Czarnego Morża brzegów dostawiali Furaż, krwią własną skrapiali cudzą Ziemię, a ich Maiątek stawał się łakomstwa obcego plonem, i śmierć iedyna nędzy ukończeniem, lub kalectwo, dróg, niewygód, i nieludzkiego obeyścia się skutkiem — Odgłos teraźnieyszy Furażowania, stał się postrachu hasłem, rozkaz wiezienia dla obcego Woyska, opustoszy Chaty, Kray bez Mieszkańców, Pan bez Poddanych, Skarb Publiczny umnieyszony mieć będzie Przychod.

Wystawiwszy okropny Woiewodztwa naszego widok, tym przekonać W. K. Mość P. N. Miłł: i Prześw: Radę spodziewamy się, że obrani Kommissarze, zamiast przyniesienia żądanych Kraiowi korzyści, Woiewodztwu naszemu staliby się ciężarem — Aby Zwierzchność była czynna, trzeba, aby miała Powagę, była słuchana od swoich, a poważana od obcych. Kommissarz będąc dziełem Woiewództwa, zawsze iest prywatnym Pełnomocnikiem, kiedy odięcie Wolności, wymuszanie Podpisów na Palety było doświadczane, nikt w takowym ucisku nie mógł się wstawiać zatym wybranym współPowietnikiem, bo pierwiey zemsty doznawał skutku, nim zaskarżenie zanieść było

wol-

wolno. Przeciwnie, kiedy kto ma cechę Powagi Publiczney, kiedy Urzędowaniem Kraiowym upoważniony krzywda iemu wyrządzona, stanie się obrazą całego Narodu, którego Jmieniem Skarga czyniona, prędzey krzywdzących ziedna pogrom, niżeli ięk Tysiąców ukrzywdzonych zyska zastanowienie — Jeżeli przedaż Produktów naszych (a nie samowładny onych Zabor) zapewniona, ieśli ufać temu zaręczeniu, iest miłą powinnością, ofiaruią się Obywatele mogący mieć Zapasy, albo pozostałe od naglących potrzeb Produkta, chętniey w swym Kraiu sprzedawać, niżeli dozwolić swemu Chłopu wieść za Granicę, aby Produkt w Gallicyi zbywał, i razem do zostania tam zachęcał się.

Z tego powodu iest prozbą naszą Nayiaśnieyszy Panie, i Prześw: Rado Nieustaiąca, aby Pułk Jmci Pana Bielaka, na Pograniczu Powiatow Włodzimirskiego i Łuckiego niedopuszczał Emigraty; (b) niemniey na

(b) *Do przyczyn* Emigraty *Poddaństwa w tym Memoryale wymienionych, czy nie możnaby przydać i tey, o której* Autór Uwag nad życiem Zamoyskiego *namienia na Karcie* 212. *w te słowa:*

„*Polszcze nie Ziemi, ale Ludzi braknie* —

na zabeśpieczenie Osob, i Maiątków Obywatelskich na Ziazdach kontraktowych w Dubnie, w Łucku, i Powiecie Krzemienieckim, miał swoią stosowną do rozległości Powiatów Konsystencyą. Ze zaś opłata Onego zaszczu-

---

„*Tak sobie rozmyślaiąc, spostrzegłem ku*
„*Polskiey stronie pod górą na dole, by-*
„*dła, koni, wozow, Kobiet, Dzieci, i*
„*Męszczyzn gromadę. Widząc tamże*
„*rozległy na milę zapust, po którym or-*
„*nych niekiedyś zagonow wznosiły się ie-*
„*szcze grzbiety, domyślałem się, że to*
„*iest nowa Obsada. Pobiegłem ku niey*
„*z radością, błogosławiąc, chciałem iey*
„*życzyć szczęśliwego początku. Moia ra-*
„*dość trwała niedługo: usłyszałem, że*
„*to są Ludzie, którzy uciekaią z Pol-*
„*ski za Granicę, z tych przyczyn: że*
„*złych mieli Panów, na których sprawie-*
„*dliwości nie maią; że Chłop Polski wię-*
„*kszy daie Podatek, niżeli Chłop Zagra-*
„*niczny; że za Granicą sprawiedliwość,*
„*obronę, i beśpieczeństwo ich stanu Czło-*
„*wiek odbiera; Przychodnie Podatku ża-*
„*dnego przez lat* 10. *nie płacą, i ich*
„*Dzieci do Zołnierzy brane nie będą* &c.
„ — *Z żałością mówiłem do nich: A kuom*

zaszczupła, do skupowania Furażów iest niedostarczaiąca w tak drogim czasie, przeto raczy Nayiaśnieyszy Pan z Prześ: Radą obmyślić Onemu, albo dodatek do zwykłego Zołdu, albo zaleci Kommissyi Skarbu Koron: zało-

---

„ się uskarżycie, ieżeli wam nie dotrzy-
„ maią tey obietnicy? Odezwało się kil-
„ ka razem: W tym Kraiu nie dotrzy-
„ mać nam Słowa, może tylko ieden Mo-
„ narcha, w Polszcze każdy Szlachcić. —
„ Na to odpowiedzieć nie umiałem. Szczęść
„ wam Boże rzekłem tylko, a w przeci-
„ wną od nich drogę idąc, tak myślałem:
„ Nierozumnym byłby ten Prawodawca, który
„ niedostatek Ludzi do obsadzenia Kraiu
„ wielkiego maiąc, a Zawoiowania tey
„ Ziemi od mocnieyszych Narodów lękaiąc
„ się, czyniłby trudności wielkie do Roz-
„ mnożenia, czyli do Małżeństwa swoim
„ współ-Mieszkańcom; i zakazałby Pra-
„ wem nabycia Własności na tey Ziemi,
„ wszelkiemu innemu Człowiekowi, oprócz
„ swych Dzieci. Głupi łakomiec, tego
„ drugim nie życząc, czego ani sam poieść,
„ ani sam obronić nie może, wszystko
„ utraci.

założenie Magazynu Kraiowego, z którego i ten Pułk Zbożem i Furażem mógłby bydź zasilony. Drugą

A ia też do tego istotnego wyrazu przydam ieszcze Przykład bardzo stosowny następuiący:

Miałem w tym czasie bez-Jmienne doniesienie z Woiewodztwa Wołyńskiego, że tam pewny Pan, nietylko że zawsze tak nieludzko postępuie z swemi Poddanemi, iż arbitralną swą Mocą, ćwiczy, katuie, więzi, aż do zgnicia, a często i śmierci, ale nawet w teraźnieyszych Karystyinych czasach, gdy iego Poddaństwo od dawna iuż nic niema Chleba, a sam od kilku lat ma ieszcze stoiące Sterty Zboża, nieratuie ich Chlebem, ale tylko po miarce Braby pozostałey od Bydła i Swiń, ledwo dozwala na iedną Chatę; a z tego pono Lud iego po Wsiach czarny iak ziemia, i spuchły, przestrasza przeieżdżaiących mniemaniem choroby iakiey. Jeśli więc więcey ieszcze iest takich Przyiacioł ludzkości nad Poddanemi, ale Bliźniemi swoiemi, cóż za dziw, że Emigrować muszą tam, gdzie znachodzić mogą przytulenie, i wyżywienie Ludzkie.

Drugą iest Proźbą naszą, aby Kommissya Skar: Kor: baczna na Kraiowe przypadki przed dwoma laty, dla zapobieżenia grożące-

---

Zdaie się więc, że ukazana Poddaństwu Ludzkość, więcey wstrzyma od Emigraty onych, aniżeli naywiększa moc Broni — Spodziewam się, że Poddani, Potockiego *Woiewody Ruskiego* — Małachowskiego *Kanclerza Koronnego* — *Xcia* Sapiehy *Kanclerza Lit:* — Chreptowicza *Podkancl: Lit:* — *Xcia* Poniatowskiego *Podskarbiego W. Lit:* — *Xcia* Czartoryiskiego *Stolnika Lit:* — X. Brzostowskiego *ex-Referendarza Lit: nie Emigruią, bo maią Ludzkie z sobą obchodzenie się, i pewność Maiątków i Osoby swoiey Ta Ludzkość, te rządne i rozsądne Gospodarowanie, iak warte są naśladowania od wszystkich, tak będą w poźnieyszych Miesiącach* Dziennika *dla wzoru w szczególności wypisane, iako iuż po części wiadome* Dziennikowi. *Są i inni Obywatele w podobney Ludzkości postępuiący, lecz że ich postępki dokładnie nie są ieszcze wiadome* Dziennikowi, *przeto oczekiwane będą do czasu nade-*

żącemu Głodowi, zakładaiąca Magazyny, i teraz w tym daleko ieszcze krytycznieyszym czasie, Woiewodztwo Wołyńskie wzywa W. K. Mości Pana Miłościwego, iako Oyca Oyczyzny pełnego litości, abyś raczył wraz z Prześw: Radą Nieustaiącą, skłonić Kommissyą Skar: Kor: do podobnego dawnieyszemu przedsięwzięcia, w mieyscach dogodnych dla Kraiu i Woiewodztwa naszego, założenia Magazynów (c) z których dla Obywatela nie maiącego iuż ku wyżywieniu zasilenia, dla Woysk

słania od kogo, i podobnież w tym Publicznym Piśmie *umieczczone zostaną, bo iak ci, co przez nieludzkie postępowanie z Poddanemi, warci są Publiczney obydy, że pomnażaią Depopulacyą, tak ci, co litościwie obchodzą się z Poddanemi, warci są Publiczney i wieczney Pamięci, że przykładaią się do powiększenia Ludności Kraiowey, tak wielce w nie-Ludnym Kraiu naszym potrzebney.*

(c) *Ponieważ dotąd na żądanie Woiewodztwa Wołyńskiego, Kommissya Skar: Kor: nie założyła Magazynu, więc i spodziewać się iuż niemożna założenia; zaczym w takim*

Woysk narodowych, i innych okoliczności, stosowna do sytuacyi Kraiowey nastąpić może dogodność; bo ieżeli w pierwszey nie w tak wielkiey potrzebie doświadczonego Dobrodzieystwa używać, teraz potrzebniey-si dla nie dostatku Skarbu niebędziem mógli, lubo Grosz Publiczny nayszacowniey, bo na oca-

Przypadku, zdaie się, że mogłoby same Woiewodztwo złożyć się, i założyć Magazyn, maiące tylu Znakomitych, gorliwych, i maiętnych Obywateli, sam W. Krzucki, *z pomiędzy Delegowanych do przełożenia żądań Woiewodztwa Wołyńskiego w Memoryale ninieyszym zaiętych, będąc w Warszawie podczas swey Delegacyi, miał oświadczyć Kommissyi Skarbowey, wymawiaiącey się, że do założenia Magazynu niema Pieniędzy, chęć pożyczenia* 300,000. *Złł: Pol: bez Procentu. Ta chęć tak chwalebna, gdy nie była przyięta dla niemożności Kommissyi zaciągania Długów, czy nie mógłaby bydź oświadczona Woiewodztwu swemu? za którym Przykładem, może pośliby i inni, a tym sposobem z samego Patryotyzmu, bez uciążania Poddanych nowym Podatkowa-*

ocalenie życia Mieszkańców użytym bydź nie miał; niech przynaymniey ta Magistratura, która bacznym Rządem ma Prawo do szacunku i ufności Narodu, raczy zlecić umocowanemu od siebie znoszenia się z Obywatelami, tak względem odbierania Zbóż, umawiania Ceny za nie, odprzedawania komuby potrzeba było, odbierania za sprzedanie Pieniędzy, i powrócenia, co komu za przystawione Produkta należeć będzie. To wszystko stosownie do układu Woiewodztwa naszego na Zieździe za powrótem Naszym nastąpić maiącym, Obywatele Woiewodztwa Wołyńskiego tyle, ile będą mógli z gorliwości Obywatelskiey dać swoiey Pomocy ni eubliżą.

Głos

---

niem, mógłby stać się Fundusz znaczny, do założenia żądanego Magazynu.

Te życzenie Dziennika *może iuż iest i zapożne, bo może dotąd co podobnego i uczyniono, lecz nieszczęście, że o tak pożytecznych wiadomościach trudno wiedzieć, a zatym i uwiadomić Powszechność przez Pismo Publiczne, iest trudno, która dla takiey głuchości bardzo wiele szkoduie, a niepowinna bydź, przynaymniey w wewnętrznych Czynnościach Kraiu, tak głuchą.

Głos i ięk Ludu poruczaiącego się dla uszczęśliwienia swego Berłu Twemu Miłościwy Królu, niech do Trónu Twego przeydzie, niech ta ufność, którą Narod w Wyborze Was Zacni Mężowie składaiący Radę Nieustaiącą, położył, skutkiem prozb naszych uwięczoną zostanie.

Pozwol Nayiaśnieyszy Królu P. N. Miłł: aby dni Poddanych Twoich przedłużone, losy Obywatelów ubeśpieczone, nosiły Cechę dobroczynney opieki Pańskiey, i światłey Przezorności Prześwietney Rady, a współ-Ziomek spokoynie na łonie Familii spoczywał, Kmiotek lemieża nieporzucaiący, w domowych beśpiecznie zostawał zakątach, i w potomkach swoich następnym Wiekom podawał Pamięć Dobrego Króla.

Jak się zaś spodziewać mamy nadziei pomyślnego Prozb przez Nas zaniesionych skutku, tak o względney Rezolucyi przyśpieszenie, z nayglębszym uszanowaniem dopraszamy się — Waszey Królewskiey Mości P. N. Miłł: wierni Poddani — i Prześwietney Rady Nieustaiący naynizsi słudzy — *Axak Podstoli Włodzimirski, Antoni Leduchowski Woiewodzic Czerniechowski, Jgnacy Krzucki.*

Acz w powszechności z tego Autentycznego Memoryału dowiedziawszy się o Karystyi Wołyńskiey, równą zdaie się bydź potrzebą wiedzieć i o Karystyi Woiewództw Podolskiego i Ukrainskich; iaką więc ma *Dziennik* z Raportów Targowych wiadomość, taką kommunikuie.

— Targ Miasta *Kamieńca Podolskiego* w Tabelli znayduiący się, że był w ostatkach Miesiąca Stycznia, zaświadcza *Piotr Walański* Radca *Kamieńca Podolskiego* — I oprócz Tabelli to ieszcze donosi.

		Złł:	Gr:
Kukurudzy czyli Pszenicy Tureckiey -	*Korzec*	8.	-
Kartofli - -	Ditto	4.	-
Marchwi - -	Ditto	1.	15.
Rzepy - - -	Ditto	1.	15.
Buraków - -	Ditto	1.	-
Maku - - -	Ditto	20.	-
Miodu prząś: z woszczyną	*Garniec*	3.	15.
Ditto czystego patoki	Ditto	6.	. -
Miodu od Garcy 32.	*Półbec:*	108.	-
Masła od Garcy 6.	*Faska*	24.	-
Jndyków dobrych	*Sztuka*	3.	-
Ditto podłych, lub Jndyczek - - -	Ditto	1.	15.

Gęsi

		Złł:	Gr:
Gęsi karmnych żywych	*Sztuka*	1.	10.
Kapłonów karmnych	Ditto	-	25.
Kur dobrych - -	Ditto	-	20½
Prosiąt - -	Ditto	1.	-
Słoniny dobrey -	*Połeć*	14.	-
Ditto podłey -	Ditto	8.	-

— Targ Miasta *Zytomierza* w Tabelli znayduiący się, że był ten sam w Miesiącu Lutym, co i w poprzedniczych Miesiącach, zaświadcza *Lawendowski* Proconsul Miasta *Zytomierza*.

— Targ Miast *Tulczyna* i *Mochylowa* w Tabelli znayduiący się, że był w Miesiącu Styczniu, zaświadcza *Wilski* Poczmistrz J. K. Mci Miast *Tulczyna* i *Mohilowa*.

— Targ Miasta *Białegostoku* znayduiący się w Tabelli, że był w Miesiącu Lutym, zaświadcza *Topolski* Poczmistrz tameczny.

—Targi

— *Targi Prowincyi Litewskiey.*

— Targ Miasta *Wilna* w Tabelli znayduiący się, że był 28. Stycznia, zaświadcza *Przemieniecki* Woyt Wileński — I oprócz Tabelli, to ieszcze donosi.

		Złł:	Gr:
Miodu przaśnego -	*Beczka*	50.	-
Soli Hiszpański Krolewiec:	Ditto	40.	-
Ditto szarey -	Ditto	36.	-
Sledzi Gottemburskich	Ditto	44.	-
Smoły Sledziowka -	Ditto	12.	-
Chmielu szczypanego	*Kamień*	10.	-
Oliwy zieloney -	*Funt*	1.	12.
Zelaza Szwedz: od Fu: 40.	*Sztaba*	11.	-

Oprócz tych Gatunków, że inne nie były specyfikowane, znać, że albo na tym Targu nie były, albo ieżeli były, to w dawnieyszey Cenie zostawały.

— Targ Miasta *Brześcia Lit:* w Tabelli znayduiący się, że był w Miesiącu Lutym, zaświadcza *Tarnawiecki* Lantwoyt *Bzreścia Litewskiego.*

— Targ Miasta *Pińska* w Tabelli znayduiący się, że był w ostatkach Stycznia, zaświadcza *Lwowicz* Lantwoyt Miasta J. K. Mci

Pińska

Pińska i Pisarz Cełł W. X. Lit: — I oprócz Tabelli to ieszcze donosi.

		Zł: Gr:	do Zł: Gr:
Masła od Garcy 6.	*Faska*	24. -	- -
Miodu przaśnego od Garcy 14.	*Wiadro*	50. -	- -
Jay - - -	*Kopa*	1. 18.	- -
Serów - - -	Ditto	18. -	32. -
Jndyków - -	*Sztuka*	3. -	- -
Jndyczków -	Ditto	2. -	- -
Gęsi - -	Ditto	2. -	- -
Kaczek - -	Ditto	1. -	- -
Kapłanów -	Ditto	1. 15.	- -
Kur - - -	Ditto	- 20.	- -
Cieląt dobrych	Ditto	8. -	- -
Cebuli - -	*Bunt*	1. 10.	- -

— *Wiadomość o ustaniu Liweranstwa Moskiewskiego na Zboże w Pińsku.*

TEenże JP. *Lwowicz* donosi, iż Liweranci Rossyiscy, lubo wielką Partyą Zakontaktowali Zboża w Powiecie Pińskim, iednak te tylko odbieraią, na które dali zadatek, i one w Klasztorze Leszczyńskim z sypuią. Dalszego zaś zakontraktowanego Zboża opłacać nie maią. Co ieżeli się nie od-

mieni, spodziewać się można Ceny na Zboże pod Wiosnę niższey, niż w Jesieni była.

— Targ Miasta *Mińska* w Tabelli znayduiący się, że był w Miesiącu *Styczniu*, zaświadcza *Tarankiewicz* Burmistrz Miasta J. K. Mci *Mińska*.

Zainformowawszy się nieco z tych pomienionych Targów, iaka iest Drożyzna w Kraiu, zostaie ieszcze zastanowić się nad Drożyzną Targów Zagranicznych Miast tych, z któremi Handel zwykła Polska prowadzić; ażeby można było wcześnie przed zaczęciem Fryoru przekonać się, gdzie będzie lepiey przedać swe Zboże, czy w Kraiu? czy za Granią? Do czego następuiący Artykuł może będzie iakąkolwiek pomocą.

II.

II.

O Targach i Handlu Zagranicznym.

— *Uwaga* Dziennika *nad szkodliwością dla Kraiu wywozu w tym Roku Zboża Zagranicę.*

D*ziennik Handlowy* chcąc uczynić wygodę Powszechności, w uwiadomieniu Targów Zagranicznych Portowych Miast z Polską, oczekiwał takowey wiadomości od Konsulow Polskich maiących zalecenie od Nayiaśnieyszego Pana, udzielania tych wiadomości, a że dotąd tey ich czynności nie mógł się doczekać, dla przyczyn iakichściś samym tylko im wiadomych, przeto przymuszony był zasięgać podobney wiadomości od Kupcow niektórych maiących Korespondencye swoie z temi Miastami. — Z tych Korespondencyi, co Poczta inne, a często przeciwne sobie wiadomości zaymuiących, tę tylko wyczerpnoł wiadomość.

Ze w *Gdansku*, *Elblągu*, i *Królewcu*, daleko w tańszey Cenie iest Zboże, aniżeli w Polszcze, i że niespodziewaią się na

Wiosnę podwyższenia onych, z przyczyny, że mało przychodzi Kommissów Zagranicznych, a w Spichrzach swoich maią ieszcze podostatkiem, a szczególnie Pszenicy. — Choćby więc i zdarzyły się iakie nowe Zagraniczne Kommissa, to nimby zapasy dawnieysze wypróżniły, o nowe nie bardzo staranoby się, chyba za tanią Cenę, z wielką szkodą przedaiącego Polaka, a na oślep do nich wiozącego.

Te ostrzeżenie, że w Zagranicznych Portowych Miastach daleko iest tańsze Zboże, aniżeli u Nas, powinnoby zdaie się nie iednego zastanowić, albo przynaymniey dać okazyą do zasiągnienia dokładnieyszych w tey mierze wiadomości, ale ledwo nieozakład póyść możnaby, że więcey będzie tych, co ani temu ostrzeżeniu wierząc, ani pewnieyszych zasięgaiąc, na oślep ostatek Zboża z Kraiu wywiozą, i zabezcen wedle Arbitralney Cudzoziemskiey i Miary i Cła sprzedadzą, a to dla tego, że choć mniey, ale razem wziąść mogą Pieniędzy, czego u nas w Kraiu przy szczupłym Skarbie Publicznym i na co innego obróconym, przy nie znaydowaniu się żadney ogromney Kompanii, którąby mieć taki Kapitał mógła, iakiby wystarczył do zakupienia zbywaiącego

od

od potrzeb Obywatelskich Zboża, i zsypania onego w Magazynach, bydźby powinnych w uyściu Spławnych Rzek, nieznaydzie.

Jednakże Obywatel, chociaż nieznaydzie tak potrzebnego w Kraiu Naszym porządku, mógłby się ieszcze ratować, i bez straty tak znaczney swoiey, i bez zguby tak wielkiey Kraiu, tym sposobem.

Z Raportów Targowych Autentycznych w *Dzienniku* znayduiących się, widzieć można, że Kray od całey tey Sciany, gdzie tylko Woyska Austryackie i Moskiewskie dotykaią, sprzedawać może Zboże w bardzo wysokiey Cenie, i w sprawiedliwey mierze, bez boiaźni nawet zdzierania na Cłach, a zatym od całey tey Sciany, spodziewać się trzeba, że Obywatele na Wiosnę Spławiać nie będą do Prus, ani *Wisłą*, ani *Pilicą*, ani *Wieprzem*, ani *Bugiem* Zboża; co większa, sami nawet przez tak łatwą Sprzedaż, ogołociwszy się z Chleba, szukać go będą około Warszawy, przeymuiąc Statki w uyściu Rzek *Wisły*, *Bugu*, i *Narwy*, i sama *Warszawa* niemaiąc z góry *Wisły* i *Pilicy* dodanego sobie Zboża, potrzebować będzie z okolic swoich i z dołu *Wisły* dostawienia, zwłaszcza niebędąc zapaszoną w znaczne Magazyny, bo się ociąga ieszcze na tańszą Ce-

Cenę. — Gdy więc od całey Sciany *Austryackiey*, niemożna spodziewać się nic Spławu Zbożowego do Prus, Obywatele poniżey Warszawy, zapewne bez wywozu tak szkodliwego za Granicę, sprzedaliby dobrze w Kraiu, a ieszcze gdyby się odważyli probę zrobić założenia Magazynów — Jednego w *Warszawie*, iakim iest Kompanii *Kontraktowey* w *Dzienniku drugo-rocznym* fol: 702. wyrażoney — Drugiego w *Zakroczymiu* iako uyściu Rzek *Bugu*, i *Narwy* do *Wisły* — W tych Magazynach składać tylo swe Zboża od potrzeby zbywaiące, a ledwo niezaręczyć możnaby, że wszystkie te złożone Zboża, niedoczekałyby się nowego, i rozkupione zostały, tak od własnych Obywateli, iako nawet i od Zagranicznych: bo Prussy niedoczekawszy się nic z Fryoru teraźnieyszego, a Zapasy, które maią wyprzedawszy za Morze, lękaiąc się uczynić Zamorskim swym Kommissantom zawodu i wstrętu, samiby do tych dwóch Magazynów przyieżdżali, i kupowali; nie wedle iuż swych kilka razy na dzień odmieniaiących się Arbitralnych Targów, Arbitralney Miary, i uciążliwego Cła; ale byśmy My im sami Targi dawali, stosowne do teraźnieyszey Karystyi, wedle miary sprawiedliwey, a Cła Pruskie może dla

nich

nich nie tak byłyby uciążliwe, iak dla Nas. (d)

Zaprzykładem tak pożądanych a uszczęśliwiaiących Kray Nasz Magazynów, może z czasem i w *Kownie* iako w uyściu Rzek *Niemna*, *Wilii*, i *Swiętey*, uformowałby się podobny Magazyn.

Jeśli zaś nie imiemy się tego iedynego sposobu uratowania Oyczyzny Naszey od Głodu, tuż tuż za Karystyą teraźnieyszą dybiącego, przez założenie takowych Magazynów; a na oślep wywieziemy resztę Chleba z Kraiu, od Sciany tylo Pruskiey ieczcze pozostałego, bądźmy pewni, że Chlep spodziewany nowy, Głod poprzedzi, bo Obywatele od Sciany Austryackiey i Tureckiey wyzuwszy się przez teraźnieysze wysokie Targi tameczne, przychodzić do nas będą z temi samemi Pieniędzmi, a My Emuluiąc z nie-

(d) *Tey uciążliwości przykład kładę tu z iednego tylko mieysca na Rzece* Warcie *doświadczanego, a znayduiącego się w* Dzienniku Pierwszo-rocznym *fol:* 495 *Który przeczytawszy, każdy się zdziwi, iak ieszcze może Polska utrzymać, Handel z Prusami po* 30. *i* 60. *nawet Procentów płacąc od niektorych Gatunków.*

z niemi w równey potrzebie, zrobiemy, tu podobną im Drożyznę — Za Drożyzną nastąpi u Nas taka, iaka u nich teraz iest Karystya, a za powszechną natenczas w Kraiu Karystyą, pewny Głod. — Głod zaś do czego nas przymusi, o to abyśmy iechali do Prus, i odkupywali te same Nasze bez Cennie teraz przedane Zboże, wedwóynasob drożey, a może i weczwornasób, a przezto sprowadzilibyśmy tę Klęskę na Nas, ktorey Przodkowie Nasi doznali, iak Uniwersał Rady Nieustaiącey, radzący wstrzymanie wywozu Zboża za Granicę, wydany w Roku 1785. Listopada 22. o tym naucza.

W następuiącym Miesiącu spodziewa się *Dziennik* przysłużyć obfitszemi Wiadomościami Handlu Zagranicznego, a teraz przystępuie do Artykulu Fabryk.

III.

O Fabrykach Kraiowych.

W Poprzedzaiącym Tomiku przez omyłkę Drukarni niedokończony został ostatni Punkt Ordynacyi Departamentu Policyi względem Złotników Warszawskich, które teraz dodaie się iak następuie.

—Re-

— *Reszta Ordynacyi Departamentu Policyi względem Złotników.*

12*mo*. „ Przestępuiący tę Ordynacyą
„ Probierz Menniczny do Kommissyi Rze-
„ czypospolitey Skarbu Koronnego , Próbierz
„ Mieyski , Złotnicy , y podiakimkolwiek na-
„ zwiskiem wyrabiaiący Złoto i Srebro, do Są-
„ dów Miasta Starey Warszawy , Zydzi Szey-
„ darze do Sądow Marszałkowskich Koron-
„ nych , a pod niebytność J. K. Mci do Grodu
„ Warszawskiego *ex Termino tacto* zapozwa-
„ ni , i podług Prawa karani będą. Dan w
„ Warszawie na Sessyi Departamentu Policyi
„ Dnia 11. Miesiąca Października 1787. R.

Kazimierz RACZYNSKI
Marszałek Nadworny Kor: mp. (L.S.)

Winc: KOZŁOWSKI *Sekr: Dep: Pol:*

— *Zapytania Ukraińskie do Fabryki Płóciennney Łowickiey , względem Kompletu Akcyi tey Fabryki , i względem Lnu Ukraińskiego.*

1*mo*. Pod Datą 30. Stycznia z *Berdyczowa* , zapytuie się pewny Urzędnik Kiiowski przez

przez *Dziennik Handlowy*, ieśli do Liczby Akcyi Fabryki Łowickiey Płócienney, ieszcze mieścić się kto może? przez zakup iakiey Akcyi? czyli też iuż iest Komplet?

2*do*. Pod Datą 1. Lutego z *Zytomierza* — Lawendowski Prokonsul Miasta *Zytomierza*, zapytuie się Jmieniem Obywatelów tuteyszego Woiewodztwa, ieśli Frabryka Płócienna Łowicka potrzebuie w znaczney Partyi Lnu? tedy tu w Okolicach tego Miasta do Kilkunastu Tysięcy Kamieni można dostać, płacąc o 40. Funtach Kamień Złł: 6. i 7. osobliwie w tych Domach gdzie Piliponi maią swoią osiadłość.

— Odpowiedź na te Zapytania.

1*mo*: *Co do Liczby Akcyi*, ieszcze niemoże dać się teraz zupełna Jnformacya, czy iuż iest Komplet Akcyi, czy też iest ieszcze co do zbycia, ale w następuiącym Miesiącu da się zupełna odpowiedź.

2*do*. *Co do Lnu*. Kompania zawsze go potrzebuie, przez obowiązek szuka tylko, gdzie przy rownym gatunku dostać go może w tańszey Cenie, — Ma rzeczona Kompania iuż zróżnych Kątow Kraiu Jnformacye z Probkami, i dokładną Kalkulacyą o Lnie,

i co

i co do 'iego Ceny na mieyscu, i co do Wagi redukuiąc mieyscowe Wagi, na Kamienne znane, i co do Transportu, kiedy z czasem ten Towar mógłby bydź do Łowicza przesłany — Uczynione z Zytomierza Propozycye z dokładnym opisaniem tych 3. Artykułów, to iest: Ceny z gatunkiem, Wag, i Transportu, z czasem determinować mogą Kompanią do zawarcia Kontraktu o Len w tamteyszych Okolicach.

Dziennik Handlowy życzy Obywatelom Kiiowskim, używania Spławnego Transportu, Lnu z Kiiowskiego do Łowicza, iako daleko tańszego i wygodnieyszego. — Transport zaś Spławny z Zytomierza aż do Łowicza może bydź bez żadney przerwy, to iest: z Zytomierza Rzeką *Teterową* z wodą do *Prypeci*, *Prypecią* przeciw wodzie do pół *Kanału Muchawieckiego*, od pół *Kanału Muchawieckiego*, *Bugiem* do *Wisły* z wodą, *Wisłą* do *Bzury* z wodą, *Bzurą* do *Łowicza* przeciw wodzie.

Gdyby zaś te Statki przystawiwszy Len, na próżno w Łowiczu niezostawały się, a przez to znaczney straty na nich Obywatele nieponosili, możnaby na tych Statkach nazad prowadzić, albo Płótna z Fabryki Łowickiey, albo inne Towary z Łowicza lub

War-

Warszawy nabrane takie, iakie byłyby potrzebne w tamtym Kraiu, tym sposobem i z tey okazyi wszczołby się pomału wewnętrzny Handel bardzo profitny, zwłaszcza za maiącym się wydoskonalić Kanełem Muchawieckim niebawnie.

IV.

O Transporcie Spławnym.

Miasto opisania zdatności Spławu z Brzeskiego i Pińskiego w dwie Strony, ku *Wiśle*, i ku *Dnieprowi*, kładzie się przykład możności takowego Spławu, z następuiącego Proiektu.

— *Proiekt przystawienia kilka Tysięcy Korcy* Zboża, *i kilkaset Garcy* Dziegciu, *z Brzeskiego i Pińskiego, Wodą do* Warszawy *lub na* Dniepr.

Posyłam WMPanu Punkta, pod któremi mógłbym zawrzeć Kontrakt, na tysiąc, lub dwa

dwa Tysiące Korcy Zyta: na Pięćset Korcy Owsa, i na Trzysta Korcy Jęczmienia; które do Wiadomości Publiczney podać upraszam.

Obowiązki, które wkładam na siebie, są następuiące:

Ze Tysiąc lub dwa Tysiące Korcy Zyta powinien będę, i niezawodnie przystawię do *Warszawy* pod Most, lub też i na Solec, czyli Szulec, na Dzień naydaley 20. Miesiąca Maia Roku ninieyszego 1788. Równie i wyrażoną wyżey Partyą Owsa, i Jęczmienia, w Ziarnie czystym, bo młynkowanym, ważnym, zdrowym, niestęchłym, na Miarę Korca Warszawskiego, trzymaiącego 32. Garce Królewskie. Ludzie moi mierzyć z naysprawiedliwszym strychowaniem będą.

Za niedotrzymanie któregokolwiek z tych Punktów, do każdego Sądu Pozwanym, i stawić się obowiązanym będę.

Na wzaiem chcę mieć oczewistą pewność Opłaty, za cały ten Towar, lub w Części nabyty; po Cenie:

		Złł:	*Gro:*
Za Zyta -	*Korzec*	17.	——
Za Owsa -	Ditto	6.	15.
Za Jęczmienia	Ditto	11.	——

Za-

Zaraz gotowemi Pieniędzmi, w Złocie ważnym obrączkowym Holenderskim, rachuiąc każdy po Złł: Pol: 18. po zakończonym wymierze Partyi Zakontraktowanego Zboża.

Zadatek też na to Zboże w Summie 300. Czer: Złł: ma bydź zaraz po zawartym Kontrakcie złożony w ręku iakiego Bankiera pewnego. Który to Zadatek, za pokazaniem się moich Statków ze Zbożem pod Warszawą, ma mi bydź nieodwłocznie do Rąk oddany, przed zaczęciem wymiaru Zboża, po którym zakończonym, Klucze od tego Szpichlerza czy Magazynu, gdzie Zboże złożone będzie, wziąść do siebie, i trzymać ie dopóty będę, do póki reszta należytości oddana mi nie będzie.

Jnaczey bowiem Zadatek dany przepadać, dla próżnie przezemnie poniesionego kosztu w przystawieniu tego Zboża do Warszawy. I Ja czekaiąc naydaley do 30. Maia Roku teraźnieyszego 1788. Opłacenia resztuiącey kwoty, Zboże moie nazad na Statki zabrać będę mocen, i wolen, bez żadney od nikogo przeszkody.

Ostateczna Ugoda, i że wzaiemnemi podpisami Kontrakty Listownie pod Adressem do Brześcia Lit: zawarte bydź mogą.

Przy-

Przystawienie tey Partyi Zboża może bydź i na Rzekę *Prypeć*, i do Kijowa na *Dniepr*.

Na Partyą od kilkuset Garcy *Dziegciu*, ieżeliby się iaki Kontrahent znalazł po 54. Grosze Garniec płacąc, przystawić obowiązałbym się — Dat w Warszawie 1788 Roku w Styczniu. — *Brześcianin*. — Referencya o Adres, do *Dziennika Handlowego*.

V.

O Transporcie Lądowym.

O Tym Artykule dla szczupłości mieysca nic się teraz nie kładzie.

VI.

O Jarmarkach i Kontraktach.

I O tym Artykule dla podobneyże przyczyny, nic się teraz nie kładzie — Prócz że 19. Marca przypadaią naysławnieysze Litewskie Kontrakty w *Mińsku*.

VII.

O Miastach Kraiowych.

— Dalszy ciąg Numerowania Warszawy.

130. *Ulica Bonifraterska.*

Nro:

2157. D. P. Piątkowskiego.
2158. D. Nobis.
2159. Mag: Ur: Frebenowy.
2160. D. Bialińskiego.
2161. D. Ur: Starczewskiego Maj: Gwar: P. Kor:
2162. *Pałac W. Szymanowskiey Podc: War:
2163. D. Sukces: Staniszewskich.
2164. K. JW. Grafa de Unrug.
2165. Offic: i D. Ur: Waligurski.
2166. D. Ur: Koiena C. S.
2167. ✠Kościół i Klasztór XX. Bonifratrów.
2168. Plac Ur: Słomińskiego.
2169. Karczma P. Chęcinskiego.
2170. Plac Tarkowskiego.
2171. K. i Ceg: Ur: Solarego Architekta.
2172. K. i D. Adamskiego.
2173. D. Głębockiego.
2174. D. i Ceg: Kaffczyńskiego.
2175. D. Kopenschoffowy.

Następuie Ulica Czarna o czym poźniey.

VIII.

VIII.

o Dobrach do Przedaży, Zastawy, Arendy, i Summach, iakoteż o rożnych Negocyacyach.

—Dobra nowo podane.

—Dobra Dziedziczne mil 4. od Warszawy nad Bugiem w Górze leżące do Przedania.

DObra te Dziedziczne, bez-dłużne, w Possessyi Dziedzica zostaiące, mil 4. od Warszawy leżące w Nurskim, nad Bugiem Port swoy maiące po obu stronach Rzeki, z Lasami do Budowy sposobnemi—Łąkami—Jeziorami Rybnemi—Pastwiskami—Gruntami dobremi—z Poddanemi osiadłemi — Karczmami, i bydź ieszcze więcey mogącemi na wielkich przechodzących Gościncach—Zabudowaniami Dworskiemi, do sprzedania za Summę 80,000. Złot: Pol: a w tym Targ— Referencya względem tego do *Dziennika Handlowego*, gdzie i Inwentarz można widzieć.

—*Dobra Trzylatkow większy i mnieyszy w Ziemi Czerskiey do Przedania.*

Dobra te, lubo były w Roku przeszłym *Dziennika* na karcie 306. podane do Przedania, wszelako teraz ponawiaią się znowu, z przyczyny dokładnieyszego opisania onych, iak następuie, —*Trzylatkow* większey i mnieyszey— w Gruntach dobrych i obszernych w Ziemi Czerskiey leżący — Siana pięknego maiący podostatkiem — Lasu zaś tylko dla wygody Gruntowey — Sadzawek 4. — Stawisko iedno — Strumień ma obfity, na ktorym Młyna niemasz, ale znać, że bywał, i bydź może lub Wiatrak zwyczaiem tuteyszym — Karczem iest dwie. Trakt publiczny Furmański z Warszawy na Nowe-Miasto do Krakowa — Wysiewu Ozimego *præter propter* Korcy 136. Jarego Korcy 183. — Osady na obuch Wsiach Kmieci ciągłych sześcio-Dniowych 20. — Zagrodnikow trzy-Dniowych 6. — Kowal 1. Komornic kilka — Te Dobra o mil 7. od Warszawy leżące, są do Przedania za Summę 150,000. Złot: Pol: — Referencya do *Dziennika Handlowego*.

—*Wieś*

—Wieś Siemcichy w Woiewodztwie Płockim do Przedania.

Ta Wieś w Roku przeszłym *Dziennika* na karcie 528. podana była do Przedania, do którey Opisania, niestawało ieszcze takowey Wiadomości.

			Złote
Daniny czyli Czynszu na 2. Raty na Nayświętszą Pannę Gromniczną, i na Zielone Swiątki płacą wszyscy	- - -		1350.
Sypowego, Owsa Miarą Liebarską Korcy 13. lub za Niego	-		80.
Kapłunow 40. lub za Nich	-		40.
Gęsi 30. lub za Nich	- -		60.
Za Siano Dworskie	- -		90.
Z Karczmy Propinacyi	- -		200.
Paktu od Krow 10.	- -		200.
Słomy targaney Wozow		5.	
ditto prostey Pękow	-	70.	

Posługa.

Do Boru ieździć każdy Dni	-	3.
Chusty prać każdy - Dni	-	3.
Przędzy oprzęść do Płociennika Łokci		200.
ditto z Kraczkow zny oprzęść i zrobić Łokci	- -	40.

Końmi Posługa dwa razy do Roku.

Referencya do *Dziennika Handlowego*, gdzie i Inwentarz znayduie ſię tey Wſi wolny do przeyrzenia.

Z Inwentarza tego pokazuie ſię Zamożność i Siemieniſtość czyli ludność tey Wſi Poddańſtwa, a to z tey przyczyny: że Dziedzic ich W. *Kuczborſki* Szambel: J. K. Mci, nie uciąża, ale tylo ſamym Czynſzem i małą poſſugą kontentuie ſię, a zatym wart ieſt Publiczney Pochwały, i mieſzczenia ſię w liczbie powyżey namienionych pełnych ludzkości Panow nad Poddanemi ſwemi. Day BOZE! gdyby Przedaż tey Wſi niedoſtała ſię w ręce takiego Tyrana, ktoryby obrociwſzy Ich w Pańſzczyznę, potrafił z zamożnych, Siemieniſtych, trzeźwych i Goſpodarnych, uczynićby ubogich, nieludnych, piiakow i niegoſpodarnych — Dla pokazania tey Prawdy, że uciążliwe Pańſzczyzny niſzczą naywięcey Poddańſtwo, widzieć można będzie w przykładzie tey Wſi, teraz tak zamożney i regularnie opłacaiącey Czynſz, za lat kilka nędzną, ubogą, gdy nowy iey Dziedzic obróci w 6. Dniową Pańſzczyznę, i weźmie ią w kluby zwyczaynego ſwego Tyrańſtwa, przez co nietylko ſam taki Dziedzic na umnieyſzoney Intracie, ale i Kray na Depopulacyi ſzkodować muſi.

—*Kamie-*

— Kamienica na Ulicy Bednarſkiey do Przedania.

Ta Kamienica pod Nro. 2691. między Ulicą Bednarſką i Furmańſką ſytuowana, ieſt do Sprzedania, w którey zawieraią ſię — Sklep z Szufladami i Stołem ſtoſuiącemi ſię do Handlu Korzennego — za Sklepem Izba z Kominkiem, Piecem — Alkowa, z tey Izby Sień, Kuchnia, Drzwi do Piwnicy — Sień duża — Izba obok Sklepu ze dwoma oknami przeciwko Szynkowney — Izba Szynkowna — Sklep — Izba przy Sklepie — Izba czyli Pakamera — Pod tymże Mieſzkaniem 2. Piwnice wielkie na złożenie Win 300. Beczek obiąć mogące — Wſchody, à parte wydzielone — Piwniczki ſorſztowane dla Komorników.

Na pierwſzym Piętrze, dwie Izby malowane, z tych — Sala do Bilaru, lub Rekreacyi — za tąż Salą Pokoik narożny z Gankiem żelaznym — za tym Pokoikiem drugi Pokoik — Kuchnia wielka i widna — Sień duża — Ganek na tył — Izby 2. i Kuchnia — Mieyſca ſekretne na górze — Poddaſie, z ktorego można porobić Izdebki, ponieważ ſą i kominy — w Podwórku Izba murowana z Piwnicą — Studnia z wodą

zdro-

zdroiową — Drwalnie na Podworku do zamknięcia — Intraty czyniąca na Rok Czerw: Złł: 250. Referencya do tey Kamienicy Właściciela, mieszkaiącego w Ulicy Kapitulney pod Nro 538.

—*Dworek na Pradze do Przedania.*

Dworek na Pradze na *Skaryszewie* w Rynku Słodowym, blisko nad Wisłą do Przedaży za tanią cenę — z Zabudowaniem nowym — Stayniami — Wystawami — Szpichlerzami — Piwnicami murowanemi — Ogrodem — i wszelkiemi Porządkami do wygod należącemi, Dziedziczny J. P.P. Jaroszewskich. Referencya do Tychże w tymże Dworku mieszkaiących.

—*Kamienica w Warszawie na Ulicy Piwney do Przedania lub Zamiany.*

Ta Kamienica na Piwney Ulicy pod Nro. 99. sytuowana, o trzech Piętrach murowana, iest do Przedania każdego czasu. Ktoby sobie onę życzył nabyć, czy za gotowe Pieniądze, czy za Dom inny z obszernieyszym Mieszkaniem i ze Stayniami, za Przydatkiem zamieniać; lub na iaką pewną Faciendę, tedy ma się referować do *Dziennika Handlowego.*

IX.

IX.

O Rozrządzeniach Juryzdykcyi Kraiowych, i różnych Pismach i Proiektach &c.

Pod przypadaiący teraźnieyszy Post, może stosowna i potrzebna będzie Wiadomość o Taxie Juryzdykcyi Marszał: Kor: względem rożnych Ryb.

—Taxa Marszałkowska Koronna dla Cechu Rybackiego, w Roku 1776. postanowiona, a dotąd trwaiąca.

Taxa Ryb żywych.

		Zło:	Gro:
Szczupaki Warunki i Zawianki zwane płacić się maią -	*Funt* -		20.
ditto wzdłuż nad calow 16. aż do Łokciowego - -	Dto -		24.
ditto co nad Łokieć aż do nayprzednieyszego -	Dto	1.	-
Sendacz wielki i mały -	Dto -		26.
Rapy małey od Calow 10. aż do 19.	Dto -		7½.
ditto więkſzey od Calow 20. i daley w gorę - -	Dto -		10.

Wę-

		Gro:
Węgorz większy i mnieyſzy	*Funt* -	24.
Karp większy i mnieyſzy -	Dto -	18.
Leſzczyki naymnieyſze długości aż do Calow 11. - -	Dto -	$7\frac{2}{1}$.
Leſzcz ſrzedni od Calow 12. aż do 15.	Dto -	10.
Leſzcze głowne, co nad Calow 15.	Dto -	13.
Liny większe i mnieyſze -	Dto -	10.
Karaś większy i mnieyſzy -	Dto -	10.
Okoń większy i mnieyſzy -	Dto -	20.
Jeſietrzyny na Wioſnę -	Dto -	12.
ditto w Jeſieni - -	Dto -	18.
Jeſiotra Głowa, Chrząſtki, flaki, i inne drobne cząſtki -	Dto -	5.

Zamrożone zaś świeżo Ryby wſzelkie, połową taniey nad Taxę ninieyſzą przedawane bydź maią.

Tudzież to ſię przydaie: ażeby Rybacy nikogo nieprzymuſzali do kupowania innego Ryb gatunku, tylko, iakiego kto zechce, przedawać powinni.

Taxa ſłonych Węgorzy.

Węgorza ſłonego - - *Funt* po Gro: 18.

Ktorą to Taxę aby wſzyſcy ſprzedaiący Ryby ściśle zachowali, Kupuiącym Wagą ſprawiedliwą, obſerwuiąc wyżey Gatunki wyrażone przedawali; pod karą Grzywien 6. za pierwſzą

wſzą Kontrawencyą; za drugą Grzywien 12. i daley, mocno przykazuię; i ażeby każdy Rybak, Taxę ninieyſzą dla wiadomości Kupuiących, miał w Jatce wywieſzoną, pod tąż karą zaleca ſię — Dań w Warſzawie Dnia 15. Mieſiąca Marca 1776. Roku.

Stanisław Lubomirſki
Marſzałek Wielki Koron: (L.S.)

— *Objaśnienie Ordynacyi dla Cechu Rybackiego w Roku 1776. z Władzy Urzędu Marſzałkowſkiego Koronnego.*

1mo. Gdy Cech Rybacki mieści ſię w Jatkach przy Ulicy *Bugay* zwaney, i Ryby tam ſprzedaie, przeto aby inni Rybami, Sledziami, Stokwiſzami Handluiący, nawet i C ktorzy do Warſzawy z Rybami przyieżdżać będą (wyłączywſzy Tych, u ktorych po Sklepach znaydować ſię będą Sledzie) na tęż Ulicę *Bugay* nad Wiſłą ciągnącą ſię przenieśli ſię, i tam one ſprzedawali, a po innych Ulicach nierozpościerali ſię, pod karą Kontrawencyi przykazuie ſię.

2do. Ktoby obcy ſpławiał do Warſzawy Ryby dla przedaży Ryczałtowey, powinien obwie-

ścić

ścić Pana Starszego Rybackiego, a dopiero Ten ma się referować do Jmci Pana Instygatora Taxowego, i do Jego Prezencyi przybrawszy deputowanego Ławnika od Szl: Prezydenta Miasta Starey Warszawy, zrobi we dwoch dniach na Piśmie Kontrakt, i Regestr Maystrow Cechowych Ryb potrzebuiących spisze, a Przedawca wziąwszy *quantitatem* Kop tychże Ryb do proporcyi wystarczaiących, aby żaden nie miał krzywdy, wszystkich podzieli. Ten zaś Rybak, ktoryby dla siebie po Ryby o mil kilkanaście zapisał, zkontraktował, i do Warszawy sprowadził, ma tylko obwieścić Starszego Rybackiego, i Urodzonego Instygatora Taxowego, dla okazania Listowney prawdy; Rybami iednak takowemi dzielić się pomiędzy innych Rybakow, nie będzie obligowany.

3tio. Jeśliby zaś Gościnny przywiozłszy lądem lub spławiwszy wodą pod Warszawę Ryby, obwieścił Cech Rybacki, iż ma ie do sprzedania, a Cechowi Maystrowie w Targ nie wchodziliby, lub w zawarctiu Kontraktu, czas z Tym, co spławi wodą, dwudniowy, a z Tym, co sprowadzi lądem, od poranku do godziny 8. ku południowi przewlekliby, tedy

ten

ten Gościnny, obwieściwszy tylko Jmci Pana Instygatora Taxowego, do Jego upodobania lub hurtem, lub częściami Ryby sprzedawać, wolność mieć będzie.

4*to*. Ktoby zaś dla pokupu Ryb z Cechowych Rybackich, lub innych handluiących ważył się na drogi wyieżdżać, i od wiozących Ryby do Warszawy zakupować, lub iakimkolwiek sposobem przekupować, każdego taki Postępek za poprzędzaiącemi Probacyami u Sądu, gdy mu to dowiedziono będzie, winą 50. Grzywien ukarany zostanie — *Dań w Warszawie Dnia 15. Miesiąca Marca 1776. Roku.*

Stanisław Lubomirski
Marszałek Wielki Koronny (L.S.)

—*List III. P. K. do Atora Dziennika Handlowego R. 1788. w Materyach Handlowych.*

Stawiam się w słowie WPanu, a raczey Powszechności całey: Bo myśli, Uwagi i Zyczenia moie za pośrzednictwem Pisma WPana, staią się należytością Narodu. Są rzeczą iego Prawa. On iest Sędzią ich, on iedynym wykonywa-

nywaczem bydź może. Wymowiłem sobie że w przełożeniu tego, co myślę i czuię z okazyi czytania *Dziennika Handlowego*, nie przywiążę się do żadnego systematycznego składu, do żadnego pod cyrkuł kryślenia.

Niepamiętam teraz w ktorym to mieyscu Dziennika czytaiąc, byłem zastanowiony uwagą nad tym mniemaniem iakoby Rachunki i Bilanse Komor Celnych, mogły nauczach miary wiele z Kraiu wychodzi, i wiele w Kray wchodzi Pieniędzy.

Naprzód, pokiż to ludzie iedni za drugiemi gadaiący powtarzać będą, że bogactwem Kraiu są Pieniądze, to iest: te znaki bogactw, znaki rzeczy, ktorych Człowiek z potrzeby ku wygodzie lub roskoszy używa; kiedy rozum, doświadczenie, i na tych dwoch fundamentach zasadzone, prawdziwie mądrych ludzi pisma oświecić nas w tey mierze powinny były? Nie iest tu mieysce obszernieyszego przełożenia tey prawdy: Że Kray którego ziemia niewyczerpanym iest skarbem odradzaiącym potrzeby i wygody Człowieka, chociaż na kosztownych i zbytkowi dogadzaiących Towarach mu zbywa: chociaż nie ma Potozy i Peru Kray; od ktorego muszą inne Narody brać corocznie żywność, i rzeczy

do

fwych Fabryk potrzebne, a on fię bez ich wymyflow obeyść może, nadto ieszcze chocby i te wykwintne rąk Cudzoziemfkich dzieła kupował, byle bez ufzczerbku Rolnictwa, Kray mowię taki ieft rzetelnie bogatfzy, niż ow, ktorego właſna ziemia nie karmi, własna wełna nieodziewa, i t. d. ktory obfity w złoto i ſrebro muſi go wiele ſypać za Chleb i Mięſo, i gdyby mu Rolnicze Kraie zamknęły ſwe Spichlerze, ze wſzyſtkim ſwoim drogim Kruſzcem byłby o oſtatnią nędzę i głod przyprawiony.

Ale bliżey przyſtępuiąc do przedſięwziętey rzeczy; chyba ten ktory ſię nadzwyczaynem obrotem wywozow i przywozow niezaſtanowił, i nigdy nieroztrząſał z gruntu wſzyſtkim w tey mierze okoliczności, ten iedynie na rachunkach Celnych, Komor, na Bilanſach Skarbowych *Evekty* i *Invekty*, zaſadzać będzie ſwe zdanie około ſtanu Handlu, o korzyściah lub ſzkodach iego, dla ſwoiego Kraiu. Jedna tylko w tey okoliczności uwaga doſtatecznie pokaże, iak błędne ſą takowe kalkulacye, a ztąd uroione mniemania, bardzo częſto poważnemi ſłowy w Piſmach i mowach Ekonomiko-Politycznych powtarzane.

Ponieważ Importacya i Exportacya ſzacuię

ſię

ſię z Tax, czyli Taryff Komorowych, a Taxy nie mogą bydź rowne i dokładne dla wielu okoliczności w handlu zachodzących, z tąd wiele omyłek i błędow wynikać muſi w rachowaniu kwoty wchodzących Pieniędzy. Inna ieſt Taxa Produktow w Kraiu, a inaczey ſię przedaią za Granicą. Pieniądze liczą ſię podług Taxy, a wchodzą podług przedaży. Toż ſamo ſądzić należy o *Inwekcie* obcych Towarow, à kalkulacyi wychodzących z Kraiu Pieniędzy, kalkulacyi znowu zaſadzoney na Taxie w Taryffach wypiſaney.

Pròcz tego omylnego z Taryff kalkulowania wchodzących i wychodzących pieniędzy, wiele ieſzcze dokładności ubywa tym rachunkom, wiele fałſzywych zdań wynika i zdrugiey przyczyny, a ta ieſt uſtawiczne, rozmaite, nieochybne, przemycenia, mimo wſzyſtkich ſurowości i nawet ſrogości w zabieganiu onym, lub ich karaniu. Przeſzkoda ta poſpolita ieſt wſzyſtkim Kraiom, choćby iak ich zowią nayrządnieyſzym. I te przemycenia były i bydź muſzą wſzędzie i zawſze. Wypływa to z iſtoty rzeczy, bo tę rządności niezgadzaią ſię z prawem natury, Wſpo-

łeczeń-

łeczeństwach uformowanych zatrzymanym. (a)

Wielką i ważna materya, ktorey w tym mieyscu tykać niechcę. Może iaka okoliczność poda okazyą roztrząśnienia iey z gruntu i obszerniey. Tym czasem dla potwierdzenia uwag moich odsyłam Czytelnikow umieiących ięzyk Francuzki do Dzieła Pana *Neckœra* o rzeczach Skarbowych Francuzkich Tom II. Roz: III. Nikt lepiey nie znał tey części administracyi, nikt iey lepiey nie opisał.

Nic nie iest słusznieyszego nad narzekanie autora *Dziennika Handlowego* na nie exekucyą Prawa około iednostayności Miar i Wag. Jakaś iest na ustawy nasze fatalność, na ktorą wszyscy nasi naymędrsi dawni Pisarze Obywatelskim Duchem pobudzeni żalili się w Pismach swoich. Gdziekolwiek iest Materya Publiczna, gdzie nie wydaie się oczewisty i podręczny zaraz pożytek szczegolny, tam zaniedbanie i oboiętność wielka, zostawia naymędrsze ustawy w nieskuteczności! Jako wielka z tąd wynikałaby niewygoda,

---

(a) *Są w tey mierze wyborne uwagi w Dzienniku Przeszłorocznym . . . Godne są także czytania Maxymy Ekonomiczno Polityczne, zaczęte w Przeszłorocznych Pamiętnikach.*

goda, gdyby w Miarach i Wagach niebyła przepiſana iednoſtayność, tak wielkie nieprawości i ſzkody na lud zwłaſzcza uboższy ſpływaią z tego, iż to ſamo Prawo nakazuiące Woiewodom i Ich Namieśnikom dozor ſprawiedliwości w tey rzeczy, zaniedbane albo zgwałcone zoſtaią.

Słyſzę codziennie z żalem, iż po Miaſteczkach Zydzi, iakie chcą miary i wagi Mieſzczanom i Wieśniakom podſuwaią, inne większe gdy od nich kupuią, inne mnieyſze gdy im przedaią, że Łokieć i ſzale falſzuią, że kamienie zamiaſt gwichtow, iakie im ſię podoba bez znakow, ſwoim ſłowem zaręczaiąc, na ſzalę kładą, te i tym podobne ſzalbierſtwa bezkarnie popełniaią. A tego w Niebo wołaiącego grzechu przyczyną ieſt częſtokroć niedbalſtwo, zanic poczytanie urzędowych powinności niektorych Woiewodow i Podwoiewodzych, albo wyraźne niektorych Urzędnikow na to wyznaczonych pobłażanie wykrętom i oſzukanom Zydow, day Boże aby nieprawda była, iż ſą między niemi, ktorzy cudzą krzywdę przez naykryminalnieyſzą zbrodnią przedaią i ſtaią ſię ſpołecznikami i dowodcami złodzieyſtwa Zydowſkiego. Zapomnieli o Bogu! o ſumnieniu! o nieodbitym obowiązku powrocenia i krzywd nadgrodzenia! Jeſt ieſzcze iako

Urzę-

Pruska, Turecka, i Raguzanska moneta

Nro.		Walor
21. Pruskie talery		Zlt: 5. gr. 24.
22. Dwó złotowki –		Zlt: 1. gr. 27
23 Złotowki –		Zlt: — gr. 28
24 Pol Złotowki		Zlt: — gr. 14
25 Tynfy –		Zlt: 1. gr. 5
26. Szostaki		Zlt: — gr. 10

Walor.

27 Nowe tureckie talery. Zlt: 3. gr. 27

Nro: 28. Lewy – Zlt: 3. gr. —

29. Raguzańskie talery.

Zlt: 5. – gr. 16

Urzędnicy częstokroć się żalą, przyczyna tego nierządu z Dziedzicow, Kommissarzow, Gubernatorow, Ekonomów, po Miasteczkach i Karczmach, iż oni przeszkody czynią Podwoiewodzym do pilnego wzierania, ścigania oszukuiących. Gdyby przynaymniey sami maiąc taką władzę w ręku swoich, używali iey na ocalenie ludu im do Rządu powierzonego! Gdyby iak słuszność każe, wglądali; czy Miary i Wagi są sprawiedliwe? czy biedni Wieśniacy nie są przymuszeni przedawać i kupować na fałszywe. Gdyby Ich, nędza i krzywda ludzi ktorzy prócz Nich inney obrony niemaią tykała, a nie samo ich tylko własne dobro obchodziło! Bo tacy nie czuli i nie ludzey Zwierzchnicy o wszystkich zapominaią: byle im Żyd Kaffę, Cukier, Korzenie, na domową Wagę odważył, byle Sukno, Płótno na domowy łokieć odmierzył, niech się co chcę dzieie z ubogim ludem, z uciemiężonym Rolnikiem!

Serce boli słyszeć o tych krzywdzicielach Narodu Ludzkiego. Staraymy się oświeceniem i przekładaniem powinności wszelkiego stanu, umnieyszać nierządu, i nieszczęścia Ludzkiego.

Jestem z zwykłym uszanowaniem
WPana P. K.

— Zapytanie ostrożnego Obywatela, o Wartości Dukatow teraźnieyszego Krola Jmci Pruskiego.

Do niniey∫zey mey Odezwy, przyłączam na Prenumeratę *Dziennika Handlowego*, Dukata pod Stemplem Krola Jmci teraźnieyszego Pruskiego, w Roku zeszłym bitego, a to umyślnie takiego Dukata posyłam, aby dać okazyą *Dziennikowi Handlowemu*, do zastanowienia się nad wartością i ceną onego; spodziewaiąc się, że gdy dóydzie Ewaluacyi Jego, czyli zawiera w sobie szacunek do proporcyi Złot: Pol: 18. uwiadomić zechce potym *Publicum* przez swoie Pismo, a ieszcze Autentyczniey byłoby, gdyby Kommissye Skarbowe Oboyga Narodow obwieścić przez swe Uniwersały, lub przez Superintendentow raczyły, czyli brane bydź mogą w tey ważności, co i Złoto Hollenderskie? gdyż bezzawodnie Woiewodztwa nasze stykaiące się z Granicami Pruskiemi, będą narzucone temiż Dukatami.

W tych Dniach miałem od Kupca Zagranicznego za Produkta nadesłanych 1000. Czer: Złł: pod tymże samym Stemplem, alem przynależytą ostróżność zachował, i do dalszego czasu wstrzy-

wſtrzymał Akceptacyą; azali w tym przeciągu nieodbierzem Publicznego Zainformowania — Dat z *Poznania* 1. Lutego 1788. — *Ostróżny Obywatel.*

—*Odpowiedź Dziennika Handlowego na te Zapytanie.*

Chętnie *Dziennik Handlowy* podeymuie ſię dołożyć ſtarania w wywiedzeniu ſię o Ewaluacyi takowego Dukata do Złot: Pol: 18. i iak nayprędzey o tym uwiadomić Publiczność, Które uwiadomienie, nim autentycznie naſtąpi, tym czaſem ſłowne zainformowanie o równey dobroci Jego z Hollenderſkiemi, udzielam.

—*Specyfikacya wſzyſtkich Szkoł w Koronie i Litwie.*

DLa tego Dziennik umieſzcza w ſwym Dziele naſtępuiącą Mieyſc Specyfikacyą gdzie ſą Szkoły, ażeby Ci Obywatele, co oſzczędzaią Expenſy 1. Dukata na *Prenumeratę Dziennika*, czytać darmo mogli w pomienionych Szkołach takowe Dzieło od początku ſwego znayduiące ſię, przez Prześw: Kommiſsyą Edukacyiną Prenumerowane dla Szkoł wſzyſtkich.

w KORONIE.

Wydział Wielko-Polski.

w Poznaniu Akademicy.
w Wschowie Cystersi.
w Kaliszu Akademicy.
w Trzemesznie Kononicy Lateran.

Wydział Mało-Polski.

w Krakowie Akademicy.
w Kielcach Kommuniści.
w Pińczowie Akademicy.
w Sandomierzu Akademicy.
w Lublinie Akademicy.

Wydział Mazowiecki.

w Warszawie Akademicy.
w Płocku Akademicy.
w Pułtusku Benedyktyni.
w Węgrowie Kommuniści.
w Łęczycy Akademicy.
w Rawie Miechowici.

Wydział Wołyński.

w Krzemieńcu Akademicy.
w Włodzimierzu Bazylianie.
w Łucku Akademicy.
w Ołyce Akademicy.
w Ostrogu Bazylianie.
w Kamieńcu Podolskim Akademicy.

w Ba-

w Barze Bazylianie.
w Szarogrodzie Bazylianie.

Wydział Ukraiński.

w Winnicy Akademicy
w Owruczu Bazylianie.
w Lubarze Bazylianie.
w Zytomierzu Akademicy.
w Humaniu Bazylianie.
w Kaniowie Bazylianie.

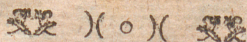
Wydział Pijarski.

w Piotrkowie.
w Wieluniu.
w Rydzynie.
w Radomiu.
w Łukowie.
w Chełmie.
w Warszawie.
w Szczuczynie.
w Łomży.
w Drohiczynie.
w Górze.
w Łowiczu.
w Miedzyrzeczu Koreckim.
w Radzieiowie.

w LITWIE.

Wydział Litewski.

w Grodnie Akademicy.

w Wilnie Akademicy.
w Wiśzniewie Akademicy.
w Postawach Akademicy.
w Białymstoku Akademicy.
w Wołkowysku Akademicy.
w Mereczu Dominikanie.
w Lidzie Pijarowie.
w Szczuczynie Pijarowie.

Wydział Zmudzki.

w Krożach Akademicy.
w Kownie Akademicy.
w Kretyndze Akademicy.
w Wiłkomierzu Pijarowie.
w Rosieniach Pijarowie.
w Wierzbołowie Dominikanie.
w Poniewieżu Pijarowie.

Wydział Nowogrodzki.

w Nowogrodku Akademicy.
w Mińsku Akademicy.
w Nieświżu Akademicy.
w Słucku Akademicy.
w Bobruysku Akademicy.
w Mozyrze Akademicy.
w Chołopieniczach Akademicy.
w Łużkach Pijarowie.
w Brzezweczu Bazylianie.

Wy-

Wydział Poleſki.

w Brześciu Litt. Akademicy.
w Pińſku Akademicy.
w Białey Akademicy.
w Lubieſzowie Pijarowie.
w Dąbrowicy Pijarowie.
w Zyrowicach Bazylianie.

Summa Generalna Szkoł wſzyſtkich w Koronie i Litwie 74.

— *Obiaśnienie różnicy między Dziennikiem Handlowym, a Dziennikiem Warſzawſkim teraz rozpoczynaiącym ſię.*

Gdyby Ci, co nieczytaią ktorego z tych 2. Dziennikow, ale ſłyſzą tylo o Tytule nieco podobnym do ſiebie, nieſądzili, że oba te Dzienniki, też ſame, lub podobne ſobie Materye zaymuią, a przez to niechcieliby na iednąż rzecz dwoić Expenſy, umyślił *Autor Dziennika Handlowego* uczynić obiaśnienie rożnicy między temi dwoma *Dziennikami.*

Dziennik Handlowy wiadomo czytaiącym to Dzieło, że zaymuie Artykuły — o Targach i Handlu Kraiowym i Zagranicznym — o Fabrykach Kraiowych — o Tranſporcie Spławnym i Lądowym — o Jarmarkach i Kontraktach — o Opiła-

niu

niu Miast Kraiowych — o Dobrach do Przedaży, Zastawy, Arędy i Summach — o Rożnych Rozrządzeniach Juryzdykcyi Kraiowych, o Proiektach i Pismach Handlowych i Ekonomicznych.

Dziennik Warszawski, że tyło o samey Literaturze traktuie, obiaśnić się można z własnego Jego ż Prospektu, ktory co do słowa tu kładzie się.

„ *Dziennik Warszawski* na Rok Pański 1788.
„ Część I. — Plan i zamiar tego Dziennika, kto-
„ rego pierwsza Część teraz wychodzi, w osobnym
„ Doniesieniu przełożyłem Publiczności. Gdy
„ zaś Osoby, ktorych zdanie iest ważnym, o-
„ świadczyły się, iżby dobrze było Plan rozcią-
„ gnąć, więc uczony, ktory wyboru materyi
„ i rozrządzenia Dziennika się podiął, tenże na-
„ stępuiącym porządkiem wydawać postanowił.
„ I. *Wypisy z Dzieł sławnych i uczonych*
„ Cudzoziemcow, aby Narodowi onych Geniusz
„ i pracowitość wiadomą uczynić.
„ II. *Literatura Zagraniczna.* W tym Ar-
„ tykule dzieła Cudzoziemcow roztrząsać się bę-
„ dą.
„ III. *Zagraniczne Statystyczne Wiadomo-*
„ *ści* — Statystyka, *iako Nauka* u nas iesz-
„ cze niemal aż do imienia iest nieznaioma, a

„ iednak

„ iednak interefsom Politycznym poświącaiącey „ fię Młodzieży dla ułatwienia przykrey przy- „ izłey drog doświadczenia wielce potrzebna. „ Ułomki nowfzey Statyftyki — Dokładnieyfze „ uwiadomienie rozmaitych iuż wiadomych przy- „ padkow — Statyftyczne Anekdoty w tym Ar- „ tykule podane będą.

„ IV. *Literatura Kraiowa.* Ten Artykuł na „ dwa podzielonym będzie. Pierwfzy fkromnie „ ofądzi Dzieła Kraiowe, albo tylko w krotko- „ ści oznaymi. Krytyka dla polepfzenia i utrzy- „ mywania gruntowności i dobrego guftu konie- „ cznie ieft potrzebną. W drugim zaś Artyku- „ le umiefzczemy uwagi uczonych Kraiowych, „ ktore albo wcale iefzcze nie fą drukowane, „ albo wyfzły w obcym ięzyku.

„ W wybiorze materyi tego Dziennika *bar-* „ *dziey na potrzebę Narodu, iak na famę tyl-* „ *ko nowość* wzgląd mieć będziemy.

„ Gdyby kto z Obywatelow do tegoż Dzien- „ nika fwoie uwagi z wyrażeniem imienia fwe- „ go, lub nie, podać żądał, chętnie przyięte bę- „ dą, a ieżeli one lub guft, lub gruntowność „ zalecać będzie, będą ftofownie do materyi w „ Dzienniku umiefzczone.

„ Znakomite Dobro i pożytek mogące wypły-

„ nąć

„ nąć dla Powszechności z tego Dziennika, któ-
„ rego co Miesiąc Część iedna o sześciu lub sie-
„ dmiu Arkuszach wychodzić będzie, każdemu
„ za pierwszym weyrzeniem wpadną w oczy.

„ Każda Część osobna przedawać się będzie
„ po Zło: 2. a zaliczaiąc, zapłaci się tylko na
„ poł roku to iest za 6. Tomikow czyli Części
„ Zło: 9. — w *Warszawiu dnia 1. Lutego*
„ *1788.* — Michał Gröll.

—Zapytanie Sandomierzanina względem Kompanii Kontraktowey Warszawskiey.

Tuteysi Obywatele Handlem się bawiący, upraszaią Dziennika Handlowego, aby raczył dokładnieyszą dać wiadomość o *Kompanii do Kontraktowania* formuiącey się w Warszawie, o którey iest w Dzienniku 1787. kar: 702. — Czyli ta iuż iest uformowana? i z iakich ludzi? Jakie bezpieczeństwo czyli Assekuracyą mieć będą, zostawuiący swe Maiątki? Do kogo się referować w tym Interessie należy?

Na takowe zapytanie w następuiącym Miesiącu Dziennik Handlowy da odpowiedź.

—Ta-

—*Tablica wzoru Monety Srebrney Pruſkiey, Raguzańſkiey i Tureckiey.*

W Poprzedzaiących Dziennika Częściach, ſą iuż dane 3. Tablice wzoru Monet rożnych Srebrnych, a teraz daie ſię czwarta, zaymuiąca wzory Monety Pruſkiey, Raguzańſkiey, i Tureckiey, ſtoſowne do Uniwerſalu Ewaluacyi Monet, znayduiącego ſię w Dzienniku Handlowym Drugorocznym, kar 616. — Wiadomość Monety Pruſkiey iako w Handlu Polſkim naywiękſzym z Pruſsami, a Tureckiey iako pod teraźnieyſzą Woynę do częſtſzey iak przedtym Cyrkulacyi, zdaie ſię bydź potrzebną — Takowa Tablica znayduie ſię przy końcu tey II. Dziennika Części

---

—*Specyfikacya Piſm nadeſłanych do Dziennika*

Doſzły *Dziennka Handlowego* Piſma naſtępuiące, ktore dla ſzczupłości mieyſca, umieścić ſię teraz nie mogły, ale w naſtępuiących Mieſiącach ile możności poſpieſzą ſię te, ktore będą wolne i ſtoſowne do umieſzczenia ſię w tym Gatunku Piſma Peryodycznego.

1. Piſmo W. Butrymowicza, Podſtaroſty i Miecznika Pińſkiego, o Kanale Muchawieckim.

2. Pismo Opolskiego Proffesora Hebrayskiego, o Sposobie ulżenia Poddaństwu.
3. Pismo W. Tretera Szambel: J. K. Mci o Farbie Czerwiec, i o nowych Gatunkach Ziemi w Dobrach Jego znayduiących się.
4. Dwa Pisma Wyszogrodziana, o Przysposobieniu Kraiu do wzbogacenia się.
5. Kilka Pism Sandomierzanina w rożnych Materyach.
6. Pismo W. Zawoyskiego Podpułkownika W. Kor: o sposobie założenia Magazynow Woiewodzkich.
7. Pismo bez Imienne o Monecie Miedzianney.
8. Pismo bez Imienne o Mieście Kownie.
9. Pismo Wielko-Polanina, w rożnych Materyach.
10. Pismo pewnego Urzędnika Poznańskiego, o sytuacyi Miast Wielko-Polskich

Dla tego Dziennik specyfikuie te Pisma, ażeby Autorowie Onych, niewidząc tak długo w Dzienniku, niewątpiły odeyściu Onych.

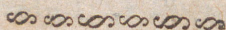
Koniec Części II. *Dziennika Roku Trzeciego.*

DZIENNIK HANDLOWY Y EKONOMICZNY

Zaymuiący w sobie wszellkie Okoliczności, Pisma, Uwagi Patryotyczne do Handlu, Fabryk, i Ekonomiki ściągaiące się.

ROKU TRZECIEGO CZĘŚĆ III.

MARZEC 1788.

I.

O Targach i Handlu Kraiowym

Do tąd miał Kray z starania Dziennika Handlo: y z gorliwości Miast nie których, Doniesienia Targowe, teraz iuż będzie miał z nakazu Pr: *Dopartamentu Policyi*, na mocy którego, oprócz Miast dawniey wezwyczaionych z swey gorliwości przysyłania, przystało iuż i Miasto *Poznań*

ſpodziewać ſię trzeba z czaſem liczniey-
ſzych takowych donieſień.

— *Targi Prowincyi Wielko-Polſkiey.*

Targ Miaſta *Warſzawy* iaki był Dnia 19. Marca zaświadcza *Wieſiołowſki* Inſtygator Taxowy Juryzdykcyi Marſzałkowſkiey Koronney. — I Oprocz gatunków w Tabelli umieſzczonych te ieſzcze donoſi.

			Złł:	*Gro:*
Mąki żytney - - -	-	*Korzec*	23	—
Kaſzy Perłowey	-	Ditto	48	—
Ditto Owſianey -	-	Ditto	48	—
Grochu Zielonego	-	Ditto	20	—
Ditto Cukrowego	-	Ditto	24	—
Ditto Szabelbonu	-	Ditto	34	—
Anyżu -	-	Ditto	50	—
Włoſow -	-	*Kamień*	22	—
Tytunu Bakunu	-	Ditto	7	15
Ditto z Węgrowa	-	Ditto	5	15
Maſła od Garcy 5.		*Faſka*	32	—
Sera Kraianek	-	*Kopa*	14	—
Jay -	-	Ditto	3	—
Słoniny - dobry		*Połeć*	22	—
Sadła dobre	-	*Szuka*	12	—

	Złł:	Gro:
Przywożnego kabana *Szuk:*	36	—
Wołu podleyſzego - Ditto	144	—
Ditto ordynaryinego - Ditto	108	—
Wieprza dobrego - Ditto	135	—
Ditto podleyſzego - Ditto	72	—
Ciele dobre - - Ditto	18	—
Ditto podleyſze - Ditto	12	—
Baranka młodego - Ditto	4	—
Zaiąca dobrego - Ditto	2	—
Jndykow - *Para*	9	—
Jndyczek - Ditto	8	—
Gęſi - - Ditto	5	—
Kapłonow - Ditto	3	18
Kaczek - - Ditto	3	—
Kur - - Ditto	2	20
Kurcząt młodych - Ditto	2	—

W Tym Mieſiącu przybyło inż kilkanaście Galarow z Krakowſkiego, z Maſłem, Syrami, Jaycami, Kapuſtą &c: co znakiem ieſt iuż zupełnie wolney od Lodow Defluitacyi na Wiśle, ale mała nadzieia, ażeby co zboża z Krakowſkiego doſtarczono, gdyż w Krakowie daleko drożſze aniżeli w Warſzawie, iak widzieć można w Rapporcie Targu nnieyſzego Krakowſkiego.

— Targ Miaſta *Poznania* w Tabelli znayduiący ſię, a przyſłany do Pr: Departamentu Policyi, że był w Mieſiącu Lutym zaświadcza *Wacław Natali* Vice Prezydent Miaſta Poznania.

— *Targi Prowincyi Mało - Polſkiey.*

— Targ Miaſta *Krakowa* w Tabelli znayduiący ſię, że był 14. Marca, zaświadcza z Dyſpozycyi Magiſtratu Miaſta Krakowa, przy zwykłey Pieczenci Prowentowey, *Jan Zeidler* Konſyliarz JKMci Piſarz y Exaktor przyſięgły Miaſta *Krakowa* — I oprocz Tabelli to ieſzcze donoſi.

			Złł:	Gro:
Anyżu		*Korzec*	50	—
Saletry		*Kamień*	40	—
Soli	5.	Ditto	7	— 15

— Targ Miaſta *Sandomierza* w Tabelli znayduiący ſię, że był w Początkach Mieſiąca Marca, zaświadcza *Andrzey Rogowſki* Radca y Woyt Miaſta *Sandomierza*.

Targ

— Targ Miaſta *Radzyna* w Ziemi *Łukowſkiey* leżącego, że był w Mieſiącu Lutym zaświadcza *Marcian Buczyńſki* Burmiſtrz — I oprócz Tabelli te ieſzcze donoſi.

		Złł:	*Gro:*
Proſsa	*Korzec*	24	—
Rzepaku	Ditto	14.	—
Anyżu	Ditto	42.	20
Kartofli	Ditto	6	—
Maſła	*Garniec*	6	15
Oleiu Rzepakowego	Ditto	6	—
Jay	*Kopa*	2	—
Wołu podleyſzego	*Sztuka*	60	—
Krowa doyna dobra	Ditto	72	—
Krowa Jałowica	Ditto	40	—
Ciele	Ditto	8	—
Wieprz karmny	Ditto	90	—
Ditto chudzieć	Ditto	15	—
Chleba pytlowego	*Bochenek*	-	12
Ditto razowego	Ditto	-	10
Jndykow Karm:	*Para*	12	—
Gęſi karmnych	Ditto	6	—
Kaczek	Ditto	1	18
Kur	Ditto	1	18
Kapłunow	Ditto	2	—

Reſzta gatunkow w dawnieyſzey cenie.

— Targ Miaſta *Kamienca Podolſkiego* w Tabelli znayduiący ſię, że był w Mieśiącu Lutym zaświadcza *Piotr Walańſki* Radca Miaſta tego — Nadto donoſi to, że od przeſzłego Mieśiąca dotąd dla ſtateczney Zimy lubo przy oſzczędności śniegow na Targi zboża dowożono, a zatym mamy ieſzcze w tak taniey cenie, ale dzis to ieſt 21. Lutego napełni raptem Zima zaczeła puſzczać y znowu podrożeie —

— Targ Miaſta *Tulczyna* w Tabelli znayduiący ſię, że był w oſtatkach Lutego zaświadcza *Wilſki* Poczmiſtrz JKMci Tulczyńſki — Nadto ieſzcze to donoſi, o *Karyſtyi* tameczney — *Drożyzna* tu teraz nad zwyczayna, a to z przyczyny wielości Woyſka, tak Kraiowego iako y *Zagranicznego* tu w całey Ukrainie y iuż mieyſcami w Pobereżu ſtoiącego, i lubo na Targach obwołano ieſt, aby Korzec zboża wedle ceny ninieyſzego Targu donieſioney przedawano, nić to iednak niepomaga, gdy wſzyſtkiego doſtać trudno.

		Złł:
Profa	*Korzec*	15
Siana	*Sążeń*	54

Niech tylo Bóg Nas pociefzy z teraźnieyfzą drożyzną y niedoftatkiem wfzyftkiego, iuż po wielu Wfiach Ludzie z żołendzi chleb iedzą, z czego pewne Powietrze wyniknie — Mofkwa zboże Dubelt płaci, mieią na mąkę y fuchary fzufzą.

Urodzaiow w tym Roku nie naywiękfzych fpodziewać fię, bo chociaż Ludzie pogodney Jefieni dofieli dofyć, iednak przez oparzyftą i wilgotną zimę, ponizinach zboża wymokły, a pogurach wyfmaliły wiatry uftawiczne.

Ubóftwa tak Chrześcian iako y żydow niezliczone mnoftwo mamy, którzy cały dzień chodząc za kawałkiem chleba a nie mogąc nigdzie wyprofić, pod płotami nędznego dokończaią życia — Ludzie Kraiu Nafzego na pograniczu miefzkaiący prawie przez połowę rozefzli fię.

Targi Prowincyi Litewfkiey.

— Targ Miafta *Wilna* w Tabelli znay-

duią-

duiący ſię, że był od oſtatniego Stycznia do 28. Lutego, zaświadcza *Przemieniecki* Woyt Wileńſki y oprócz Tabelli to ieſzcze donoſi.

		Złł:	Gro:
Miodu przaśnego	*Miara*	48	—
Chmielu ſzczypanego	*Kamień*	10	—
Oliwy zieloney	*Funt*	1	12
Soli Hiſzpańki kro:	*Beczka*	40	—
Ditto Szarey	Ditto	36	—
Sledzi Gotemburſkich	Ditto	44	—
Zelaza Szwedzkiego od Funtow 40.	*Sztaba*	11	—

Targ Miaſta *Brześcia Lit:* w Tabelli znayduiący ſię, że był w Mieſiącu Marcu zaświadcza *Tarnawiecki* Landwoyt Miaſta Stołecznego Brześcia Litt: y oprócz Gatunkow w Tabelli wyrażonych te ieſzcze donoſi.

		Złł:	Gro:
Słodu	*Szanek*	10	—
Maſła	*Garniec*	4	—
Miodu przaſnego eſny	Ditto	12	
Soli rozchodki	*Beczka*	13	— 15

Ditto

		Złł:	Gro:
Ditto Rozniatowki	Ditto	15	- 15

Targ Miasta *Pińska* w Tabelli znayduiący się, że był w ostatkach Lutego, zaświadcza *Lwowicz* Landwoyt Miasta JKMci Pińska y Pisarz Cełł— I oprócz Gatunkow w Tabelli wyrażonych te ieszcze donosi.

		Złł;	Gro:
Masła	*Garniec*	4	—
Miodu przasnego	Ditto	4	
Ditto pitego	Ditto	1	10
Słoniny - dobry	*Połeć*	30	—
Soszników	*Sztuka*	1	—
Wołu ordynaryinego	Ditto	50	—
Jałowicy	Ditto	18	—
Baranow czyli owiec	Ditto	3	—
Cieląt	Ditto	6	—
Wieprzow karmnych	Ditto	64	—
Ditto chudcow	Ditto	18	—
Kozłow	Ditto	6	—
Koz	Ditto	3	—
Jndykow	Ditto	4	—
Jndyczek	Ditto	2	—
Gęsi karmnych	Ditto	2	—
Ditto ceudych	Ditto	1	—

		Zil:	Gro:
Kaczek	*Sztuka*	-	20
Kapłunow	Ditto	-	24
Kur	Ditto	-	18
Skur iałowiczych	Ditto	8	
Ditto Owczych wyprawnych	Ditto	2	
Wyziny	*Kamień*	24	
Ryby więdłey	*Dziesiątek*	3	
Wiunow	*Rożenek*		4
Jay	*Kopa*	1	12
Siana Grągowego	*Fura*	4	
Ditto Błotnego	Ditto	1	15
Drew szczepanych	Ditto	1	—
Soli 100.	*Hurmanow*	20	—
Maku	*Szesnastka*	6	—
Bobu	Ditto	3	—

Nadto donoszę, iż lubo Dwory tuteysze znaczną część zboża osobliwie Zyta Liwrantom Rossyiskim wyprzedały; iednak na Targach z łaskawey Opatrzności większy niż w Jesieni teraz mamy Dowoz — Pomału więc cena zboża zniża się, ponieważ niektòrzy, osobliwie Chłopi one

dla

dla większey drożyzny zostawili w zapasie. — Jest ieszcze nadzieia dalszego teyże ceny zniżenia; ieżeli nástępna Wiosna nieurodzaiem lub dalszym zboża zagranicę wywozem nie zastraszy.

Targ Miasta *Mińska* w Tabelli znayduiący się, że był 22. Lutego, zaświadcza *Jgnacy Tarankiewicz* Burmistrz Miasta JKMci Mińska, y oprocz gatunkow w Tabelli wyrożonych te ieszcze donosi.

		Złł:	*Gro:*
Siana dobrego wielka	*Fura*	10	-
Ditto mała	Ditto	5	-
Masła od Garcy Kom: 6.	*Faska*	24.	-
Miodu od Garcy Kom: 12.	*Miara*	48	-
Kura	*Sztuka*	1	-
Kapłunow	Ditto	1	- 15
Gęś	Ditto	2	-
Jndykow starych	*Para*	12	-
Ditto młodych	Ditto	8	-
Jay	*Kopa*	2	-
Płotna kuzelnego	*Łokiec*	-	15

Ditto

		Złł	Gro
Ditto grubſzego	Ditto	-	12
Ditto Zagłowego do Wicin	Ditto	-	8

Zboża y Gorzałki u Nas dla tego poſzły wtak gurną Cenę, że za Kordon Moſkiewſki Zydzi barżo wykupuią.

Nigdy tu około Mińſka nierobili Bruſsow ani Makſztow tak wiele, iak tey Zimy, y dla tego, że Ludzie wieyſcy zaienci ſą wywłuczką z Laſsow tego Towaru do brzegow różnych Rzek, Drwa u Nas barzo podrożały. — Słychać że około Miaſteczka *Swiſtoczy* o 15. mil od Mińſka leżącego zrobili Zydzi 4. Statki, którymi maią ſprowadzać Zboże na Dniepr.

— *Uwagi* Sandomierzanina *nad potrzebą Wiadomości Targow Kraiowych.*

Ze pewny przeciąg czaſu udoſkonala rzeczy, o tey prawdzie codzienne nas doświadczenia upewniaią. Dzieło *Dziennika Handlowego,* tymże ſpoſobem nabiera w Kaiu ſzacunku. Publiczne to w Kraiu Piſmo, któ-

rym ſobie Obywatele użyczaią wzaiemnie licznych wiadomości, formuie nie iaką Kompanią Kraiową *Dobrze myślenia*, iuż nawet tey Publiczney Korreſpondecyi daią ſię widzieć w kiku mieyſcach korzyſtne przedſięwzięcia, á ieſt nadzieia daleko więkſzych. Wſzyſtko to Autorowi Dzieła tego iedna u Powſzechności ſławę i wdzięczność. Kiedy ſię ułoży Towarzyſtwo do czynienia tey Korreſpondencyi z całego Kraiu, a Zwierzchności rozmaite użyczać będą tego, ſzczególnym Oſobom potrzebnych wiadomeści, w tenczas dopiero Dzieło to zbliży ſię ku żądaney doſkonałości. A iezeli Piſmo to Publiczne dla danego Tytułu — *Dziennik Handlowy* — zdało ſię niektórym bydź obowiązane, niedonoſzenia o innych Patryotycznych Wiadomościach, oprócz tylko ſamego Handlu, przeto dogadzaiąc tak żądaiącym tey Publiczney Korreſpondencyi w wſzelkich Materyach, iako i trzymaiącym ſię ściśle granic wyrazow Tytułu, możnaby przemienić tego Dzieła Tytnł na inny obſzernieyſzy, np. *Piſma Patryotyczne.*

Mówiąc co do tytułu o *Targach Kraiowych*, Donieſienie z wielu mieyſc o drogości i niedoſtatku kraiowego zboża, wielu u nas zaſtanawia, i daie przyczynę potrzebnym do wczeſnego wſpomożenia ſię zbożem; iakoż u nas zaczynaią iuż Targi drobnieć. Donieſienia z *Gdańſka Elbląga* o niſkiey tam cenie Pſzenicy, niemniey troſkliwości czyni tym, którzy maią Pſzenicy podoſtatek do zbycia. Konſulowie w tych Miaſtach będący, mieliby ſię dowiadywać o liczbie Kommiſsow, z którychby donieſionych Powſzechności można ſię ſpodziewać, czyli na Handlu zbożowym Polſka więcey tam zyſka, niż też zboża przedaiąc w Kraiu. Zaś aby ſię zabeſpieczyć od Głodu, potrzebaby ſwiedzieć o ludności Polſkiey, i o Urodzaiach zboża. A iako każdy Paroch potrafi ſię dowiedzieć, ile ma Duſz w Parafii ſwoiey, tak równie mógłby ſię dowiedzieć, ile ſię urodziło kop wſzelkiego zboża, ile wydaie kopa? i iaka ieſt cena zboża; Ta wiadomość użyczona Publicznym Piſmem Powſzechności, zapewniłaby, Kray o Jego ſtanie. Jeden Ordynans

TABELLA TARGOW CAŁO-KRAIOWYCH NA MIESIĄC MARZEC ROKU 1788.

Miasta Prowincyi Wielko-Polskiey.

Gatunki, Zboża, Produktow i Towarow.	Wagi.	Miary.	Warszawa	Kalisz.	Poznań			
			Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:
Zyta lepszego.	Korzec.		18 -	-	14 - 15	-	-	-
Ditto podleyszego.	Ditto.		-	-	-	-	-	-
Pszenicy lepszey.	do		21 -	-	22 -	-	-	-
Ditto podleyszey.	do		-	-	-	-	-	-
Jęczmienia.	do		12 - 15	-	9 -	-	-	-
Owsa.	do		8 -	-	7 -	-	-	-
Grochu.	do		18 -	-	-	-	-	-
Gryki.	do		12 -	-	-	-	-	-
Jagieł.	do		34 -	-	-	-	-	-
Krup Jęczm: Ordyn	do		18 -	-	-	-	-	-
Dit: drobnieyszych.	do		20 -	-	-	-	-	-
Dit: Gryczanych ordyn:	do		26 -	-	-	-	-	-
Dit: ditto drobniey:	do		36 -	-	-	-	-	-
Siemienia Lnianego.	do		16 -	-	-	-	-	-
Ditto Konopnego.	do		12 -	-	-	-	-	-
Oleiu Lnianego.	Garniec		-	-	-	-	-	-
Dit: Konopnego.	do		-	-	-	-	-	-
Wodki lepszey.	do		6 -	-	-	-	-	-
Dit: ordynar.	do		3 -	-	-	-	-	-
Masła.	Funt		-	-	-	-	-	-
Słoniny.	do		-	-	-	-	-	-
Szczeciny.	do		-	-	-	-	-	-
Saletry.	do		-	-	-	-	-	-
Mięsa świeżego.	do		- 6	-	-	-	-	-
Dit: solonego.	do		- 7	-	-	-	-	-
Makaronu Włos: Kraiow:	do		1 -	-	-	-	-	-
Dit: ditto Zagrani:	do		2 - 15	-	-	-	-	-
Kawy.	do		2 - 15	-	-	-	-	-
Cukru.	do		2 -	-	-	-	-	-
Wosku żołtego.	Kamień		64 -	-	-	-	-	-
Dit: białego czyli iarzę:	do		90 -	-	-	-	-	-
Miodu praśnego.	do		-	-	-	-	-	-
Anyżu.	do		-	-	-	-	-	-
Kminu.	do		-	-	-	-	-	-
Łoiu topionego.	do		20 -	-	20 -	-	-	-
Dit: nietopionego.	do		14 -	-	16 -	-	-	-
Wełny lepszey.	do		-	-	-	-	-	-
Dit: podleyszey.	do		-	-	-	-	-	-
Lnu.	do		-	-	-	-	-	-
Konopi.	do		-	-	-	-	-	-
Chmielu.	do		-	-	-	-	-	-
Tytuniu.	do		-	-	-	-	-	-
Zelaza Kraiowego.	Cetnar		37 -	-	-	-	-	-
Dit: Moskiewskiego.	do		-	-	-	-	-	-
Dit: Pruskiego.	do		-	-	-	-	-	-
Miedzi Kraiowey	do		-	-	-	-	-	-
Dit: Zagraniczney.	do		-	-	-	-	-	-
Potaziu Węgierskiego.	Szaffunt		-	-	-	-	-	-
Dit: Kotłowego.	do		-	-	-	-	-	-
Dit: korytowego Koron:	do		-	-	-	-	-	-
Dit: braku.	do		-	-	-	-	-	-
Soli Austryackiey.	Beczka		-	-	-	-	-	-
Dit: Pruskiey.	do		-	-	-	-	-	-
Ditto Moskiewskiey.	do		-	-	-	-	-	-
Smoły.	do		-	-	-	-	-	-
Wołu lepszego.	Sztuka		162 -	-	-	-	-	-
Skor Wołowych furo:	do		-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do		-	-	-	-	-	-
Skor Kozłowych furo:	do		-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do		-	-	-	-	-	-
Skor cielęcych furo:	do		-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do		-	-	-	-	-	-

Miasta Prowincyi Mało-Polskiey.

Gatunki, Zboża, Produktow i Towarow.	Wagi.	Miary.	Krakow	Sandomirz.	Kurow w Lubelsk:	Kamien: Podol:	Zytomierz.	Mohilow nad Niestr:	Radzin w Lubelsk	Tulczyn	Bohusław.	Białystok.
			Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:
Zyta lepszego.	Korzec.		21 -	16 - 10	-	14 -	-	-	13 - 15	19 -	-	-
Ditto podleyszego.	Ditto.		20 -	15 -	-	-	-	-	-	-	-	-
Pszenicy lepszey.	do		21 - 15	18 -	-	14 -	-	-	17 - 15	24 -	-	-
Ditto podleyszey.	do		20 -	17 -	-	12 -	-	-	-	-	-	-
Jęczmienia.	do		15 -	12 -	-	6 -	-	-	8 -	12 -	-	-
Owsa.	do		7 -	5 - 15	-	4 - 15	-	-	6 -	8 -	-	-
Grochu.	do		22 -	10 -	-	12 -	-	-	13 -	19 -	-	-
Gryki.	do		-	-	-	9 - 6	-	-	7 -	12 -	-	-
Jagieł.	do		32 -	28 -	-	18 -	-	-	-	26 -	-	-
Krup Jęczm: Ordyn	do		29 - 6	24 -	-	14 -	-	-	-	-	-	-
Dit: drobnieyszych.	do		20 - 20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Gryczanych ordyn:	do		22 -	24 -	-	20 -	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto drobniey:	do		24 -	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Siemienia Lnianego.	do		19 - 15	16 -	-	-	-	-	20 -	14 -	-	-
Ditto Konopnego.	do		9 - 12	12 -	-	11 -	-	-	-	-	-	-
Oleiu Lnianego.	Garniec		6 -	4 - 8	-	-	-	-	6 -	10 -	-	-
Dit: Konopnego.	do		-	-	-	3 - 15	-	-	6 - 20	8 -	-	-
Wodki lepszey.	do		5 - 10	8 -	-	5 - 15	-	-	-	-	-	-
Dit: ordynar.	do		3 - 16	5 -	-	-	-	-	-	-	-	-
Masła.	Funt.		1 - 16	- 25	-	- 16	-	-	-	-	-	-
Słoniny.	do		- 26	- 18	-	- 18	-	-	- 18	-	-	-
Szczeciny.	do		1 - 6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saletry.	do		1 - 7	2 - 15	-	-	-	-	-	-	-	-
Mięsa świeżego.	do		-	- 6	-	- 3	-	-	- 4	-	-	-
Dit: solonego.	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Makaronu Włos: Kraiow:	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto Zagrani:	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kawy.	do		-	2 - 15	-	2 - 20	-	-	2 15	-	-	-
Cukru.	do		-	2	-	2 -	-	-	2 -	-	-	-
Wosku żołtego.	Kamień		65 -	64 -	-	72 -	-	-	64 -	-	-	-
Dit: białego czyli iarzę:	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miodu praśnego.	do		16 -	18 -	-	-	-	-	-	-	-	-
Anyżu.	do		-	-	-	18 -	-	-	-	-	-	-
Kminu.	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łoiu topionego.	do		20 - 15	22 -	-	18 -	-	-	19 - 6	-	-	-
Dit: nietopionego.	do		12 -	16 -	-	16 -	-	-	16 -	-	-	-
Wełny lepszey.	do		41 -	28 -	-	-	-	-	85 -	-	-	-
Dit: podleyszey.	do		30 -	22 -	-	-	-	-	-	-	-	-
Lnu.	do		16 -	-	-	7 -	-	-	-	-	-	-
Konopi.	do		15 -	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chmielu.	do		-	-	-	-	-	-	10 -	-	-	-
Tytuniu.	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zelaza Kraiowego.	Cetnar		-	32 -	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Moskiewskiego.	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Pruskiego.	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miedzi Kraiowey	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Zagraniczney.	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potaziu Węgierskiego.	Szaffunt		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Kotłowego.	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: korytowego Koron:	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: braku.	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Soli Austryackiey.	Beczka.		-	34 - 10	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Pruskiey.	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ditto Moskiewskiey.	do		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Smoły.	do		-	24 -	-	-	-	-	-	-	-	-
Wołu lepszego.	Sztuka		-	136 -	-	72 -	-	-	126 -	-	-	-
Skor Wołowych furo:	do		18 -	18 -	-	18 -	-	-	12 -	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do		-	-	-	-	-	-	16 -	-	-	-
Skor Kozłowych furo:	do		-	-	-	3 -	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do		-	-	-	-	-	-	12 -	-	-	-
Skor cielęcych furo:	do		1 - 6	1 - 10	-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do		-	-	-	-	-	-	5 -	-	-	-

Miasta Prowincyi Litewskiey.

Gatunki, Zboża, Produktow i Towarow.	Wagi.	Miary.	Wilno.	Pinsk	Brześć Litewski.		Mińsk.			
			Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:
Zyta lepszego.	Beczka		64 -	48 -	40 -	-	50 -	-	-	-
Ditto podleyszego.	Ditto.		56 -	45 - 10	-	-	-	-	-	-
Pszenicy lepszey.	do		80 -	64 -	64 -	-	70 -	-	-	-
Ditto podleyszey.	do		76 -	60 -	-	-	60 -	-	-	-
Jęczmienia.	do		44 -	32 -	32 -	-	36 -	-	-	-
Owsa.	do		28 -	20 - 8	20 -	-	20 -	-	-	-
Grochu.	do		56 -	48 -	56 -	-	48 -	-	-	-
Gryki.	do		38 -	37 - 8	38 -	-	26 -	-	-	-
Jagieł.	do		-	80 -	60 -	-	-	-	-	-
Krup Jęczm: Ordyn	do		72 -	76 - 24	64 -	-	-	-	-	-
Dit: drobnieyszych.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Gryczanych ordyn:	do		90 -	78 -	72 -	-	-	-	-	-
Dit: ditto drobniey:	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Siemienia Lnianego.	do		64 -	48 -	72 -	-	-	-	-	-
Ditto Konopnego.	do		36 -	-	-	-	-	-	-	-
Oleiu Lnianego.	Garniec		6 -	2 - 12	5 -	-	-	-	-	-
Dit: Konopnego.	do		-	-	-	-	5 -	-	-	-
Wodki lepszey.	do		4 - 24	5 -	3 - 15	-	-	-	-	-
Dit: ordynar.	do		3 - 24	2 - 20	2 - 15	-	4 -	-	-	-
Masła.	Funt		- 24	-	-	-	-	-	-	-
Słoniny.	do		- 18	- 15	- 15	-	- 15	-	-	-
Szczeciny.	do		- 16	- 24	-	-	-	-	-	-
Saletry.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Mięsa świeżego.	do		-	- 4	-	-	- 6	-	-	-
Dit: solonego.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Makaronu Włos: Kraiow:	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto Zagrani:	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Kawy.	do		-	2 5	-	-	-	-	-	-
Cukru.	do		-	2 -	-	-	-	-	-	-
Wosku żołtego.	Kamień		66 - 20	64 -	76 -	-	84 -	-	-	-
Dit: białego czyli iarzę:	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Miodu praśnego.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Anyżu.	do		10 -	-	17 -	-	-	-	-	-
Kminu.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Łoiu topionego.	do		18 -	20 -	28 -	-	25 -	-	-	-
Dit: nietopionego.	do		14 -	15 -	20 -	-	20 -	-	-	-
Wełny lepszey.	do		-	-	33 -	-	-	-	-	-
Dit: podleyszey.	do		-	-	25 -	-	-	-	-	-
Lnu.	do		18 -	-	-	-	-	-	-	-
Konopi.	do		11 -	-	13 -	-	-	-	-	-
Chmielu.	do		5 -	6 -	12 -	-	6 -	-	-	-
Tytuniu.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Zelaza Kraiowego.	Cetnar		-	40 -	-	-	-	-	-	-
Dit: Moskiewskiego.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Pruskiego.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Miedzi Kraiowey	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Zagraniczney.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Potaziu Węgierskiego.	Szaffunt		-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Kotłowego.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: korytowego Koron:	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: braku.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Soli Austryackiey.	Beczka		-	-	-	-	-	-	-	-
Dit: Pruskiey.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Ditto Moskiewskiey.	do		-	-	-	-	-	-	-	-
Smoły.	do		12 -	-	-	-	-	-	-	-
Wołu lepszego.	Sztuka		-	50 -	-	-	-	-	-	-
Skor Wołowych furo:	do		-	12 -	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do		-	15 -	-	-	-	-	-	-
Skor Kozłowych furo:	do		-	5 -	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do		-	10 -	-	-	-	-	-	-
Skor cielęcych furo:	do		-	2 -	-	-	-	-	-	-
Dit: ditto wypraw:	do		-	4 -	-	-	-	-	-	-

Informacya.

1mo. Podpisy zaświadczaiące pewność Targow w Tabelli wyrażonych znayduią się na początku Tomiku pod Artykułem Targow Kraiowych.

2do. Gatunki nieumieszczone w Tabelli dla odmienności tak Miar, iako i Wag, z nayduią się także pod Artykułem Targow Kraiowych.

Miary.

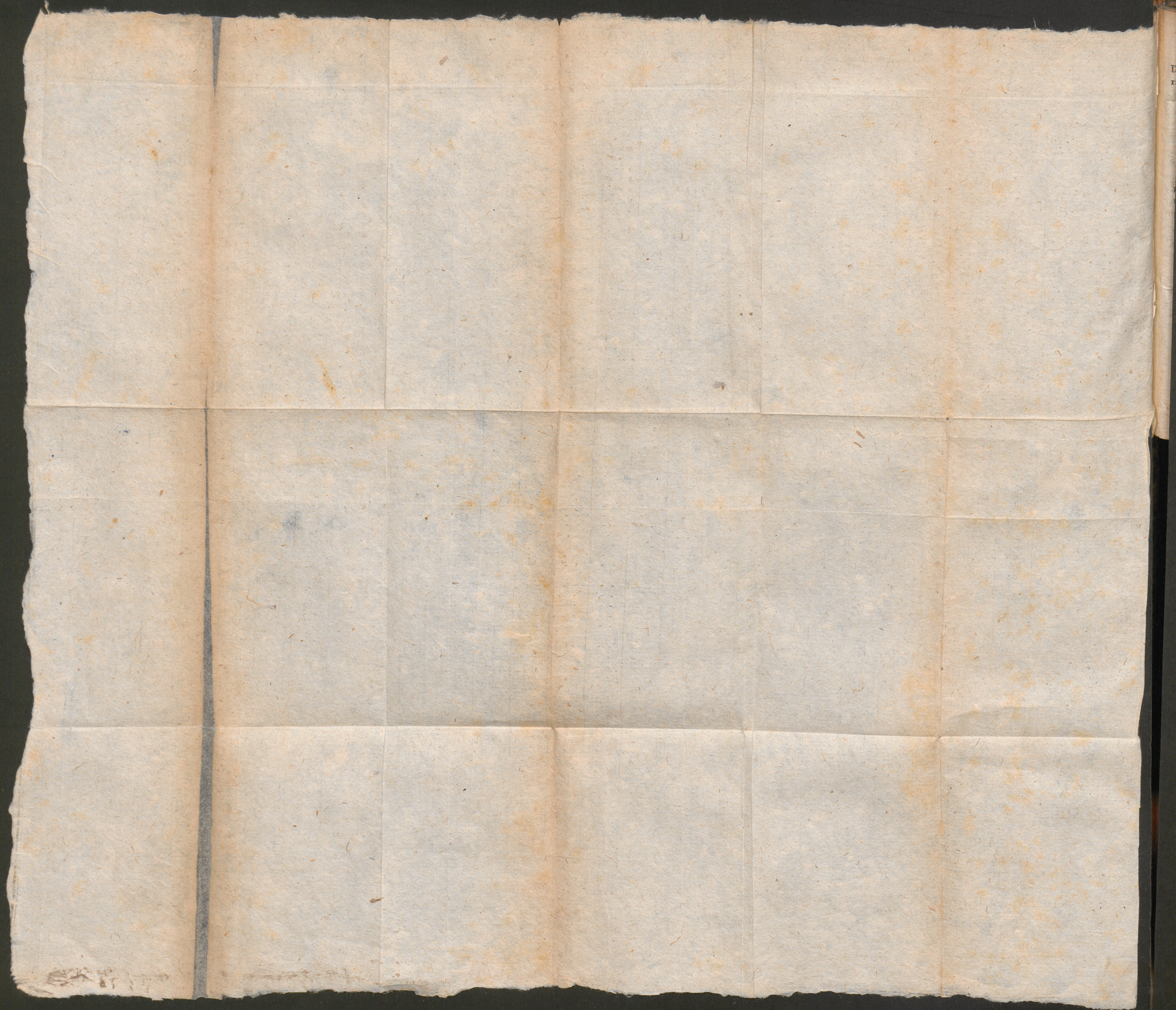
Korzec Warszawski ma Garcy, - - - 32
Beczka Litewska ma Garcy, - - - - - 144
Szanek *Brzeski Litt:* ma Garcy Kom: Litt. - - - 36
Ale w Tabelli iest z redukowany na Beczki.
Garniec dubeltowy *w Mińsku* wiele zaymuie niedoniesiono.
Garniec Kom: *w Grodnie* wedle Skali ma Kwart, - - 4
NB. *Ktoby o innych Miarach doniosł, tedy w tym mieyscu w następuiących Miesiącach będą drukowano.*

Wagi.

Kamień w Koronie od Funtuw, - - - - 32
Kamień w Litwie od Funtow, - - - - 40
Cetnar Polski ma Funtow, - - - - - 160
Szaffunt Pruski Funtow - - - - - 333
Szaffunt Polski Funtow 353 i Łot: - - - 26.
Kamień *w Mińsku* od Funtow, - - - - 50
NB. *Ktoby o innych gatunkach Wag doniosł tedy w następuiących Miesiącach będzie wydrukowano.*

Proporcya Funtow Warszawskich do Funtow Miast Portowych.

100 Fun: Warszawskich ... czyni.
90. Rygskich.
100. Krolewieckich dawney Wagi.
80. Ditto nowey Berlińskiey.
86 Gdańskich.
92. Chersońskich.
89. Elbląskich.

Dyecezalny potrafiłby uſpokoić w tey mierze Kraiowe troſki — *Sandomierzanin.*

II.

O Targach y Handlu Zagranicznym.

Podołożonych wſzelkich ſtaraniach, nie mogł *Dziennik Handlowy* w tym Mieſiącu uzyſkać inney wiadomości o Targach Zagranicznych, iak tę tylo.

Targ Gdańſki

Tego Tygodnia tutay zakupiono kilka set Łaſztow Pſzenicy na Angielſki Rachunek, y płacono takowey Pſzenicy *Łaſzt* od 430. 440. 470. aż do 478 Złotych letkich Pieniedzy — Datt: *z Gdańſka* 29. Lutego 1783. Roku.

Targ

Targ Elbląſki

Cięzkiey monety Złł:

Zyta od wagi 122. do 126. *Łaſzt* płacono	190	do 195
Pſzenicy Sandom: wagi 128 do 134 *Łaſzt* płacono	270	do 275
Ditto Czerwoney z Bugu wagi 126 do 130. *Łaſzt* płacono	260	do 265

Dan z *Elbląga* 15. *Marca* 1788.

Gdyby Kray miał Konſulow lub Korreſspondentow po tych wſzyſtkich Portowych Miaſtach, z ktoremi Polſka Handel prowadzić może, niebyłby tak głuchym w Handlu ſwoim, mógłby wiedzieć y miewać pewnieyſze wiadomości Targow tamecznych, y nieſzkodowałby tak wiele iak teraz ſzkoduie. Chciał *Dziennik Handlowy* w Piſmie ſwoim ſzczyrze przyſłużyć ſię Kraiowi takowemi wiadomościami, żądał zaſięgnąć onych od *Konſsula Gdańſkiego*, ale dotąd niewiedzieć dla iakich Przyczyn doczekać ſię nie może, chociaż w Roku

w Roku przeſzłym miało być o to zalecenie od ſamego *Nayiaśnieyſzego Pana* — A niemaiąc od Konſula *Gdańſkiego* tych wiadomości, chciał nadgrodzić takowy niedoſtatek, zaſiągnieniem od *Kupcow Warſzawſkich* Handel z *Elblągiem* y *Gdańſkiem* prowadzących Ceny teraznieyſzych Targow, lecz y w tym nad wſzelkie ſpodziewanie, znalazł wielką trudność, bo żaden czy to dla zayzdrości gdyby Publicum nie o wſzyſtkim wiedziało? czy to dla iakiegoś Handlowego Sekretu, na ktory znać muſzą przyſięgać, że tak ściśle go zachowuią, z uſzkodzeniem nawet Kraiu, bo takie ſekreta Powſzechność całą niſzczą, a kilku lub kilkunaſtu tylo bogacą, nic dowiedzieć ſię niemogł, w takim przypadku gdyby Publicum przez takowe tayności nieſzkodowało, aż do znaczney zguby ſwoiey, należałoby zaſtanowić ſię nad konieczną potrzebą założenia Magazynow Handlowych w mieyſcach do tego ſpoſobnych, iak w poprzedzaiącym Tomiku pod tymże Artykułem, *Dziennik* iuż namienił — Gdyby zaś tym czaſem cokolwiek wziąść mo-

znabyło miary o Targach teraźnieyszych Zagranicznych, niech Publicum dochodzi iak może, z Ceny teraźnieyszey Zboża w *Amszterdamie*, a z niey niech miarkuie, iaka być może w *Gdańsku* y *Elblągu*.

Cena teraźnieysza Amszterdamska na różne Zboża

	Złot.
Pszenica Łaszt	*po 28. Soldow*
Pszenica Polska biała -	162 a 172
Ditto Ditto czerwona -	158 a 165
Ditto mieszana czerwona y biała -	160 a 168
Ditto Krulewiecka czerw: -	150 a 158
Ditto Flamańska y Brabantska biała -	156 a 164
Ditto Ditto Ditto czerwo: -	156 a 168
Ditto z Niemiec wyższych -	146 a 155
Ditto Zelandska -	148 a 172
ZYTO	
Zyto Pruskie - -	128 a 138
Ditto Krulewieckie -	126 a 136

Ditto

		Zło:
Ditto Dito brunatne	-	110 a 115
Ditto Flamanſkie i Brabantſkie	-	114 a 124
Zyto ſuſzone	-	118 a 125
Zyto Moſkiewſkie	-	114 a 120

Jęczmień

Jęczmień z Woorlandyi	-	85 a 100
Ditto z Heſsyi	- -	85 a 100

OWIES

Owies do warzenia	-	60 a 70
Ditto biały dla koni	-	48 a 58

Dan z *Amſterdamu* 17. Marca 1788.

— *Szczegulnieyſze Wiadomości tyczące ſię Handlu Naſzego z Zagranicą,*

— *O Wielości Zboża w Spichrzach Miaſt Portowych.*

Z Prywatnych Liſtow y Wiadomości ieſt zapewnienie, że w *Gdańſku, Elblągu* y *Krulewcu* ieſt doſyć Zboża na Szpichrzach, y Naſi nawet Kupcy maią tam ſwoie ieſzcze znaczne z ſypy, y że Zamorſcy Komiſsanci dotąd ieſzcze nie barzo Zboża potrzebuią — A gdy tak wiele ieſt ná Spi-

N 2

chrzach Miaſt Portowych, Zboża, iakżeſz mogą Polacy ſpodziewać ſię, aby od nich kupowano? chyba że zabeſcen.

— *O Edykcie Króla Pruſkiego względem nie wywozu Zboża za Granicę.*

Słychać, że iakoby miał wyiść Edykt Króla Pruſkiego pod Dniem 14. Lutego Roku teraźnieyſzego, zakazuiący wyprzedawania Zboża za Morze, póty, póki nowe na Polach nie uczynią nadziei dobrych Urodzaiow. Ten Edykt czy prawdziwy? czy nie? dowiedzieć by ſię chyba można było od ſwego *Rezydenta* w *Berlinie* Powſzechność zaś nie maiąca o tym Publiczney wiadomości, niech ſię bada iak może, z okazyi tego nie pewnego napomknienia przez *Dziennik* o tym *Edykcie*, a gdy ſię pewnie dowie, że wypadł takowy Edykt, niech ſię nie ſpieſzy z wyprzedaniem zagranicę Zboża ſwego, gdyż ſpodziewać ſię trzeba, że nie zapłacą dobrze chyba za bezcen, maiąc y zapaſy ſwe znaczne, y nie mogąc wedle tege Edyktu wyprzedawać za Morze Zboża ſtarego,

— *Wiadomość o tegoroczney Deflu-itacyi na Wiśle*

W oftatkach Marca przypłyneło kilka Statkow pod Warfzawę, z ktorych dwa tylo z Pfzenicą JX. *Olechowfkiego* Suffragana Krakowfkiego popłyneły Zagránicę, inne zaś lichtowąły fię do Szpichrzow Warfzawfkich. I Gdyby wfzyfcy nie wiozące Zagranicę na niepewne, lichtowali Zboża fwe gdziekolwiek można po nadfpławach, wyrazić niepodobna, iak wieleby uczynili! y dla fiebie y dla Kraiu korzyści, bo chociaż poczekaliby zkilka Miefięcy Pieniędzy na nie, ale miafto ftraty, pewnie zyfkaliby, bo y Kraiowi w potrzebach fwoich trafiliby do nich, lepiey może płacąc iak Zagranicą, y Zagraniczni ni e doczekawfzy fię przez kilka Miefięcy lub półroku, á ftare Zapafy wyprzedawfzy, fpiefzno przybyliby do tych nafzych Magazynow z Pieniędzmi y z Towarami, tak iak my teraz do Nich fpiefzemy fię na ślepo wiozące Produkta fwoie — Ggdyby zaś przekonać można było Powfzechność wprzykładzie, że daleko pożyteczniey ieft Lichtować po Kraiowych

Ma-

Magazynach, á niżeli wywozić Zagranicę, ſtarać ſię będzie *Dziennik* dowiedzieć, po czemu Ci wzieli co Zagranicę powieźli? a poczemu Ci wezmą co w Kraiowych Magazynach lichtowali? a może czy nie da Bóg, że ſię z Przykładu zachęcą Polacy do niewywozu Zagranicę za bezcen Produktow ſwoich.

Jeśliby kto chciał cokolwiek bądź Lichtować w *Warſzawie*, á żądał mieć Magazyn tani, we wſzelkich ſpoſobach naywygodnieyſzy, y aſsekurowany od wſzelkich Przypadkow, oprócz ognia Piorunowego, tedy niech ſię uda do *Expedycyi Dziennika Hnndlowego* będącey na Krak: Przedm: Nro: 438. a dowie ſię tam o takowym Magazynie.

— *O pokupie teraźnieyſzym w Kraiu Owſa.*

Gdyby kto grubey omyłki nie popełnił, w ſpławieniu Owſa Zagranicę, zdało ſię *Dziennikowi Hondlowemu*, uczynić względem tego takowe oſtrzeżenie. Z różnych prywatnych donieſień ieſt iuż powſzechnie wiadomo, że od ſtrony Auſtryackiey

nie ma nadziei aby co tego gatunku fpławiano — A ieśli co y zoftało w *Sandomierfkim* i *Lubelfkim*, to *Puławy* wfzyftko zakupią, iakoż iuż i zakupiono do Magazynu tamecznego, kilka tyfięcy korcy Owfa, i iefzcze maią do kilkunaftu tyfięcy zakupić, więc i z tego kąta nic Owfa nie popłynie — Jeśli zaś w Okolicach *Warfzawy* znayduie fię co Owfa, to *Warfzawa* fama wfzyftko zakupi y dobrze zapłaci, bo o ten Gatunek liczne fą iuż zgłafzania fię do *Dziennika* z oświadczeniem, iż chcą gdyby y znaczne Partye zakupić, więc kto ma iaką znaczną Partyą Owfa y chciałby do *Warfzawy*, czy pławem czy Lądem doftarczyć, niech fię wprzódy zgłofi do *Dziennika Handlowego* z wyrażeniem Ceny, po czemu na mieyfcu w Warfzawie chciałby mieć korzec zapłacony a odbierze Informacyą o żądaiących Kupcach.

— *Uwiadomienie względem Zakontraktowania Soli Auftryackiey przez Kompanią Prufką.*

Dziennik Handlowy nie mogąc fię doczekać od nikogo odpowiedzi, na zapytanie w

Dzienniku tegoroc: Fol: 94 uczynione, względem *Soli Austryackiey* maiącey się zakontraktować przez *Kompanią Pruską*, dokładał Sam starania w dowiedzeniu się o tym Kontrakcie, ale tak wielką znalazł trudność, iż ledwo tey tylo zasięgnoł wiadomości — Ze *Kompania Pruska* pewnie iuż zakontraktowała *Sol Austryacką*, y na mocy tego Zakontraktowania poszła iuż Sol w górę na każdey Beczce po Złł: 9, a wkrótce spodziewaią się ieszcze Ceny wyższey.

Czy zaś ten Kontrakt iest Excluduiący Polakow od zakupowania Soli dawniey swoiey, a teraz *Austryackiey*, potrzebna byłaby barzo dla Kraiu Publiczna Wiadomość, takowego Kontraktu, a to dla szukania Zasłony przeciw niemu, z Traktatow, tak o Artykule *Soli* piszących.

— *Traktat Austryi z Polską, względem Soli Vol: 8. Fol: 51. § 6.*

„ Handel *Soli* będzie zupełnie wolny w
„ całey rozległości Kraiow Rzpltey, tak da-
„ lece, że każdemu wolno ią będzie prze-
„ dawać bez przeszkody, y że każdemu

„ wolno będzie kupować Ją, y w nią ſię opa-
„ trzyć, gdzie mu ſię podoba. Nayiaśniey:
„ Krol Jmć y Rzplita Polſka oświadczaią,
„ że nie pozwolą nigdy na *Monopolium* te-
„ go towaru, y ułożyły obie Potencye, że
„ od ſprowadzenia Soli iakieykolwiek z
„ Kraiow Auſtryackich, wyiowſzy tę, która
„ Wiſłą ſprowadzona będzie, y która od
„ wſzelkiego Podatku zupełnie wolna zo-
„ ſtanie, nie będzie potrzeba płacić inſzych
„ Podatkow *Jmportationis* vel *Exporta-
„ tionis* Cła lub iakiegokolwiek poboru w
„ Pańſtwach Nayiaśn: Ceſsarzowy Jeymci
„ Królowy, y w Polſzcze, prócz tych, któ-
„ re dotychczas były w używaniu w Xię-
„ ſtwie Litewſkim podług rózności gatun-
„ kow Soli, y to Cło uſtanowione będzie
„ od Cetnara maiącego ſto funtow Warſza-
„ wſkich.

— *Traktat Pruſs z Polſką względem Soli Vol: 8, Fol: 21. § 11.*

„ Handel *Soli* zupełnie będzie wolny w
„ całey rozległości Stanow Rzpltey, tak
„ dalece, że każdemu wolno będzie Sol w
„ Polſzcze przedawać bez naymnieyſzey

„ przeſzkody, i że każdy będzie Ją mogł ku
„ pować y opatrzyć ſię w nią tam, gdzie mu
„ ſię podoba. Nayiaśnieyſzy Krol Jmć y
„ Rzplita Polſka oświadczaią ſię, że niedo-
„ puſzczą żadnego *Monopolium* Soli. Ta
„ zaś, którą Poddani *Pruſcy* prowadzić bę-
„ dą Wiſłą, albo którą Polacy tąz Rzeką
„ wprowadzać do ſiebie będą z kraiow Kra-
„ iow Króla Jmci *Pruſkiego*, będzie zupeł-
„ nie wolna od wſzelkiego Podatku, ſłowem
„ mi od Soli nie będzie innego w Polſzcze
„ Cła *Jnvectionis* y iakiegokolwiek opłace-
„ nia, prócz tego, które do tąt było uży-
„ wane w W.X. Litt: według różnego gatun
„ ku Soli, y takowe Cła płacić ſię będą od
„ Cetnaru trzymaiącego w ſobie ſto funtow
„ Warſzawſkich „. (z)
Na utrzymanie tych Taktatow o tak wa-

(z) *Z Okazyi namienienia tych Traktatow o Soli, przypomina Dziennik, że dla wygody* Powſzechności*, zwłaſzcza tych co nie maią Woluminow, umieścił całkiem Traktaty Handlowe Polſki z* Roſsyą, Auſtryą, y Pruſsami *co do ſłowa, w ſwym Dziele Roku pierwſzego Fol: 65.*

żnym! Artykule, lub na obmyślenie innego źrzudła Soli, iakiby mogł ſię znaleść ſrzodek, niech który Patryota udzieli Powſzechności przez Piſmo *Dziennika Handlowego.*

— *Uwiadomienie o nowey Taryffie Pruſkiey dla Miasta Gdańſka.*

Ta nowa Taryffa Pruſka dla Miaſta *Gdańſka*, którą *Dziennik Handlowy* trefunkiem doſtawſzy udziela Powſzechności w Piſmie ſwym iak w tym mieyſcu Ją w Tabelli oddzielney widzieć można, która czy ieſt Autentyczna? czy Proiektowa? nic o tym zapewić niemoże, lubo wſzelkich do zaſiągnienia tey wiadomości używał ſtarań, ale ſami Obywatele, z powodu tego wątpliwego donieſienia *Dziennika*, mogą udać ſię z Zapytaniem, albo do Rezydenta Polſkiego w *Berlinie*, albo do Konſula Gdańſkiego, aby oni z Obowiązku Urzędow ſwych raczyli zapewnić o tym Kray ſwóy, z którego ſą wyſłani, a gdy kto odbierze dokładną w tym informacyą, niech raczy Ją udzielić przez Gorliwość Dobra Powſzechnego całey Publiczności, drogą Piſma *Dziennika Handlowego.*

— *Zapytanie z Zytomierza wiele Szaffunty Gdańſkie, Elblągſkie y Krolewieckie zaymuią Funtow Polſkich.*

Mam honor upraſzać Imienieniem niektórych Obywatelow Woiewodztwa Kijowſkiego, Potaż y Saletrę do przedania maiących, o donieſienie, wiele Miaſta Portowe *Gdańſk, Elbląg* y *Krolewiec* w Szaffuntach ſwych zawieraią Funtow, ponieważ Dyſtynkcya Funtow Miaſt tych dość iaſno w Tabellach Targowych *Dziennika* ieſt wyrażona, Szaffuntow zaś niema — Dan z *Zytomierza* 1. Lutego 1788. — *Lewandowſki* Prokouſul Miaſtą *Zytomierza*.

Dziennik na te Zapytanie odpowie w następuiącym Mieſiącu.

III

O Fabrykach Kraiowych.

Dziennik Handlowy ſtoſuiąc ſię do zamiaru ſwego, podciągania wſzyſtkie Rzemiosła pod Artykuł Fabryk, podciągnoł iuż Rzemiosło Złotnikow, y wſzelkich Profeſsyonaliſtow, bawiących ſię wyrabianiem, przetapianiem, i oddzielaniem Złota i Sre-

NOWA TAXA TOWAROW

Z POLSKI DO GDANSKA WPROWADZANYCH NA KTORYCH CŁO PO 12. PROCENTU W FORDONIE.

NAZWISKA TOWAROW.	Cena ich dawna podług Taryffy Roku 1775.			Taxa teraźnieysza.		
Polskie Towary.						
I. ZBOZA.		*R. Talary*	*dob: Gro:*		*R. Talary*	*dob: Gro:*
a. Jęczmień	*Korzec*	—	16	*Korzec*	—	12
b. Groch, Szocewica, Fasola	Ditto	1.	12	Ditto	1.	8
c. Kasza Jęczmienna	Ditto	2.	4	Ditto	1.	8
d. Ditto Osiana i Tatarczana	Ditto	2.	4	Ditto	1.	12
e. Proso i Kasza Jaglana	Ditto	2.	4	Ditto	1.	16
II. DRZEWO.						
1. Drzewo do palenia i do budowli	- - - - - - - - - -			Przy dawney Cenie zostaią; ponieważ pod imieniem Drzewa do palenia, wiele Stolarskiego Drzewa wprowadzaią.		
2. Ditto Stolarskie	- - - - - - - - - -					
A. *Balki.*						
a. Balki Dębowe	- - - - - - - - - -			Dziesiąta część Frochtu od Cła wolna, z resztą iak dawniey.		
b. Tarcice i Balki dębowe do Okrętów	- - - - - - - - - -					
B. *Sztaby*	Dziesiąta część Frochtu od Cła wolna.			⅕ część Frochtu wolna.		
C. *Deski*	Kraiowe Zachodnio-Pruskie i Kaszubskie Deski, być maią iak Polskie opłacane.			Kraiowe Deski połowę tylko dawnego Cła płacą.		
D. *Maszty*	Od każdego Drzewa bez skazy na 60. stop długości, Cło iak od Masztu brane być ma.			Drzewa zdrowe za Maszty brane być maią gdy na 70. stop są długie.		
III. PŁOTNO.						
Polskie Płótno, ktorego łokieć po 13. dob: Gro: był taxowany w Taryffie, na 4. Klasy iest teraz podzielone.						
1. Białe, Lniane surowe, i Konopne naylepszego gatunku	*Łokieć*	*R. Talary* —	*dob: Gro.* 2	*Łokieć*	*R. Talary*	*dob: Gro:* 2
2. Konopne surowe podleysze, i Zgrzebne przednieysze	Ditto	—	2	Ditto	—	4
3. Ordynaryine Zgrzebne Płótno	Ditto	—	9	Ditto	—	10
4. Ditto Płótno do pakowania	Ditto	—	9	Ditto	—	6
IV. WEŁNA.						
Kamień po 33. Funty rachuiąc	*Kamień*	8.	6	*Kamień*	5.	—
V. CHMIEL.	*Cetnar*	9.	4	*Cetnar*	6.	8

NOWA TAXA TOWAROW

Z GDANSKA DO POLSKI WYWOZONYCH NA 12. PROCENTU.

NAZWISKA TOWAROW.	Cena ich dawna podług Taryffy Roku 1775.			Taxa teraźnieyfza		
Powracaiące Towary.						
I. W I N A.		*R. Talary*	*dob: Gro:*		*R. Talary*	*dob: Gro:*
a. Ordynaryine Francufkie Wino	*Kwarta*	—	8	*Kwarta*	—	6
b. Ditto - - - Hifzpańfkie ditto	Ditto	1.	12	Ditto	1.	—
II. GDANSKIE LIKWORY.	Ditto	1.	12	Ditto	1.	—
III. OLIWY.						
a. Genueńfka i Prowancka Oliwa	*Funt*	—	12	*Funt*	—	8
b. Hifzpańfka ditto	Ditto	—	4	Ditto	—	3
IV. KORZENIE PRZEDNIE.						
a. Gałka i kwiat Mufzkatowy -	Ditto	4.	—	Ditto	2.	—
b. Goździki - - -	Ditto	4.	—	Ditto	2.	—
c. Cynamon kolorowy - - -	Ditto	4.	—	Ditto	2.	—
d. Ditto biały - - - -	Ditto	4.	—	Ditto	1.	—
V. HERBATY						
Podług dawnieyfzey Taryffy Funt 2. R. Talary taxowano						
Teraz następuiące 4. Klafsy maią kosztować.						
a. Gatunki przednie - - -	*Funt*	2.	—	Ditto	3.	—
b. Gatunki średnie Pecco-Congo	Ditto	2.	—	Ditto	1.	8
c. The-bou - - - - -	Ditto	2.	—	Ditto	—	16
d. Szwaycarfka i ziołkowa Herbata - - - - - - - -	Ditto	1.	—	Ditto	—	16
VI. SLEDZIE.						
Hollenderfkie tylko Sledzie podług Taryffy taxowane.						
Północne zaś Sledzie - - - - -	*Łafzt*	3.	—	*Łafzt*	2.	
VII. R Y B Y.						
Ryby wędzone lub fufzone - -	Ditto	—	4	Ditto	—	2
VIII. J E D W A B						
a. Jedwab furowy - - - - -	*Funt*	6.	—	*Funt*	5.	—
b. Ditto kręcony - - - - -	Ditto	12.	—	Ditto	8.	—
IX. B A T Y S T. - -	*Łokieć*	1.	8	*Łokieć*	—	16
X. KAMERALE SUKNO -	Ditto	1.	8	Ditto	—	16

bra. pod Artykułem Fabryk, umieściwszy względem nich Ordynacyą Departamentu Policyi, w Dzienniku tego - rocznym Fol: 26. umieszcza ieszcze teraz Obwieszczenie JuryzdykcyiMarszałkowskiey Kor: względem wyznaczenia Probierzow Publicznych, iak następuie co do słowa:

— *Obwieszczenie Iuryzdykcyi Marszałkowskiey Kor: względem wyznaczenia Probierzow Publicznych w Warszawie.*

„ Michał Mniszech Marszałek Wielki „ Koronny &c. — Wszem w obec i każdemu „ z osobna, komu o tym wiedzieć należy, „ mianowicie Złotnikom, Jubilerom, Zegar-„ mistrzom, Szeydarżom y iakimkolwiek „ Nazwiskiem Profesyonalistom w Mie-„ ście Warszawie y Przedmieściach; wy-„ rabianiem, przetapianiem, y oddzie-„ laniem, na przedaż Złota, lub sre-„ bra bawiącym się, do wiedomości po-„ daię, iż gdy Prześwietny Departament „ Policyi w Radzie Nieustaiącey, pod nie by-„ tność w tym mieyscu Nayiaśnieyszego „ Pana, maiąc sobie polecone od Prześwie-„ tney Rady Nieustaiącey, sporządzenie Or-„ dynacyi Proby Złota i Srebra roboty War-„ szawskiey, toż Urządzenie przez Prze-„ świetną Radę Nieustaiącą na Dniu 25. Mie

„ śiąca Maia Roku 1787. pod odiazd z tey
„ Stolicy Nayiaśnieyszego Pana, i uſtanie na
„ ów czas JuryzdykcyiMarſzałkowſkiey, ap-
„ probowane, a naſtępnie przez przyłącze-
„ nie trzech Punktow równie od Prześwie-
„ tney Rady Nieuſtaiącey przyiętych, po-
„ więkſzone, i na Dniu 11. Mieśiąca Pa-
„ ździernika Roku tegoż, na Seſsyi Depar-
„ tamentu Policyi, z ułożonemi poprzedni-
„ czo Punktami połączone; w oſobnym
„ Exemplarzu z Kancellaryi tegoż Prze-
„ świetnego Departamentu Policyi wyda-
„ nym, w ſwey oſnowie wyrażone, za znie-
„ śieniem śię, z Prześwietną Kommiſsyą
„ Rzeczypltey Skarbu Koronnego, tudzież
„ Magiſtratem Miaſta Starey Warſzawy, co
„ do wyznaczenia Probierzow, publi-
„ cznych dla ocalenia Wiary Publi-
„ czney, zabeſpieczenia Maiątkow O-
„ bywatelſkich, y zachowania w tey
„ mierze Dobrego Porządku uczynił, oraz
„ toż Urządzenie przy Nocie ſwoiey pod
„ Dniem 11. Mieśiąca Października Roku
„ 1787 datowaney, do Mnie podaney kom-
„ munikował, Prześwietna Kommiſsya Skar-
„ bu Koronnego, in ſequelam rzeczonego U-
„ rządzenia, i ſtoſownie do Noty Prześwie-
„ tnego Departamentu Policyi pod Dniem 9
„ MieśiącaLutego Roku bieżącego podaney,
„ Ur: Schroderowi Probierzowi Przyśięgłe-
„ mu Mennicznemu, od śiebie uſtanowione-
„ mu dopełnienie wzmiankowanego Urzą-

„ dzenia, względem probowania i cechowa-
„ nia ſztuk Złota i Srebra ułożonego żleci-
„ ła (a) á Magiſtrat Miaſta Starey Warſzawy
„ Szl: Szyllera Gminnego Miaſta tegoż, ia-
„ ko Starſzego Konfraternij Złotniczey za
„ Probierza z ſtrony ſwoiey do tey czynno-
„ ści wyznaczył. Ci zaś obydwa Probierze
„ publiczni przyſięgli, Niewiernych: Mośka
„ Samuela z Grodziſka, Mośka Lewkowi-
„ cza z Sochaczewa, Abrahama Joachimo-
„ wicza z Łaſku, Lewka Moſzkowicza z Ja-
„ roſławia, i Hila Jakubowicza z Łaſku, w
„ umieiętności odciągania Złota i Srebra od
„ innych Kruſzcow wyexaminowawſzy, z

(a) *Dla Publiczney wygody dodaie* Dziennik Handlowy *w tey Nocie wiadomość Mieſzkań tych Probierzow Publicznych.* — *1. Ur:* Schröder *mieſzka przy Ulicy Bielańſkiey Nro: 607. w Pałacu Rzpltey Mennicznym w Officynach po prawey ſtronie niedaleko Bramy. 2. Szl:* Szyller *Probierz Mieyſki, mieſzka przy Ulicy Krzywe Koło w Kamienicy ſwoiey Nro: 183.*

Rownie potrzebna byłaby wiadomość Stancyi i wſzyſtkich Złotnikow Warſzawſkich, iako i innych Profeſsyonaliſtow do przetapiania i oddzielania Złota i Srebra wchodzących; ieśliby więc zdało ſię Jm uwiadomić Publiczność o Stancyach ſwych, niech raczą donieść o tym do Expedycyi Dziennika Handlowego na Krak: Przedm: Nro 438 a darmo tam takowe Donieſienia przyięte będą.

„pomiędzy innych naydoſkonalſzą zda-
„tność onychże w Profeſsyi Szeydarſkiey
„zaświadczyli. Przeto też Urządzenie do
„wiadomości każdego w tey Stolicy mie-
„ſzkaiącego z Władzy Urzędu Mego Mar-
„ſzałkowſkiego Koronnego podaię: a innym
„Zydom Szeydarſtwem bawiącym ſię, oprócz
„Oſob pięciu iako wyżey przez Probierzow
„publicznych examinowanych i w zdatno-
„ści zaświadczonych, praktykowania teyże
„Profeſsyi w Mieście Warſzawie i Jey O-
„kolicach zakazuię, a to pod karami po-
„dług wielkości przewinienia w Sądzie pra-
„wami oznaczonym nieochybnie wſkazać
„mianemi. Jeśliby iednak który z Szey-
„darzow teraz do praktykowania tey pro-
„feſsyi wymienionych i uſtanowionych o
„zdrożność iakową, lub podeyrzenie był
„przekonanym, innego na iego mieyſce,
„który od Probierzow Generalnych za-
„świadczenie zdatności ſwey okaże, uſta-
„nowienie oſtrzegam. Aby zaś ninieyſze
„Obwieſzczenie każdemu w tym mieyſcu
„wiadome było, toż przy odgłoſie Trąby w
„mieyſcach zwyczaynych, Publikowane
„mieć chcę. Dan w Warſzawie Dnia 15.
„Mieſiąca Marca Roku Pańſkiego 1788.—
„Michał Mniſzech *Marſzałek* W. Kor:(LS)

IV. O Tranſpor-

IV.

O Transporcie Spławnym.

— *Postrzeżenia niektòre* Chełmianina, *w Handlu wywozowym czyli spławnym, rożnych Produktow, rzeką Bugiem, do brzegów Morza Baltyckiego.*

Dwie są istotne przyczyny, które osłabiły Handel Spławny w tych Latach Rzeką *Bugiem* do Brzegow Morza Baltyckiego, toiest: do Miast Gdańska lub Elbląga.

Nieurodzay *Nayprzod*, bo trudno iest udzielić tego Obcym, czym ledwie sami obeyść się możemy.

Druga: Handel otworzony na Morzu *Czarnym*, dokąd wszystkie dawniey do Portów *Buga* z *Ukrainy*, y *Podola* dowożone Produkta, teraz bliższy Transport, y zyskownieyszą znalazłszy Przedaż, zwrocone są. Wreszcie można ieszcze dodać, że Ludność codziennie wzmagaiąca się w *Gallicyi*, potrzebuie naszego Zboża tyle,

iż zaledwie piąta część tego, co przed lat 6. lub 8. spławiano, dziś do Gdańska idzie — Ludność tę sprawiło naprowadzenie do Kraiu Koloniftow, którzy przywykli do wygodnego życia, a kosztem ieszcze Skarbu Cesarskiego utrzymywani, nieznaią co oszczędność, u naszych Wieśniakow w latach nayobfitszych Urodzaiow powszechnie praktykowana — Jedne Drzewo w tey, co y dawniey obfitości wychodzi z Kraiu — Potaż z wielu nowo założonych Maydanow, obficie się spławia po naywiększych Portach, iakie były: *Uściług*, *Dubienka*, *Binduga*, *Husynne*, *Dorohusk*, *Swierże*, *Opalin*, *Butyn* i. t. d. dziś ledwie po kilka buduią Statkow — Można tu powiedzieć, że się przebrało Lasow, y iakoż na Burtnicę y Maszty, dorodnego Drzewa, iakie się należy, trudno znaleść — Co to nieoszczędność może! Spodziewam się, że za lat 10. naywięcey, będziem zakupywać o mil kilka od Portu, gdzie Dziedzice więcey ochroniali skarb swoy, bo iego mnieyszy użytek mieli — Już bym zapewnić mógł, choć wcześnie, że w Roku przyszłym z całego nad-Buża 30. Stat-

kow

kow ze Zbożem niepuydzie do *Gdańſka*, lub *Elbląga* — *Chełmianin*.

— *Zaſtanowienie ſię nad ſpoſobnością Spławu Rzeką Bugiem do Warszawy.*

Niewiem, czemu Obywatele nad *Bugiem* mieſzkaiący, nieużyią ſpoſobnóści Spławu tey Rzeki, do dowozu ſwoich Produktow do Warszawy. Wiadomo ieſt, że ta Rzeka niedaleko od Warszawy pod *Nowo-Dworem* w Wiſłę wpada. Łatwieyby było mil 4. do gory podholować Statek; a y bliżſzy Tranſport, y rowny pewnie *Gdańſkiemu* (uważaiąc Cła) mieć można pokup. Ale iak dotąd, od Nas przynaymniey, żadney podobney Praktyki niebyło, tak muſi bydź przyczyna tamuiąca tego gatunku Handel, o którey od naylepſzych zaſiągnąwſzy wiadomość Szyprow, będę ſię ſtarał iak nayrychley donieść do *Dziennika Handlowego* — Każdego, ktoby w tey ſmierze mógł mieć iaką wiadomość, upraſzam o kommunikowanie oney do *Dziennika*. Imie przyſługi dla Kraiu, niech moie Prożby uczyni ważnieyſzemi — Dan z Chełma 7. Grudnia 1787. *Chełmianin*.

V.

O Transporcie Lądowym.

Dla iakichści trudności doczekać ſię [nie-możemy przyobiecaney nam w *Dzienniku* wiadomości o *Traktach*. Abym do onych opiſu dał początek, przedſięwziołem tu opiſać *Trakt do Warſzawy z Sandomierza*, lecz troiſty.

Pierwſzy ieſt prawie ſamemi Polami, y gruntem twardym.

Drugi ſamemi prawie Laſami, ale niebardzo piaſzczyſtemi.

Trzeci Naypiaſzczyſtſzy y naydłużſzy a wſzelako naypoſpolitſzy.

— *Trakt troiſty z Sandomierza do Warszawy.*

mile	1wſzy	mile	2gi	mile	3ci
	Sandzmierz Miaſto		*Sando:* iak wy:		*Sando:* daley iak wy:
1.	Chwałki	6.	*Sienno Mia:*	3.	*Ożarow Miaſto*
1.	Wyſiadłow	$6\frac{1}{2}$.	Rzeczniow	4.	Wolka Ożarow;
2.	Sobotka	$7\frac{1}{2}$.	Czerwona	5.	*Tarłow Miaſto*
	Iakubowice	8.	Kowalkow		Szczekarowice
	Przybyſławice		Niderczow		Daniſzow
	Wyſzimontow	9.	Odechow	7.	*Lipſk Miaſto*
3.	*Ożarow Miaſto*		Kunowiec	9.	*Ciepielow Miaſto*

mile — 1wszy

Gliniany Miasto
4. wedle Boryi
5. Bałutow
Wola Bałutow:
Strzemcha
6. *Sienno Miasto*
Grabowiec Mia:
7. Rzechow
Prendocin
Cawałowice
Młynek
Malinia
8. Krzyżanowice
8½. Gaworzyn
Trupienie
Polan
9½. *Wierzbi:Mia:*
Rzeczkow
10. Ruda
11. Wolanow
wedle Strzał:
12. Zameczek
Błotnica
13. Ryki
Siekluki
14 *Białobrzegi Mia:*
Rzeka Pilica
Promna
Resz-

mile — 2gi

10. Kunowek
11. Minanowi:
Gzowice
12. Piotrowice
12½. *Jelnia Mia:*
Brzuza
15½. *Głowa:mia:*
17. Grabowiec
Rzeka Pilica
18. *Warka Mia:*
20. Krezel
22. *Piasec: Mia:*
reszta iak wy:
25. *Warsza:Mia.*

Reszta Trak: 1go
15. Zbrosza ma:
Zbrosza wielka
Łychow
16. Boglewice
Miedzechow
17. Drwalow
Pieczyska
18. Wągrowno
Ustanow
19. Zabieniec
20. *Piasecz: Mia:*
21. Dąbrowka
22. Służew
23. *Warsza: Mia:*

mile — 3ci

10. Sycyna
11. *Zwoleń Miasto*
Strykowice
12. Wilcza Wola
13. Policzna
15½. Smietanki
16. *Kozienice Miasto*
Opatkowice
17. Swirze
Ciszkowice
18. *Ryczywoł Miasto*
19. *Magnuszow Mia:*
20. Wilczkowice
Gruszczyn
Rzeka Pilica
21. Mniszow
22. Konary
23. *Góra Miasto*
Brześć
24. Kawęczyn
Słomczyn
25. Jeziorna
26. Powsin
27. Wilanow
28. *Warszawa Miasto*

Liczba mil y Dóbr okazuie, iż Trakt *twfzy* z Sandomierza do Warszawy ieft naykrótfzy y nayofiadleyfzy: a przytym gruntem twardym, y prawie famemi polami, co dla iadących wielkie czyni befpieczeńftwo, wygodę y pofpiech; wiednym tylko lafku między *Promną y Zbrofzą* małą, ieft kilkoro ftay złey drogi, dla wyboiow y kałow, lecz nielgnących, co fię w dwóch innych Traktach znayduie. Przeto z takiego Traktu potrafią korzyftać Ci, których to intereffuie. Kiedyby zaś Kommiffye dobrego Porządku uftanowiły w każdym Woiewodztwie między znakomitfzemi Miaftami Trakty: Poffefforowie dobr byliby obowiązani, wfzakże z korzyścią fwoią, Drogi w dobroci utrzymywać. Prawa o Drogach przytacza Konft: 1649. fol: 2. o ktorych fą y puźnieyfze — *Sandomierzanin.*

O Iar-

VI.

O Jarmarkach Kraiowych.

Do ſpolepſzenia Iarmarkow y Targów Kraiowych, niemoże bydź lepſzy ſpoſob, iak uwolnienia onych od uciążliwey opłaty z wybieranego Targowego: ta że odtąd może iuż zupełnie uſtanie, niech ſię ſpodziewa Kray z uſkutecznienia Uniwerſału, względem niewybierania po Miaſteczkach Targowego, który tu dla wygody powſzechney co do ſłowa kładzie ſię, iak náſtępuie.

— *Uniwerſał Kom: Skar: Kor: względem niewybierania po Miaſtach y Miaſteczkach Targowego.*

Kommiſſya Rzeczy Poſpolitey Skarbu Koronnego — „ Wſzem w obec y każdemu z oſobna, komu o tym wiedzieć należy, wiadomo czyni. Gdy Handel we-

wnę-

„ wnętrzny w Kraiu opłatą Imieniem *Tar-*
„ *gowego* uciążaięce odbierał ciosy, Rzecz
„ Pospolita w Roku 1764. w Dobrach Kró-
„ lewskich one zniosłszy, kary 2,000. grzy-
„ wien na przestępniących wyznaczyła.
„ Lecz iak te Opisy częstokroć bywaią ła-
„ mane, iak Handluiących maiątek zosta-
„ ie w znaczney części zdzierstwa plo-
„ nem; to liczne zażalenia, to częste Kom-
„ missyi swoiey czynione doniesienia prze-
„ konywaią, a tak kiedy opiekiwanie się
„ Handlem, ieden z celnieyszych ma Kom-
„ missya przez Prawo poruczony obowią-
„ zek, nigdy niemogąc bydź dostatecznie
„ troskliwą, o dopełnienie powinności U-
„ rzędu swego, ninieyszym Uniwersałem,
„ wyżey wspomnione Prawo 1764. Roku
„ Dobr Królewskich Possessorom, Magi-
„ stratom y Urzędom przypomina, miło-
„ ścią dobra Kraiu y chęcią uskutecznie-
„ nia Prawa obowiązuie, aby takowych
„ Opłat od przyieżdzaiących do Miast,
„ ich Władzy podległych wymagać nie-
„ dozwalali. Officyalistom zaś swoim na-
„ kazuie, aby dowiadywali się, ieżeli ta-

kowe

„ kowe Opłaty wybieranemi w Miaſtach
„ Królowſkich zoſtaią (a) a o przeſtępuią-
„ cych Kommiſſyi ſwey, końcem zapo-
„ zwania, choćby na popieranie Officya-
„ liſtow Skarbowych uwiadomiali. Któren
to Uni-

(a) *Gdyby zaś uſkutecznienie tak pożytecznego Uniwerſalu, w lepſzey było u wſzyſtkich Pamięci, oświadcza Dziennik, że gotow ieſt w ſwym Pismie, wytknąć każdego, ktòryby śmiał wybierać ieſzcze Opłaty takowe, aby tylo było od kogo autentyczne o tym Donieſieniu, y Dekreta nawet te, które na popieranie Officyaliſtow Skarbowych w tey mierze zapadną, wymienione będą w tym Publicznym Pismie, a to na zawſtydzenie Tych, ktòrzy dla podley chciwości, Prawa y Uniwerſały ośmielaią ſię przeſtępować; á przez ten ſpoſop może y Officyaliści będą lepiey doſtrzegać tego, aby Kommiſsya wyczytawſzy iakie uſtronne Donieſienie, nienaganiła Ich o niedonoſzenia — Tak górliwy y pożyteczny*

„ to Uniwerſał, aby niezawodney każde-
„ go doſzedł wiadomości, po Miaſtach y
„ Miaſteczkach publikować, y do Akt ka-
„ żdego Grodu, ſpoſobem Oblaty podać,
„ a o podaniu z Publikacyi wzięte Atte-
ſtata

---

teczny Uniwerſał, życzyćby potrzeba, aby y w Litwie mogł bydź naśladowany, gdzie ieſzcze pono więcey ieſt z dzierſtwa po Targach, aniżeli w Koronie. — Na Dziedziczne zaś Miaſta, że takie Prawo, ani Uniwerſał nierozciąga ſię, á po wielu mieyſcach znayduią ſię przykłady warte naśladowania od wſzyſtkich, że przez wſpaniałomyślność Dziedzicow, niewybieraią żadnych Opłat; przeto takie Przykłady, tak do Naśladowania, iako y dla wieczney Pamiątki, warte ſą Publiczney Pochwały: á zatym ieśliby kto wiedział o takich przykładach, niech raczy przez miłość Dobra Powſzechnego, donieść do Dziennika Hondlowego, á z chęcią umieſzczone zoſtaną.

„ ftata, Kommiffyi fwoiey odeflać, JMość
„ Panom Superitendentom *per Provincias*
„ zaleca — Dan w Warfzawie na Seffyi E-
„ konomiczney Dnia 1. Miefiąca Marca
„ 1788. — Adam Łodzia Xiąże *Poninfki*
„ *Podfkarbi Wielki Koronny mpp.* (LS)

Ten Uniwerfał ftofuie fię do żądania w tey mierze, J. W. Czackiego Starofty Nowogrodzkiego Kommiffarza Skarbu Koronnego, umiefzczonego w obfzernym Jego Luftracyinym Rapporcie, zaymuiącymm w Przedziale trzecim — Opifanie Stanu Handlu nafzego — Urządzenia Somfiaduiących względem Polfki. — Spofoby ożywienia Handlu nafzego, a ściśnienia wchodowego: oraz ułatwienia niektórych trudności — Że zaś te żądanie co do Artykułu Miaft Królewfkich ninieyfzym Uniwerfałem ieft tylo ufkutecznione; á zaś co do Artykułu Miaft Dziedzicznych, chyba aż na Seymie czy nieweźmie fkutku — Więc aby wcześnie te tak pożyteczne żądanie między Publiczność rozfzedłfzy fię, przekonało wfzyftkich, mianowicie Seym naftępuiący fkładać mianych, umyślił Autor Dziennika

ka takowe żądanie podać Publiczności przez ninieyſze Piſmo, iak naſtępuie.

— *Excerpt z Rapportu J. W. Czackiego Staroſty Nowogrodzkiego Kommiſsarza Skarbu Koronnego względem znieſsenia Targowego po Miaſtach Królewſkich y Dziedzicznych.*

„ Targowe Prawem 1764, co do Miaſt
„ Królewſkich uchylone, wybieranym ie-
„ dnak bywa — Zdawałoby ſię zalecić Of-
„ ficyaliſtom Skarbowym, aby otym Ba-
„ dania czynili, y Kommiſſyą końcem zle-
„ cenia wydania. Zapozwow, zawiadomili.
„ Lecz gdy Prawo mówi o Dobrach Kró-
„ lewſkich, nierozciągnę tego zakazu do
„ Dobr Szlacheckich: gdzie Dziedzic,
„ Kommiſſarz, Ekonom y Pleban Targo-
„ we biorą — Rownie uſzkadza Handel, po-
„ zwolone od Staroſtow w Królewſkich,
„ á od Dziedzicow w Miaſtach y Wſiach
„ Dziedzicznych Samokupſtwo, niektórych
„ Produktow; iak Właściciel niama prze-
„ ſtać ſadzenia y rozmnożenia Plantacyi,

kiedy

„ kiedy wolności przedaży niema, y Ceną
„ od woli kupuiącego zawisłą, á zatym
„ nikczemną kontentować się musi — By-
„ wa y to, że Pierwszeństwo przedaży Zy-
„ dom Miasta swego Dziedzice ostrzega-
„ ią, zabraniaiąc nawet Produktu przywie-
„ zionego odwoz — Pomircze czyli Opła-
„ ta od Miary uszkadza przedaiącego. —
„ Nieiest mocy Kommissyi, zabieżeć zu-
„ pełnie złemu; lecz zdaie się przyzwoi-
„ tością, przełożyć J. K. Mości, y Prze-
„ świetney Radzie, aby z obowiązku przez
„ Prawo 1776. włożonego, Proiekt uchy-
„ lenia takowych uciążliwych wymagań,
„ na przyszły Seym Rzeczy-Pospolitey
„ podała Stanom.

VII.

O Miastach Kraiowych

— *Dalszy ciąg Numerowania Warszawy.*

---

131. *Ulica Czarna.*

Nro:
2176. D. Philipaw
2177. *Pał: J. W. Matusewicz K. B. L.

Nro:

2178. Mag: J. W Wodzińſkiego B. S.
2179. Off: Frantza
2180. Plac Prz: Kom: Eduka: nie obc:

---

132. *Ulica Konwiktorſka*

Nro:

2181. *Pałac JW. Sierakowſkiego K. P.
2182. Off: Reslera
2183. D. Gotolda

---

133. *Ulica Wygon*

Nro:

2184. D. P. Mościckiego
2185. D. W. Cholewſkiego Ł. Z.
2186. K. i D. Sielſkiego
2187. D, - Koſzewſkiego
2188. D. Ur: Promińſkiego
2189. D. P. Horodyńſkiego

---

134. *Ulica Moranowſka*

Nro:

2190. D. . Kiełczewſkiego
2191. *Pał: Ur: Słomińſkiego
2191. Off: - Tegoż

Nro:			
2191.	Off.	od Ulicy Przebieg	Tegoż
2191.	K.	-	Tegoz
2192.	D.	-	Rutkowſkiego
2193	D.	-	Gaſtla
2194.	D.	-	Bermana
2195.	D.	-	Dackera
2196	D.	Suk:	Múllera
2197.	D.	-	Bączkowſkiego
2198.	D.	-	Sokołowſkiego
2199.	D.	-	Badowſkiego
2200.	D.	-	Rómanowſkiego
2201.	D.	-	Zdroiewſkiego
2202.	D.	-	Hanowy
2203.	D.	-	Iaxa
2204.	D.	-	Demera
2205.	D.	-	Klonowſki
2206.	D.	-	Klimaſzewſkiego
2207.	D.	-	Guńſkiego
2208.	D.	-	Barnicki
2209.	D.	-	Penkwit
2210.	D.	-	Szulca
2211.	D.	-	Grudzińſkiego
2212.	K.	Ur:	Tynimſkiego
2213	K.	-	Droblau

135. *Ulica Pokorna.*

Nro:

2214. D. JW. Przebendowſkiego K. E.
2215. D. - Kierſzniewſkiego
2216. D. - Lachowſkiego
2217. D. Ur: Cybulſkiego
2218. Fabr: Tabacz: M. S. Warſz:
2219. Dom Poprawy M. S. Warſz:
2220. Skład Zydow M. S. Warſz:
2221. D. - Mittaka
2222. D. - Bagińſkiego
2223. D. - Swirczewſkiego
2224. Plac Plączyńſkiego nieob:
2225. Plac Wroblewſkiego nieob:
2226. D - Zukowſkiego
2227. D. - Wyſzomierſkiego
2228. D. - Sadowſkiego
2229. D. Ur: Zembrzuſkiego
2230. D. - Dzierzgowſkiego
2231. D. P. Kacperſkiego
2232. D. - Skłodowſki
2233. D. - Maſłowſkiego
2234. D. i Br: Wagnera
2235. Mag: Karowy
2236. D. 2. Charye

Nro:

2237. D. Ur: Macieiewſkiego
2238. D. - Hornackiego
2239. K. - Zadra
2240. D. 2. Ur: Ciecifzowſkiego
2241. D. - Scheynfelta
2242. D. Ur: Węgrzeckiego Patrona
2243. D. - Dupronowy
2244. K. - Kahna
2245. D. Ur: Gozdowſkiego
2246. D. - Grufzczyńſkiego
2247. D. JW. Komorowſki K. B.
2248. D. Ur: Dulfusa Szamb: Pru:
2249. D. Sukceſs: Szorsza
2250. D. - Engelauza
2251. D. Ur: Godlewſki
2252. D. - Helligent
2253. K. - Cybulſkiego
2254. D. P. Plescha Malarza J. K. Mci
2255. D. Ur: Dulfusa
2256. D XX Franciszkanow
2257. D. Ur: Dulfusa
2258. K. - Kaszuby
2259. D. - Bogackiego
2260 D - Grochowſkiego

Nro:

2261. D. i B. Ur: Domaszewskiego
2262. D. - Słomińskiego
2263. K. i D. Massnera
2264. K. Ur: Zurawskiego

Następuie 136. Ulica Stawki, o czym pozniey.

VIII.

O Dobrach do Przedaży i Summach.

— *Dobra y Summy z dawniey podanych przenegocyowane.*

1. *Ciechlin y Gnieiewicze* w Ziemi Czerskiey leżące, a w *Dzienniku Roku 1. fol:* 136. podane do Przedaży, lub Arędy, iako kredytorami zaięte, niemogą bydź zaarędowane, chyba tylo przedane.

2. Klucz *Michnowski* leżący w Ziemi Chełmskiey, á w *Dzienniku Roku 2. folio* 307. podany do Arędy, dla podobneyże przyczyny, niemoże bydź zaarędowany w tym Roku.

3. Summa 60,000. Złł: Pol: na Zastawę

Dóbr podana w *Dzienniku Roku* 3. *folio* 69. iuż przenegocyowana na żądaną Zastawę.

— Dobra y Summy nowo podane.

— Dworek na Szulcu Nro: 3032. z dodaniem Summy 11,000. iest do Przenegocyowania.

Dworki dwa na Szulcu czyli Solcu przy Ulicy Czerniakowskiey nad samą Wisłą przy Magazynie J. K. Mci leżące pod Nro: 3032. na Gruncie Miasta Starey Warszawy, o iednym Podwòrzu w około zabudowanym, y oparkanionym — Dworek ieden ma Izbę do Szynku — z Alkierzem — Sklepikiem y Spiżarką — Podktòremi Piwnica Murowana — Na przeciw Szynkowni Izbów 2. do Mieszkania — Drugi Dworek nowy ma Izbòw 2. — z Alkową y Spiżarnią — Pod ktòrym Piwnica duża Murowana — w Podworzu Szpichlerzow 2. każdy o dwóch komorach — Staienka y Komórka na rożne Sprzęty.

Intraty z tych Dworkow iest 800. *Złł:* Pol: (Co zaświadczaią na Gruncie Kon-

trakty kilkoletnie) Te zewſzyſtkim Zabudowaniem ſą do przedania za Summę 11000. Złł: Pol: albo na zamian za Woytoſtwo, lub Zaſtaw na iaki Folwark, z dopłaceniem drugiey tyley, albo większey Kwoty, byle tylko taż Poſſeſsya niebyła daley od Warszawy, iak mil kilka, albo kilkanaście. Referencya do *Dziennika Handlowego*.

— *Samma* 150,000. *na Kupno Dobr.*

Pewny maiący Summę 150,000. Złł: życzy ſobie nabyć Dobr około Warszawy, lub choćby y daley aby tylo były bez dłużne, Referencya do *Dziennika Handlowego.*

— *Summa* 60,000. *na Kupno lub Zaſtawę Dobr.*

— Pewny ma w gotowiznie 60,000. Złł: na Kupno lub zaſtawę Dóbr Ziemſkich, lub Królewſzczyzny w Ziemi Czerſkiey lub Warszawſkiey leżących — Referencya do *Dziennika Handlowego.*

— *Summy różne na Arendy Dóbr.*

Barzo wielu zgłaſza ſię do Dziennika Handlowego z Summami od kilku y kilku-naſtu Tyſięcy Złł: ſzukaiąc Dóbr do A-rendy — ieśliby więc kto potrzebował Sum gotowych a miał Dobra iakie do A-rendy, niech ſię z głoſi przez Pocztę lub oſobiście do *Expedycyi Dziennika Handlowego* w Warszawie na Krakow: Przedm: Nro: 438. a dowieſie tam o takowych Summach.

IX.

O Rozrządzeniach Juryzdykcyi Kraiowych y oróżnych Pismach.

— *Uniwersał Kommiſsyi Skarbu Koronnego względem oberzniętych Czer: Złł:*

„ Kommiſsya Rzeczy-Pospolitey Skar-
„ bu Koronnego — Wſzyſtkich w
„ ogulności, y każdego w ſzczegulności
„ uwiadomia, że doznała Rzecz Pospoli-
„ ta przed Rokiem 1760. niemałey ſzko-

„ dy z oberzniętych Czer: *Zł:* wynikłey, „ którey zabiegaiąc większey, Uniwersały Podskarbińskie, y Dekreta Trybunalskie. takowe Czer: *Zł:* uchyliły, potym Uniwersały Kommissyi swoiey tak dawnieysze iako y poźnieysze mocą Prawa zaszłe, szczegulnie tylko Czer: Złotym w wadze kamieniowi od niey wydanemu rownym kursu dozwoliły, między tak ważnemi, á nową srebrną Monetą proporcyą ustanowiwszy: gdy zaś teraz większa coraz liczba Czer: Zł: oberzniętych w wadze uszczuplonych w Kraiu pokazuie się, á trudne iest doyście skrytych obrzydliwey choiwości złoczyńcow, ktorych zbrodnia częstokroć bezkarnie uchodzi, bo rzadko dostrzeżona y dowiedziona bydź może. Kommissya zaś Skarbowa, nietylko na iawnych falszerzow Monet, y obrzynaczow Czer. Zł: rygor Prawa w skazuiąc, ale też y sposoby na pohamowanie takowey złości ukrytey, obmyślać iest powinna. Zaczym z czułości y obowiązkow swoich Urzędowych, niegodziwym zyskom

„ z uſzczerbkiem Dobra tamę zakładaiąc,
„ wiarę publiczną, handel, y fortunę Kra-
„ iową, które na dobroci wewnętrzney y
„ wadze Czer: Złł: zależą, ubeſpieczaiąc
„ Czer: Złł: oberznięte, wagi wyżey wy-
„ rażoney nietrzymaiące kaſsuie, żadnego
„ im kursu, ſtoſownie do dawnieyſzych
„ Uniwerſałów niedozwala, lecz dla prze-
„ bicia na ważne, aby do Mennicy J. K.
„ Mci oddawane lub odſyłane były zale-
„ ca, y takowe Czer: Złote, u kogokol-
„ wiek y gdziekolwiek udaiącego y biorą-
„ cego doſtrzeżone, że konſiskacie podle-
„ gać maią ſtanowi, obowiązuiąc tak tych,
„ do których z Prawa należy, iakoteż
„ wſzyſtkich miłością Dobra powſzechne-
„ go, y powinnością Obywatelſką, aby do-
„ ſtrzeżone Czer: Złote oberznięte, wa-
„ gi nietrzymaiące areſztowali, Kommſsyi
„ o nich donoſili, z których ſkonſiſkowa-
„ nych Delatorowi połowa doſtanie ſię.
„ Nadto Kommiſsya chcąc ułatwić Oby-
„ watelom zbywanie takowych Czer: Złł:
„ które przypadkowo do nich doſtać ſię
„ mogły, zleca Kaſsyerom Prowincyalnym

„ (a) aby ſtosownie do Efsow, końcem
„ wyrownania ſprawiedliwey wagi, onym
„ teraz przeſłanych, Czer: Złł: oberznię-
„ te przyimowali, za każdy zaś Efs, ile
„ ich na Czer: Złotym niedowazonych
„ będzie, po Groszu srebrnym iednym, y
„ nadto na każdym Czer: Złotym niewa-
„ żnym na wydatki przebicia, także Grosz
„ srebrny ieden wytrącali, wartość przy-
noſzą-

(a) *Dla wygody Publiczney, ażeby łatwo wiedzieć, gdzie ſię znayduią te Kaſsy, Dziennik ſpecyſikuie, iak naſtępuie.*

1 *w Warszawie Garlicki Kaſsyer Prowincyi Mazowieckiey na Ulicy Elektoralney Nro:*

2. *w Krakowie Rolan Kaſsyer Prowincyi Krakowſkiey.*

3. *w Wrześni Ponińſki Kaſsyer Prowincyi Wielko-Polſkiey.*

4. *w Krzemieńcu Barbowſki Kaſsyer Prowincyi Ruſkiey.*

5. *w Cudnowie Zielińſki Kaſsyer Prowincyi Ukraińſkiey.*

„ noszącym oddawali, y razem z Kassą „ przywozili. Czyniąc takowe łatwości, „ spodziewa się Kommissya, iż Przezacni „ Obywatele wchodząc w słuszność tro„ skliwości Jey, powolnością w uskutecz„ nieniu ninieyszego ostrzeżenia, á ci, któ„ rym z Prawa dozor należy, bacznym „ dozorem na przestępnych do zupełne„ go ziszczenia przedsięwziętego zamia„ ru przyłożyć się zechcą. Ten więc Uni„ wersał ponowiony, aby niezawodney ka„ żdego doszedł wiadomości, po Miastach „ y Miasteczkach publikować, y do Akt „ każdego Grodu sposobem Oblaty po„ dać, a o podaniu z Publikacyi wzięte „ Attestata Kommissyi swoiey odesłać Ich„ mość Panom Superitendentom per Pro„ vincias zaleca —„ Dan w Warszawie na Sessyi Ekonomiczney Dnia 29. Miesiąca Lutego Roku Pańskiego 1788. — Adam Łodzia Xiążę Poniński *Podskarbi Wielki Koronny* mpp. (LS.)

— *Uniwersał Kommissyi Skarbu Koronnego względem Remiss z Komor Pogranicznych.*

„ Kommissya Rzeczy-Pospolitey Skarbu Koronnego — Wiadomo czyni, komu o tym wiedzieć należy, mianowicie Ichmość Panom Officyalistom Skarbu Koronnego, w ogulności wszystkim po Prowincyach Celnych będącym, y wszelkiey kondycyi Ludziom Handlem bawiącym się, tudzież Furmanom Towary Kupieckie wożącym. Iż widząc, że przez dawanie Remiss z Komor Pogranicznych do Miast Głowniey-szych, bez poprzedzonego gruntownego wchodzenia, czyli Towary Remittowane dla samych tylko Kupcow Mieszczan, w Miastach Possessye lub Obywatelstwo maiących prowadzone bywaią, wynikać mogą w ginieniu tychże Remiss, y nieprzyzwoitym dla Osób obcych, Obywatelstwa ani Possessyi w Miastach niemaiących, remittowaniu ich Towarow inkonweniencye, á ztąd Lu-

„ dzie obcy Handlem w Miaſtach więk-
„ ſzych, z uymą Kupcow Kraiowych Mie-
„ ſzczan y Poſseſsyonatow bawiący ſię, w
„ zyſkiwaniu z Komor Pogranicznych na
„ ſwe Towary Remiſs, z Kupcami Kraio-
„ wemi bywaią porownani. Zaczym Kom-
„ miſsya co do Towarow Furmanami wie-
„ zionych przez odpakowanie na Pogra-
„ niczach rozrzuceniu lub zepſuciu pod-
„ padaiących, Remiſsy do Miaſt Pryncy-
„ palnych, iakoto: Warszawa. Kraków,
„ Lublin, Poznań, Kalisz, dla Kupcow
„ Chrześcian, w tychże Miaſtach wymie-
„ nionych Poſseſsye lub Obywatelſtwo
„ maiących zatwierdza, à nie Poſſeſſyo-
„ naci, ani Obywatelſtwa w tychże Mia-
„ ſtach niemaiący, y Mieſzczanami nie-
„ będący, że dobrodzieyſtwa Remiſs z Ko-
„ mor Pogranicznych zyſkiwać niemogą,
„ ani powinni, deklaruie, ale zaraz na Po-
„ graniczu Towary ſwe pod Rewizyą pod-
„ dać, y należące Cło Skarbowe opłacać
„ powinni będą; dla czego Furmani To-
„ wary dla obcych Ludzi, nie Kupcow
„ Mieszczan, wiozący, od Pryncypałow

„ swoich pieniędzmi na opłacenie Cła o-
„ patrzeni bydź są winni, pod zatrzyma-
„ niem Towarow na Pograniczu, gdyby
„ sam Właściciel, lub Furman Towary
„ wiozący, dla Osoby Remissy mieć nie-
„ mogącey, pieniędzy na opłacenie Cła
„ należącego niemiał. Aby zaś Komory
„ Pograniczne były uwiadomione, którzy
„ kupcy z Miast wyżey wymienionych
„ Warszawy, Krakowa, Lublina, Pozna-
„ nia, Kalisza, na swe Towary Wozami
„ prowadzone miewać mogą Remissy,
„ Kommissya mieć chce, y naznacza, a-
„ żeby każdy kupiec z Miast tych opa-
„ trzony w zaświadczenie od Magistratu
„ właściwego, iako iest istotnie Kupcem,
„ osiadłym Possessyonatem, lub Obywatel-
„ stwo y Mieyskie w Mieście N. maią-
„ cym. Żądaiący Remissy na Towary swe
„ z Zagranicy do Handlu swoiego spro-
„ wadzone, do Kommissyi Skarbu Koron-
„ nego wraz z Zaświadczeniem przez Me-
„ moryał, bądź przez siebie samego, bądź
„ swego Kommissanta udał się, a Kom-
„ missya rozważywszy produkowane za-

„ świadczenie, y słuszność żądaiącego,
„ przez Rezolucyą swoię do dania żądaney Remissy, na Rok ieden, dwa, lub trzy, natenczas się przychyli, y teyże Rezolucyi otrzymaney Extrakt, ażeby Panowie kupcy zyskuiący Remissy, zakażdym prowadzeniem Towaru na Komorach Pogranicznych Furmanom okazywać zlecili, zaleca, y dla wszystkich Kupcow z Miast Warszawy, Krakowa, Lublina, Poznania, Kalisza, czas do podawania o Remissy Memoryałow ad primam Maji Anni currentis determinuie. Co się tycze Win Węgierskich; tych iako łatwe iest na wchodney Komorze przeliczenie, tak żadna Remissa na nie, że dozwolona niebędzie, Kommissya ostrzega. Ktoby zaś z Kupcow na Pogranicznych Komorach dyspozycyi Kommissyi na Remissę Towarow dla siebie służącey nieokazał, takowemu pod żadnym Pretextem Remissa, że dana bydź niepowinna, Kommissya nakazuie. A wszelkie Paki, y Paczki pod Adressem Posłow Zagranicznych, y Obywatelow

„ Stanu Szlacheckiego będące, przez Fur-
„ manow do Miaſt tychże Warszawy,
„ Krakowa, Lublina, Poznania y Kalisza
„ wiezione, oprocz Win Węgierſkich, re-
„ mittowane bydź maią. Zydom zaś toż
„ dobrodzieyſtwo Remiſs, pod żadnym ty-
„ tułem, y pretextem ſłużyć niema. Za-
„ chowuiąc dawny przepis pieczętowa-
„ nia Pieczęcią Skarbową Pak wſzelkich
„ remittowanych, y donoſzenia Pocztą
„ do Komory remittuiącey o daniu Re-
„ miſſy. Który to Uniwersał, aby Publi-
„ czney doſzedł wiadomości, w Aktach
„ Mieyſkich, Miaſt wyżey wyrażonych,
„ Warszawy, Krakowa, Lublina, Pozna-
„ nia, y Kalisza, oblatować, w tychże
„ Miaſtach publikować, y każdemu Kup-
„ cowi, y Furmanowi dowiadomości po-
„ dawać, Ichmość Panom Superintenden-
„ tom, y Komorom zaleca — Dat: w War-
„ szawie na Seſſyi Dnia 23. Mieſiąca Lu-
„ tego 1788. Roku. Adam Łodzia Xiąże
„ Poniński *Podſkarbi Wielki Koronny*
mp. (L.S.)

— *Uniwerſał Kommiſsyi Skabu Koronnego, względem ſkupowania na Skarb Tytuniow.*

„ Kommiſſya Rzeczy-Poſpolitey Skarbu Koronnego — Wſzem w obec, y każdemu z oſobna, komu o tym wiedzieć należy, wiadomo czyni. Jż iak dopełniać opiſy Prawa, naychlubnieyſzy Urzędowania ſwego poczytuie zaſzczyt, tak w mocy wykonywaiącey wyrokow Prawodawczych zoſtaiąc, one uzupełniać, z naywiękſzym d'a Kraiu y onego Mieſzkańcow pragnie pożytkiem.

„ Przybliża ſię czas zakończenia Adminiſtracyi Tabaczney przez Antrepryzę maiącą od Skarbu Koronnego Kontrakt; gdy więc tak obmowa Uſtawy zeſzłego Seymu, iak potrzeba wczeſnych Tabak y Tytuniow zapaſow, konieczność zakupowania liści Tytuniowych okazuie; przeto Kommiſſya o chęci nabywania tego Produktu w Kraiu Obywatelow zapewnia, y czas zaczęcia kupo-

„ wania Tytuniow na rzecz Skarbu, dzień
„ pierwszy Maia w Roku teraźnieyszym
„ stanowi.

„ Chcąc zaś Obywatelom odbyt tego
„ Produktu ułatwić, oraz aktualnych Plan-
„ tatorow czyli Sadownikow do większe-
„ go y doskonalszego zachęcić sadzenia,
„ których praca dla ciężkości do Fabryk
„ przewozu, małym od Przekupniow z
„ zysku udziałem nadgradzana dostate-
„ cznie niebyła. Kommissya postanawia,
„ iż w Magazynach Prowincyi Ruskiey y
„ Ukraińskiey, Barze, Kamieńcu, Łucku,
„ Korcu, y w nowo postanowionym Krze-
„ mienieckim Składzie, skupowane będą
„ Tytunie, byle tylko kamienia iednego
„ wagę przechodziło, gotowemi Pienię-
„ dzmi przy dostawieniu y odważeniu za-
„ kupiono y zapłacono zostánie.

„ Chcąc zaś Kommissya lepsze Gatun-
„ ki mieć drożey. á gorsze mniey cenio-
„ ne, trzy Gatunki Tytuniu rozroźnion-
„ w kupowaniu mieć chce — 1. Podolski
„ gładki *Tytuń* — 2. Gładki nie Podol-
„ ski — 3. Bakon. Ostrzega oraz, aby Ty-
tuń

„ tuń takowy niebył zgniły, dla powięk-
„ szenia wagi wodą skropiony, lub sple-
„ śniały, gdyż takowy iako do przero-
„ bienia niezdatny, kupionym niebędzie.
„ Iako zaś Tytuń prędko po swoim
„ zbiorze wysycha, à dłużey leżąc nie-
„ tak wyschnięciu podlega, tak stosownie
„ do czasu zakupna rozróżniona będzie
„ Cena, y na ten koniec Dyspozycye od-
„ dzielne do swoich Officyalistow wydaie.
„ Kommissya mieć chce, y iak nayu-
„ roczyściey ostrzega y zabespiecza, że
„ Kamień 32 funtow zawieraiący, uży-
„ wanym będzie iedynie do ważenia y
„ zakupowania Tytuniow.
„ Nadto Kommissya tak ninieyszym U-
„ niwersałem, iak oddzielną Dyspozycyą
„ zaleca Officyalistom swoim, prędkie ex-
„ pedyowanie przyieżdzaiących, w pła-
„ ceniu nieopoźnienie.
„ Że zaś żadne Opłaty pod iakimkol-
„ wiek bądź imieniem y pozorem, wyią-
„ wszy 2. Grosze wagowego od kamie-
„ nia, á to na wrocenie wydatku na Wa-
„ gi kosztem Skarbu sporządzone, wyma-
„ gane nie będą, Kommissya iak naymo-
„ cniey zapewnia. Gdyby zaś który Of-
„ ficyalista Skarbowy w czymkolwiek prze-
„ stąpił względem przyieżdzaiących, u-
„ krzywdzeni do UUr: Superintendentow,
„ lub do Kommissyi prosto udać się ze-
„ chcą, á sprawiedliwość iak nayściśley-
„ sza y nayprędsza ubliżoną niezostanie.
Marzec 1788. Q

,, W zamiarze ulepſzenia roślin Tytu-
,, niowych, y aby do coraz większey przy-
,, prowadzone były dobroci, Kommiſſya
,, Naſiona Zagranicznych Tytuniow ſpro-
,, wadzić kazała, y te wraz z doſtateczne-
,, mi Informacyami UUr: Superintenden-
,, tom przeſłane będą, od których Oby-
,, watele y Plantatorowie ceną taką, iaką
,, Skarb kośztuie, ſkupować mogą.
,, Wątpić zaś niemoże Kommiſſya, aby
,, Obywatele do ulepſzenia gatunku Ty-
,, tuniowych Roślin, á ztąd pożytek Kra-
,, iu z właſną korzyścią łącząc, przyłożyć
,, ſię niechcieli.
,, Który to Uniwersał, aby niezawodney
,, każdego doſzedł wiadomości, po Mia-
,, ſtach, Miaſteczkach, Paraſiach, i w miey-
,, ſcach zwyczaynych publikować, y do
,, Akt każdego Grodu spoſobem Oblaty
,, podać, á o podaniu wzięte Atteſtata
,, Kommiſſyi ſwoiey odeſłać, J. Panom
,, Superintendentom po Prowincyach bę-
,, dącym zleca — Działo ſię w Warszawie
,, na Seſſyi Dnia 12 Mieſiąca Marca Roku
,, 1788. (b) Adam Łodzia Xiąże Poniń-
,, ſki *Podſkarbi Wielki Koronny mp.* (LS)

(b) *Życzyćby potrzeba, aby tak pożyteczne Urządzenie dla Skarbu Publicznego, y dla każdego Obywatela w ſzczególności, w zględem Tytuniow, rozciągnione było y na Prowincyą Litewſką,*

Do tego Uniwersału stosowną wydała też Kommissya Instrukcyą Pisarzom Tabacznym, która iako bydź może potrzebną na zawsze do wiadomości nietylo tymże Pisarzom, ale y wszystkim Plantuiącym, i przedawać mogącym Tytunie; przeto dla wiadomości y wygody Powszechney, *Dziennik* umieszcza onę co do słowa, iak następuie.

— *Instrukcya* } *Kommissyi Skarbu Korónnego dla Pisarzow Tabacznych, względem skupowania Tytuniow na Skarb.*

„ Kommissya Rzeczypospolitey Skarbu „ Koronnego. Instrukcyą Urodzo- „ nym Pisarzom Tabacznym, względem „ kupowania Tytuni na Skarb przepisała, „ y onęż do Urodzonych Superintenden- „ tow Prowincyi Ruskiey y Ukraińskiey „ rozesłać dysponuie, ktorey takowa na- „ stępuie Osnowa. Chcąc przez ułatwie- „ nie przedaży, zachęcić Obywatelow do „ licznieyszych Plantacyi Tytuniów, za- „ kupowanie Tytuniów w Magazynach Ta- „ bacznych, za potrzebny do tego środek „ uznała, zalecaiąc pilnie dopełnianie wszy- „ stkich dotąd włożonych obowiązków Imć „ Panom Pisarzom Magazynów Tabacz- „ nych, y Dozorcóm *Baru*, *Kamieńca*, „ *Krzemieńca*, *Korca* y *Łucka*, zleca im

„ oraz y zakupowanie Tytuniów podług
„ następuiących Opisów.

1mo „ Powinni Ichmość Panowie Pisarze
„ naiąć Składy na zakupowanie Tytuniu
„ in Crudo, które to Składy powinny bydź
„ koniecznie w mieyscu suchym, od wszel-
„ kich fetorów oddalonym, w zamknięcia
„ dobrze opatrzonym, dachy dobre ma-
„ iącym, ile zaś bydź może nayblizey
„ przyległe Magazynom Tabacznym, á o
„ takowe Składy Kontrakty approbowane
„ od Superintendentów bydź maią.

2do „ Powinni z wielką ludzkością i grze-
„ cznością przyimować przywożących Ty-
„ tunie, one natychmiast ważyć i w mniey-
„ szych partyach, to iest zacząwszy od ie-
„ dnego Kamienia, aż do pięćdziesiąt Ka-
„ mieni natychmiast płacić, gdy zaś w
„ większey nad Pięćdziesiąt Kamieni wie-
„ lości dostawionych płacić nie maią zle-
„ cenia, Rewersa przywożącym (wyra-
„ ziwszy imie Osoby, liczbę Kamieni Ty-
„ tuniu, gatunek onego y cenę iako i miey-
„ sce, z którego iest przywieziony) dawać,
„ końcem zapłacenia onych przez Imość
„ Panow Superintendentów, y w tey mie-
„ rze formę Attestatow y Rewersów prze-
„ syła. Zeby zaś kto z fałszywym Rewer-
„ sem nie mógł się udać do Kassy Pro-
„ wincyonalney, Pisarze Magazynowi Ko-
„ pie wydanych Rewersów nieodwłócznie
„ Superintendentóm odesłać maią bez za-

„ dney wymówki, á Ichmość Panowie Su-
„ perintendenci nie prędzey Rewersa so-
„ bie pokazane za sprzedané Tytunie wy-
„ płacać będą, póki Kopie Rewersów od
„ Pisarzów sobie nadesłanych nieodbiorą,
„ prędkie zaś Superintendentom takowych
„ Kopii przesłanie zleca się, pod odpowie-
„ dzią za opoźnienie dobrowolne przesłania.
3tio „ Doglądać się przezornie powinni
„ Ichmość Panowie Pisarze, żeby Tytuń
„ przystawiony był należycie doyrzały,
„ od mrozu niezwarzony, nieprzepalony,
„ niespleśniały, dla powiększenia Wagi
„ wodą nieskrapiany, lub nie zgniły, w
„ czym za niedoyrzenie się y ztąd wyni-
„ kłe Szkody będą w odpowiedzi.
4to „ Ważyć sprawiedliwie powinni, że-
„ by ani Skarb, ani Przedaiący na wadze
„ nie był ofzukany. Przy wadze zaś nie
„ tylko sam Pisarz, ale nadto przynay-
„ mniey ieden Strażnik znaydować się po-
„ winien, ktory to Strażnik zarówno z Pi-
„ sarzem do Raportowania Imć Panom Su-
„ perintendentom o wielości Tytuniów,
„ gatunku, czasie przystawienia, Właści-
„ ciela Tytuniu, y mieyscu zkąd przysta-
„ wiony, zapłacie onego, lub Rewersie
„ wydanym, będzie obowiązany.
5to „ Od Przedaiących Tytunie żadnych
„ pod żadnym pretextem opłat w Ma-
“ gazynach nie wolno będzie wymagać,
„ oprócz Grofzy dwoch Wagowego od
„ Kamienia, na zysk Skarbu w nadgrodę

„ Kofztu na Wagi przez Skarb podiętego,
„ iak na Komorach Celnych odbierać się
„ zwykło.

6to „ Przy Ważeniu, Okruchów Taba-
„ cznych za Tytuń przyimować nie bę-
„ dzie wolno, ani iednego za drugi ga-
„ tunek umieszczać, ale każdy gatunek
„ wiernie y rzetelnie zapisywać.

7mo „ Xiążki podwóyne do zapisywania
„ porządnego, tak Właścicielów Tytuniu,
„ mieysca z którego przystawiony, gatun-
„ ku y ceny Tytuniu, powinny bydź spo-
„ rządzone, z których w iednę Imć Pan
„ Pisarz Magazynowy Skarbowy, w dru-
„ gą Strażnik toż samo zapisywać.

8vo „ Przy ważeniu iak nayściśleyszy po-
„ rządek zachowany bydź ma, tak, iżby
„ kto pierwszy przyieżdża mógł prędszą
„ dla siebie zyskać expedycyą.

9no „ W Xiążce Pisarza każdy przysta-
„ wiaiący Tytuń powinien podpisać się na
„ to, wiele y iakiego przystawił Tytuniu,
„ á ieżeli zapłatę odebrał, y Kwit pod-
„ pisać powinien.

10mo „ Ponieważ y Gwichty wielkim na-
„ kładem zakupione bydź muszą, przeto
„ aby nieuważnym rzucaniem uszkadzane
„ nie były, lub przez niedozor zepsute,
„ pilnie chowane y uwaznie używane bydź
„ maią, y pod liczbą za Rewersami od Pi-
„ sarzów Magazynow w ręku Imć Panow
„ Superintendentów złożonemi, do Maga-
„ zynow rozesłane zostaną.

11mo „ Zaleca się pilna w ważeniu ostro-
„ żność, aby Tytunie z Wagi w kosze po-
„ rządnie, tak, aby się niekruszyły zbiera-
„ ne do Składów natychmiast odnoszone
„ y w Stosy układane były, nie tylko każdy
„ gatunek z osobna, lecz też y każdey po-
„ ry Tytunie, oddzielnie składane bydź
„ mogły. Te zaś Stosy tabliczkami nume-
„ rowane bydź maią y w Księgach zapi-
„ sywane, aby przy Rewizyi Kwartalney-
„ Rewizorowie Generalni łatwiey, rzetel-
„ ney znayduiącego się aktualnie w Szo-
„ pach Tytuniu doyść mogli wielości.

12mo „ Składy Tabaczne dla tego powin-
„ ny bydź obszerne, żeby z nich każdy
„ Tytuń w osobne Stosy bydź mógł kła-
„ dziony, y żeby też Stosy, gdy się Ty-
„ tuń grzać będzie poczynał, mogły
„ bydź wygodnie przekładane.

13tio „ Ze Tytunie potrzebuią częstego
„ przekładania, przeto tyle razy, ile się
„ Tytunie grzać zaczną, Imć Panowie Pi-
„ sarze nayma ludzi do przekładania o-
„ nych, podług potrzeby, a to za iak nay-
„ mnieyszą cenę, żeby niepotrzebnych u-
„ nikać wydatków, przy przekładaniu Ty-
„ tuniów, nadpsuty odrzucać należy, y ten
„ osobno składać, aż do Lustracyi Rewi-
„ zora Generalnego, o wielości y iakości
„ zepsutego, zaświadczenie ma bydź bra-
„ ne y w przytomności Superintendenta
„ zakopany bydź ma.

14to „ Ponieważ Tytuń ieſt produktem
„ dla Poſpólſtwa bardzo łakomym, dla te-
„ go od kradzieży tak przy Wadze, iako
„ y na Składzie powinien bydź ſtrzeżo-
„ nym, y pod dwiema Kluczami, iednym
„ Pisarza, drugim Strażnika ma zoſtawać.
15to „ Że zaś przez kradzież, iako nie-
„ dozor, czyli to w zagrzaniu czyli prze-
„ paleniu ſię, zapleśnianiu, lub zgniciu,
„ wiele Skarb na Tytuniu ſzkodować mo-
„ że, zatym przeſtrzega Kommiſſya Imć
„ Panow Piſarzów Magazynowych, że tak
„ za niedoyrzenie ſię dobroci Tytuniu w
„ kupowaniu, lub za zepſucie, lub kradzież
„ z Magazynów oni będą w odpowiedzi, y
„onieſioną ſzkodę nadgrodzić obowiąza-
„ ni zoſtaną.
16to „ A że długo leżąc w Składach
„ Tytunie wyſychać zwykły y waga o-
„ nychże umnieyſzać ſię, za takowy de-
„ ceſs Pisarze Magazynowi, nie mogą
„ bydź do odpowiedzi pociągani, byle wy-
„ ſchnięcie Tytuniow niepochodziło z ich
„ winy.
17mo „ Chcąc uniknąć ſzkody w zagrza-
„ niu ſię Tytuniu w Składzie będącego,
„ Imć Pan Pisarz baczność mieć pilną po-
„ winien, y doſtrzegłſzy zagrzanie ſię Ty-
„ tuniu, onże natychmiaſt przełożyć, w
„ przekładaniu zaś baczność na kradzież
„ mieć powinien, dla czego po ſkończo-
„ nym przekładaniu, Ludzie do tey robo-
„ ty użyci, rewidowani po kieſzeniach bydź

„ maią ſpoſobem praktykowanym dotąd „ w Fabrykach Warſzawſkiey y Koreckiey, 18vo „ Rapporta Mieśięczne zakupionych „ Tytuniów, podług wydanych ſobie na to „ Schemmatów Drukowanych, iedne do „ Kommiſſyi, drugie Superintendentom „ Piſarze Magazynowi przeſyłać maią.

Działo ſię w Warszawie, w Pałacu Rzeczypoſpolitey Kraſińſkich zwanym na Kommiſſyi Rzeczypoſpolitey Skarbu Koronnego, w Intereſſach Ekonomicznych, Dnia 14. Mieśiąca Marca Roku Pańſkiego 1788.

Z Protokułu Ekonomicznego, Kommissyi Rzeczypoſpolitey Skarbu Koronnego, wypiśano y wydano.

Ian Ostaſzewſki Chorąży Praſnyſki Reg: Komm: Rpltey Skarbu Kor: mp,

Franciszek Andrychiewicz Sekr: Komm: Rpltey Skarbu Koronnego mp. (LS)

Do wyrażonych wſzczegulności tych Urządzeń Kom: Skar: Koron: można ieſzcze przydać Specyffikacyą acz w treści czynności teyże Kommiſſyi tyczących ſię ſamego Handlu, á Publiczney wiadomości potrzebnych, zaczynaiąc od Roku teraznieyſzego 1788. teraz tylo z Dwóch Mieſięcy *Stycznia y Lutego.*

— *Specyffikacya czynności Kom: Skabu Koron: acz w treści tyczących się Handlu z Stycznia y Lutego 1788.*

w Styczniu.

Dnia 7. Kommiffya Pafzport do Tabaki Zagraniczney w fkładzie Rzeczy Pofpolitey będącey, na Funtow 1919. dla różnych Ofob wydała.

Tegoż Kommiffya Lift do Ur: Superintendenta Prowincyi Ukraińfkiey względem zadyfponowania Komorom Pogranicznym, dokładnieyfzego zainformowania o Nazwifkach Ofob, ftron, y Dobr, z których Podrady bez opłaty Cła fą prowadzone, napifała.

Dnia 8. Kommiffya Pafzporta dwa na fprowadzenie Tabaki Zagraniczney funtów 1200. dla różnych Osob wydała.

Dnia 11. Kommiffya Memoryał Imieniem Zydów Podlafkich, w zględem uftanowienia w Mieście Bielfku Stępla, do ftęplowania Xiąg Zydowfkich z Drukarni Litewfkich fprowadzonych rezolwowała (a)

(a) *Dlatego Dziennik wzmiankę czyni o tey Rezolucyi, aby wczafie puźnieyfzym, można było uwiadomić Kray, że iuż przecie Zydzi przez założenie fwych*

Dru-

Dnia 15. Kommiſſya płacę moſtowego czyli Grobelnego w Dobrach Wsi Bachſica w Wtwie Podolſkim, w Ziemi Kamienieckiey leżącey, wyznaczyła

Tegoż Kommiſſya Paſzporta dwa, ieden na funtów 30. Tytuniu, drugi na ſprowadzenie Tabaki Zagraniczney Funtów 600. dla różnych Oſob wydała.

Dnia 19. Kommiſſya, Szl: Kreybichowi przeprowadzenia do Litwy Marocco funtów 600, dozwoliła.

Tegoż Kommiſſya Paſzport na ſprowadzenie Tabaki Zagraniczney funtów 600. dla różnych Oſob wydała.

Dnia 23. Kommiſſya Paſzport na ſprowadzenie Tabaki Zagraniczney funtów 100. dla różnych Oſob wydała.

w Lutym.

Dnia 9. Kommiſſya Paſzporta dwa na ſprowadzenie Tabaki Zagraniczney Funtów 600. dla różnych Oſob wydała.

Dnia 11. Kommiſſya Notę do Prz: Depar: Woyſk:

Drukarniow, ſtaiaſię pożytecznieyſzemi Kraiowi, ktorych gdyby niemieli, to corocznie krocie zaſwe Xiążki za Granicę wywoziliby.

Woyſk: względem podania Etatu Lokacyi teraznieyſzey Woyſka, podała.

Dnai 16 Kommiſſya Notę do Prz: Depar: Interes: Cudzoziem: wokoliczności wybieranego Drogowego w Kraiach Ceſſarſkich, podała.

Tegoż Kommiſſya, na *Notę* Prz: Kom: Skarbu W, X. Litt: w okoliczności powrótu Cełł: od Kupcow Litt: odpowiedziała.

Tegoż Kommiſſya Memoryał Ur: Huczyńſkiego, oświadczaiącego ſię prowadzić Handel *Tronu*, rezolwowała.

Tegoż Kommiſſya Memoryał Szl: Krügera, w okoliczności Xiąg Zydowſkich podany, rezolwowała.

Tegoż Kommiſſya Memoryał Ur: Ryſzkowſkięgo trzymaiącego Drukarnią Kalendarzy w Lublinie, rezolwowała.

Tegoż Kommiſſya EntropryzieTabaczney podać, tak Ceny y Gatunku ſprowadzić żądanych *Tytuniów*, iako też mieyſca, zkąd żądaią mieć też liście, wyſzczególnić zlecíła.

Tegoż Kommiſſya rezolwuiąc dalſzy ciąg Rapportu JW. Czackiego Staroſty Nowogro:

1. Summę 100,000. Zł: w tym czaſie na ſkupienie Tytuniów ſtoſo-

wnie do Prawa 1786 odłożyła; o mieyſce kupowania Tytuniu, onego Cenie y Składach, później prawidła przepiſać oświadczyła, y że Plantuiącym Tytunie, Kontrakty wydawanemi nie będą, ale przedaiącemu czy w małey czy w wielkiey kwocie, Summa zapłaconą zoſtanie, oſtrzegła.

2. Kommiſſya UUr: Superintendentów Prowinciow Ruſkiey y Ukraińſkiey, przyzwoite badanie o Uſzkodzeniu Skarbu w Dochodzie Tabacznym na Budach y Rudniach uczynić, Kommiſſyi ſwoiey donieść, y ſpoſoby gruntowne, Prawu 1776. Roku nie przeciwne, do zabieżenia tey ſzkodzie wynaleść zaleciła.

3. Kommiſſya UUr: Superintendentów per Provincias, aby do Dyſtrybuciow Tabacznych Chrześcianom Pierwſzeńſtwo dawali; i zlecili Rewizorom y Piſsarzom, aby ile możności, Żydów od takowych Dyſtrybucyi oddalali, zaleciła.

4. Kommiſſya Tabaki Zagraniczne y Tytuń Turecki w różnych gatunkach koſztem Skarbu ſprowadzić umyśliła, ten na Dyſtrybucyach przedawać kazać, y tym końcem oddzielne rozrządzenia

uczyniła. (b)

5. Kommiſſya rozważenie Proiektow Licytacyi Tabacznych podług przełożonego Planu do Generalnego Układu Syſtema Tabacznego odłożyła. (c)

6. Kommiſſya Piſsarzom Tabacznym, ażeby każden o wielości Plantacyi donoſił Superintendetóm, a ci Kommiſſyi o wielości zbioru Tytuniów w Prowincyach ſwoich, zaleciła.

7. Kommiſſya Regencyi Tabaczney, aby Dyſtrybucyi Generalnych od Magazynów, y od drugich Dyſtrybucyi odległość, Imiona Składników, y za nich Zaręczycielów, Tabellę ułożyła, y Kommiſſyi ſwoiey podała, zaleciła.

8.

(b) *Ten wynalazek nowey intraty Skarbu Publicznego, iak znacznie z czaſem pomnoży Skarb, w noſić można z ſwspomnionych powyżey początkowych wydanych iuż Paſzportow, na branie Tabaki Zagraniczney z ſkładu Rzecypoſpolitey.*

(c) *Kommunikowanie tych Proiektow Publiczności, zdaie ſię, że pożyteczne byłoby, bo może kto w tey mieże obmyśliłby taki Proiekt, iaki między temi ieſzcze nie znayduie ſię, a iaki może znalazłby pożyteczne Kommiſsyi nad ſobą zastanowienie ſię.*

8. Kommiſſya naſiona Tytuniów Zagranicznych ſprowadzić koſztem Skarbu umyśliła, y one UUr: Superintendentom z przeſłaniem Informacyi, iak ſię obchodzić, rozeſłać; zapewniaiąc Obywatelów, iż ſtoſownie do lepſzości gatunku, Cena Tytuniów w kupnie do Skarbu ſtoſowana zoſtanie, dyſponowała.

Dnia 19. Kommiſſya na Notę Prze: Kom-Mennicz: względem zamiany Złota na Monetę, odpiſała.

Dnia 19. Kommiſſya Paſzport na wzięcie Tabaki Zagraniczney ze ſkładu Rzeczypoſpolitey dla różnych Osob wydała.

Dnia 20. Kommiſſya przeprowadzenia Tabaki Zagraniczney Funtów 900. JP. Tyklowi Kupcowi Grodzieńſkiemu do Litwy dozwoliła.

Dnia 26. Kommiſſya Notę do J. K. Mci y P. R. z Kommunikacyą Rapportu Ur: Superintendenta Prowincyi Ukryińſkiey, względem zamknienia Granic, przez JW. Generała Kamińſkiego, podała.

Dnia 27. Kommiſſya Liſt do Ur: Superintendenta Prowincyi Wielko-Polſkiey, względem uwiadomienia o Kurſie Monety nowey Pruſkiey, napiſała.

Tegoż Kommiſſya Notę do J. K. Mci y P. R. względem dyfferencyi Taryffy 1776. od Sciany Ceſarſkiey,

z Taryffą y Urządzeniem późniey od Komor Gallicyiſkich wydanemi, podała.

Tegoż Kommiſſya na Notę Przes: Depar: Cudzoziem: względem Rzeki Bugu, odpiſała.

Te tylo tym czaſem acz w treści namienione ſą Urządzenia Prz: Kom: Skarbu Kor: ale puzniey, które będą bardziey, całą Powſzechność intereſſować, w ſzczegulności wymienią ſię, ażeby Publicum wiedząc onich, umiało bydź wdzięczne tak gorliwey y pracowitey Kommiſſyi, y razem łatwiey znich znachodziło ſwe pożytki, aniżeli dawniey, gdy otakich Czynnościach, ſami tylo Officyaliści Skarbowi, y Delegowani z Seymu do examinowania Dykaſteryow wiedzieć mogli, a Publicum całe zupełnie onich było głuche.

— *Nota Dziennika* — Dla zaięcia wiele mieyſca wyſzczegulnieniem pomienionych Czynności Komm: Skar: Kor: niemogły bydź w tey Części Dziennika umieſzczone, ani Piſma Obywatelſkie dawniey wzmiankowane, ani wzory złotych Monet, ani udzielny Artykuł Ekonomiczny, ale w puznieyſzych Częściach, ile możności, będą dopełnione, ateraz tylo o rozpoczynaiąceyſię iuż Kompanii Warszawſkiey Kontraktowo ſkładowey, powie ſię, iak naſtępuie.

Odpowiedz

— *Odpowiedź Kompanii Warszawskiey Kontraktowo-składowey, na zapytanie Sandomierzanina.*

Kompania *Warszawska Kontraktowo Składowa* podawszy Plan zamiaru swego w Dzienniku przeszłorocznym na Miesiąc Grudzień folio 702. Czyni ieszcze dalsze obiaśnienie zamiaru tego, odpowiadaiąc na Zapytanie *Sandomierzanina* uczynione w Dzienniku tegorocznym na Miesiąc Luty Folio. 170.

1. Deklarować Osoby Pismem Publicznym wchodzące do tey Kompanii, niewidzi potrzeby taż Kompania: ale ktoby chciał poznać te Osoby, może się o Nich dowiedzieć udawszy się do *Expedycyi Dziennika Handlowego* na Krak: Przedmieściu Nro: 438. — a Dowiedziawszy o Osobach, łatwo dowie się, i o Ich maiątku zapewnić każdego mogącym o pewności Assekuracyi, którą daie ta Kompania każdemu chcącemu z Nią czynić, albo Kontrakty na co kolwiek bądź, albo Depozyta w Iey Magazynie.

2. Assekuracya tey Kompanii iest taka, ia-

ka fię wyraża w formie Rewersu poniżey znayduiącym fię, zwykłego fię wydawać każdemu czyniącemu z tą Kompanią iakąkolwiek Negocyacyą.

3. Magazyn włafny Dziedziczny tey Kompanij, znayduie fię na Szulcu, na przeciw XX. Trynitarzy Nro: 2951. którego bespieczeńftwo y wfzelką fpofobność do zamiaru tey Kompanii fłużącą każdego czafu można widzieć.

4. Spofob Negocyowania tey Kompanii, lubo dość iaśnie wyrażony w Dzienniku przefzłorocznym w Grudniu fol: 702. wfzelako czyni fię iefzcze takowe obiaśnienie, a to zprzyczyny Tytułu takiego tey Kompanii — *Kompania Warszawfka Kontraktowo fkładowa.*

Dla tego dany ieft tytuł tey Kompanii *Kontraktowo-fkładowa*, że ona w dwoiakim fpofobie czyni fwe z Obywatelami Negocyacye. *Nayprzod* Kontraktuie na fwoie konto z Obywatelami różne Zboża y Produkta, które fobie widzi bydź potrzebnemi, a to za gotowe Pieniądze, tak w Kafsie tey Kompanii znay-

duiące się, iako y u Bankiera Warszawskiego N. deponowane.

Powtore: Bierze w Skład swego Magazynu powyżey namieniónego wszystko, cokolwiek mieć mogą Obywatele do sprzedania, y ten skład Administruie wedle woli Właścicielów, czy kto chce a żeby ten skład leżał wcałości do dalszey Właściciela Spekulacyi; tedy Kompania wedle swey Assekuracyi, obowiązuie się czynić dozor, o niezepsuciusię tego Składu, y ieżliby była potrzebna przerobka, tedy ią offiaruie, a za to wszystko, kontentuie się tylko 10. Częścią takowego Składu od Właściciela, gdyby ten Skład niebył przedany, ale przez Właściciela Zagranicę lub gdzie indziey był Spekulowany — Jeżliby zaś został sprzedany, bądź przez Wywoz kosztem Kompanii na Targi Warszawskie, bądź na mieyscu w Magazynie, tedy od u przedanego Składu 10. Groszem taż Kompania kontentować się przyrzeka Innych zaś opłat od mieysca Składu takowego niewyciąga, chyba gdyby więcey iak Rok leżało.

5. Ze iuż ta Kompania zaczeła z Obywatelami Kraiowemi swoie Negocyacye, dowiedzieć się można od tych Osob, z którem poczynione iuż są takowe Negocyacye, iako to:

1. z WJP. *Szwandrem* Kommissarzem Dobr JW. Ordynata Zamoyskiego.
2. zW JP.Chorążym Tadeuszem *Grottuz*
3. z WJP. *Dobrzyńskim* Skarbnikiem Nur:
4. z WJP. *Zapolskim* przez JP. Pułtesa.
5. z JP. Walentym *Kollatorowiczem* y Innemi.

---

6. *Forma Rewersu tey Kompanii.*

Niżey podpisany, y od całey *Kompanii Warszawskiey Kontraktowo składowey* umocowany Administrator, daię ten Rewers Imieniem teyże Kompanii JP. N. iako odebrałem przystawiony Produkt JP. N. w skład do Magazynu teyże Kompanii Sub Nro: 2951. na Szulcu będącego.

Korce

	Kor:	Gar:	Kam:	Sztu:	Pudy	Sążnie
Pszenicy - -			-		.	.
Zyta - - -			.		-	-
Jęzmienia -			-		-	-
Owsa - -	-	-	-	-	.	-
Wełny - -	-	-		-		-
Lnu - - -	-	-		.		-
Konopi - -	-	.		-		-
Kloce Sosnowe	.	-	-		-	-
Olszyny - -	-	-	-		-	-
Dębiny - - -	-	-	.		-	-
Siana - - -	-	-		.		
Łupaney Olszyny	-	-		-		
Ditto Dębiny	-	-	-	.		
Ditto Sosnowey	-	-	-	-	-	
Ditto Brzeziny	-	.	-	-	-	
Ettc, Ettc.						

W zwyż wymienionego Produktu y Zboża wielości N. wsklad odebranego, obowięzuię się Imieniem y mocą całey teyże Kompanii w całości dotrzymywać w Depozycie, doczasu Dyspozycyi lub dalszey Spekulacyi Właściciela, lub podług Targów Warszawskich sprzedawania: a ile w-

przeciągu czaſu Mieſiąca uprzeda ſię, tyle Kapitału na umowione mieyſce N. Aſſygnować obliguię ſię — Dozor pilny, iako też pewność od ſzkody (ſzczegulnie od Piorunowego Ognia wymawia ſobie Kompania przypadku iakowego) oprócz którego, za wſzelkie inne przypadki zaręczam y zabezpieczam zupełną całość powierzonych Produktow JPana N. iż będę w odpowiedzi do nadgrodzénia y zapłacenia. Na wzaiem JP. N. zezwala Kompanii, od Składu w Magazynie, od podiętych Expenſow w ſtrzeżeniu całości y niezepſucia, y od uczynioney nato wſzyſtko Aſſekuracyi, potrącić z ſprzedanego Składu Groſz dzięſiąty; á od nieſprzedanego 10tą Część własności w ſkładzie będącey — Co dla lepſzey pewności obie ſtrony w przypadku niedotrzymania ſobie takowey umowy, Forum do Odpowiedzi z Regeſtru Gościnnego w Sądach Iuryzdykcyi Laſki W. Kor: lub iaki Sąd ſtrony Kontraktuiące między ſobą obierą, y naznaczą.

NB. Gdyby zaś który z Właścicielow, żądał a *Conto* takowego ſwego Składu iakowego zaliczenia Gotowizny Pieniężney,

tedy taż Kompania oświadcza chęć usłużenia kapitałem w Części umówić się maiącey, podług ninieyszego Rewersu, ztą Prekaucyą, że taż Kompania z naypierwszey Przedaży ma moc potrącenia sobie takowego zaliczonego Kapitału.

Który Rewers y zobopulną Umowę przy zwykłey teyże Kompanij Pieczęci własnemi Rękami podpisuiemy — Dan w Warszawie *Miesiąca N. Dnia* N. *Roku N.* —

— *Deklaracya teyże Kompanii do Zakontraktowania lęczmienia y Owsa.*

Deklaruie ta Kompania przez *Dziennik Handlowy*, iż chce zakupić od Obywatela Brzeskiego Lit: obwieszczone w Dzienniku tegorocznym Luto: Ięczmienia Korcy 300 — Owsa Korcy 500. — Wedle Ceny tegoż Obywatela w tymże Dzienniku wyrażoney; to iest.

lęczmienia - - *Korzec* po Złł: 11. —
Owsa - - - - Ditto - - 6 g. 15.

Gdy tylo będzie te Zboże tak czyste, iak iest w iego Doniesieniu wyrażone, y dobrze wymłynkowane, a do tego aby lęczmień był zdatny na Słody — Zyta zaś y Pszenicy, że Kompania ta, niekupuie w tym Roku ostrzega, lecz w skład wedle powyższego deklarowanego swego sposobu przyimie — ieżeliby więc było myślą y wolą tak tego Obywatela Brzeskiego, iako y kogo innego, w ten pomieniony sposob oddać co w Administracyą tey Kompanii, tedy niech się uda, albo prosto do Magazy-

nu wzwyż pomienionego, albo do *Expedycyi Dziennika Handlowego* na Krakow: Przedm: Nro: 438. á znaydzie wſzelką łatwość.

NB. Na żądanie Obywatela Brzeſkiego aby miał zaliczone ſobie Czer: 300 ſkoro tylko pod Magazyn doſtawi Jęczmień y Owies, zaraz w tymże Magazynie odliczą ſię, a reſztę po odmierzeniu — Chociażby y większą partyą tak Owſa iak Jęczmienia przyſtawił, na tych miaſt będzie miał wyliczone

---

— *Donieſienie Obywatela Nurſkiego względem doſtawienia do Warſzawy wodą Zyta y Pſzenicy Korcy kilkaset.*

Ten Obywatel chciałby zawrzeć Kontrakt ogulny, podeymuiąc ſię wodą przyſtawić do Warſzawy oſtatnich dni Kwietnia, lub naypuzniey pierwſzych dni Maia.

Zyta naymniey Korcy - 500.
Pſzenicy naymniey Dto - 100.
Zyta Korzec po Złł: 17.
Pſzenicy Korzec po Złł: 22.

Mierzenie tego Zboża mabydź dopełnione przez Ludzi Właściciela nayſprawiedliwiey, przy widzach ſtron obydwoch — Pieniądze zato Zboże nieodwłocznie maią bydź wyliczone — Referencya do *Dziennika Handlowego*

KONIEC CZĘSCI III. DZIENNIKA.

ROKU TRZECIEGO.